

Program rozvoje Plzeňského kraje 2022+

Strategická část

OBSAH

Obsah	2
1 Základní pojmy a zkratky.....	3
2 Základní údaje.....	6
3 Úvod	10
4 Metodika tvorby PRPK 2022+	12
5 Východiska strategie PRPK 2022+	15
6 Tendence vývoje Plzeňského kraje.....	33
7 Strategie rozvoje Plzeňského kraje	37
7.1 Strategický cíl č. 1: ZVÝŠIT KONKURENCESCHOPNOST REGIONÁLNÍ EKONOMIKY ..	38
7.2 Strategický cíl č. 2: ZÍSKAT A UDRŽET KVALIFIKOVANOU PRACOVNÍ SÍLU	43
7.3 Strategický cíl č. 3: ÚČELNĚ VYUŽÍVAT POTENCIÁL KRAJE K ROZVOJI CESTOVNÍHO RUCHU A K ROZŠÍŘOVÁNÍ MOŽNOSTÍ TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU V ÚZEMÍ	49
7.4 Strategický cíl č. 4: ZAJIŠŤOVAT V KRAJI DOSTUPNÉ A KVALITNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY S OHLEDEM NA DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	55
7.5 Strategický cíl č. 5: ZAJISTIT MODERNÍ, EFEKTIVNÍ A DOSTUPNOU DOPRAVNÍ, TECHNICKOU A IT INFRASTRUKTURU	62
7.6 Strategický cíl č. 6: NADÁLE ZABEZPEČOVAT PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ PŘI DODRŽOVÁNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	70
8 Soustava indikátorů Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+	77
8.1 Popis indikátorů	77
8.1.1 Indikátory strategických cílů	77
9 Přílohy	81

1 ZÁKLADNÍ POJMY A ZKRATKY

Program rozvoje kraje je zastřešujícím střednědobým programem podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje, který vymezuje strategické cíle a jednotlivá intervenční opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k udržitelnému a vyváženému rozvoji kraje.

Vize v rámci strategického řízení a plánování představuje budoucí žádoucí stav, tj. jak vidíme Plzeňský kraj po úspěšné realizaci strategie. Vize definuje, kam se chceme posunout, a to na obecné úrovni bez uvedení toho, jak se do cílového stavu dostaneme. Vize je proto kratší text o rozsahu maximálně několika vět.

Globální cíl rozpracovává a konkretizuje stanovenou vizi. Pro každou strategii je pouze jeden a stanovuje, čeho by se mělo realizací dané strategie dosáhnout.

Prioritní osy¹ představují zájmové a věcné oblasti, ve kterých se chce Plzeňský kraj primárně rozvíjet. Tyto osy jsou stanoveny v souladu s definovanou vizí a sdružují ucelené věcné oblasti tak, aby k nim bylo možné stanovit příslušné strategické cíle.

Strategické cíle jsou tematicky a věcně zaměřené cíle určené v rámci jednotlivých prioritních os. Tyto cíle již musí být natolik konkrétní, aby bylo možné k nim stanovit indikátor pro sledování jejich plnění.

Specifické cíle dále rozvíjí příslušný nadřazený strategický cíl, resp. jedná se o konkrétnější a detailnější cíle, které přispívají k dosažení tohoto cíle. Ke každému specifickému cíli je rovněž nutné stanovit indikátor pro sledování jeho plnění.

Opatření představuje nejnižší patro strategické části PRPK2022+. Jedná se o konkrétní a uchopitelná opatření, u kterých jsou uvedeny příklady aktivit, jejichž realizace přispěje k naplnění příslušného specifického cíle.

SWOT analýza je univerzální analytická technika používaná pro zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace (kraje). SWOT je akronym z počátečních písmen anglických názvů jednotlivých faktorů:

- **Strenghts – silné stránky**, tedy v čem je kraj dobrý,
- **Weaknesses – slabé stránky**, tedy v čem je špatný,
- **Opportunities – příležitosti**, tedy co lze využít,
- **Threats – hrozby**, tedy na co je nutné dávat pozor.

Cílem SWOT analýzy je identifikovat a následně omezit slabé stránky, podporovat silné stránky, hledat nové příležitosti a znát hrozby. Kraj by měl využívat příležitostí, které se nabízejí a umět předcházet hrozbám.

Regionální stálá konference pro území Plzeňského kraje je platforma sestavená z odborníků zastupujících klíčové instituce a významné zástupce regionální politiky v oblasti konkurenceschopnosti a regionálního rozvoje.

Pracovní skupiny jsou sestaveny ze zástupců organizací a odborníků na dané specifické oblasti. Členové pracovních skupin se podílí na tvorbě strategie pomocí zasílání materiálů, vyjádření ke SWOT analýze a podílí se na tvorbě cílů strategie a jednotlivých opatření, i na dokončení Programu rozvoje kraje.

¹ Prioritní osy jsou ekvivalentem pro tzv. strategické oblasti, se kterými pracuje Metodika přípravy veřejných strategií MMR ČR.

Následující tabulka udává přehled zkratk použitých v dokumentu.

Tabulka 1 Seznam zkratk

Zkratka	Význam
B+R	Bike and Ride, forma kombinované přepravy
CamelINET	Krajská komunikační síť, má za cíl propojit všechny významné lokality v PK
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSN	Chráněné označení českých technických norem
CT	Cyklotrasa
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
EHMK	Evropské hlavní město kultury
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
DMO	Destinační management
HK	Hospodářská komora
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie
IDPK	Integrovaná doprava Plzeňského kraje
INTERREG	Dotační program Evropská územní spolupráce
IT	Informační technologie
IZS	Integrovaný záchranný systém
KAP	Krajský akční plán vzdělávání
KÚPK	Krajský úřad Plzeňského kraje
LF UK	Lékařská fakulta Univerzity Karlovy
MAP	Místní akční plán vzdělávání
MAS	Místní akční skupina
MD ČR	Ministerstvo dopravy
MHD	Městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSP	Malý a střední podnik
MŠ	Mateřská škola
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NP	Národní park
OP	Ochrana přírody
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OŽP KÚPK	Odbor životního prostředí Krajského úřadu Plzeňského kraje
PK	Plzeňský kraj
PO	Prioritní osa
PRPK 2022+	Program rozvoje Plzeňského kraje 2022+
P+R	Park and Ride, forma kombinované přepravy

Zkratka	Význam
ReSAO	Regionální strategie adaptačních opatření
RPK	Rada Plzeňského kraje
RVP	Rámcový vzdělávací program
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SEA	Posuzování vlivů na životní prostředí
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMART	Chytrá řešení využívající například moderní technologie
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPOD	Sociálně právní ochrana dětí
SŠ	Střední škola
SÚS PK	Správa a údržba silnic Plzeňského kraje
SŽ	Správa železnic
TIC	Turistické informační centrum
TZS	Technické zabezpečení skládek
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VaV	Výzkum a vývoj
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VOŠ	Vyšší odborná škola
VRT	Vysokorychlostní trať
VŠ	Vysoká škola
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZČU	Západočeská univerzita
ZŠ	Základní škola
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZÚR PK	Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje

Zdroj: Vlastní zpracování

2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název dokumentu: PROGRAM ROZVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE 2022+

Část dokumentu: Strategická část

Objednatel:

Plzeňský kraj
Zastoupený hejtmánem kraje Rudolfem Špotákem
Škroupova 18
306 13 Plzeň

Kontaktní osoby: Ing. arch. Miloslav Michalec, vedoucí odboru regionálního rozvoje
Krajského úřadu Plzeňského kraje

Zpracovatel:

MOORE Advisory CZ

Moore Advisory CZ s. r. o.
Karolinská 661/4
186 00 Praha 8
www.moore-czech.cz

Kontaktní osoby: Ing. Radovan Hauk, Jednatel Moore Advisory CZ s. r. o.
Ing. Tomáš Buriánek, Senior Manager Moore Advisory CZ s. r. o.

Zpracovatelský tým:

Ing. Radovan Hauk, Jednatel Moore Advisory CZ s. r. o.

Ing. Tomáš Buriánek, Senior Manager Moore Advisory CZ s. r. o.

Ing. Aleš Nechuta, M.A., Manager Moore Advisory CZ s. r. o.

Bc. Lenka Granátová, Senior Consultant Moore Advisory CZ s. r. o.

Ing. Anna Kloudová, Consultant, Moore Advisory CZ s. r. o.

Bc. Petra Hessová, Odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad Plzeňského kraje

Pracovní skupina za prioritní osu "Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region"

Rudolf Špoták, RPK, hejtmán Plzeňského kraje

Mgr. Roman Zarzycký, primátor města Plzně

Petr Vanka, RPK, náměstek hejtmána pro oblast regionálního rozvoje, IT a evropské záležitosti

Bc. Pavel Strolený, RPK, člen rady pro oblast ekonomiky

Ing. Karel Hladký, Odbor ekonomický, Krajský úřad Plzeňského kraje

JUDr. Michal Bouřa, Odbor investic a majetku, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Jan Přibáň, MBA, Odbor fondů a programů EU, Krajský úřad Plzeňského kraje

Mgr. Tomáš Chmelík, Agentura CzechInvest – Regionální kancelář pro Plzeňský kraj

Mgr. Lukáš Kadlec, Agentura CzechInvest – Regionální kancelář pro Plzeňský kraj

Ing. Jan Naxera, Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o. p. s.

Ing. Luděk Šantora, BIC Plzeň

Mgr. Radka Trylčová, Krajská hospodářská komora v Plzeňském kraji

Jiří Prantner, Klastř Chytrý Plzeňský kraj, z. s.

Kateřina Podaná, Klastř Mechatronika

Ing. Dita Hommerová, Ph.D., MBA, Západočeská univerzita, Ekonomická fakulta

Michal Zemko Ph.D., VTP COMTES

Ing. Zuzana Koutníková, VTP Plzeň

Mgr. Petr Kavalíř, Ph.D., MBA, Západočeská univerzita, centra NTC

Prof. MUDr. Milan Štengl, Ph.D., Univerzita Karlova, LF – Biomedicínské centrum

Ing. Miloslav Chlad, Ph.D., Krajská správa ČSÚ v Plzni

Ing. Zdeněk Novotný, Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Plzni

Pracovní skupina za prioritní osu "Rozvoj lidského potenciálu" a "Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času"

Ing. Libor Picka, RPK, člen rady kraje pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Ing. Vladimír Kroc, RPK, náměstek hejtmána pro oblast školství a sportu

JUDr. Jaroslava Havlíčková, Odbor školství, mládeže a sportu, Krajský úřad Plzeňského kraje

Mgr. Petr Duda, Odbor školství, mládeže a sportu, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Josef Kuželka, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Jan Přibáň, MBA, Odbor fondů a programů EU, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Eva Rojliková, Regionální rozvojová agentura PK, o. p. s.

Petr Janeček, vedoucí Institutu turismu, CzechTourism

Anna Gaierová, Plzeň – TURISMUS

Mgr. Lukáš Vlček, Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň

RNDr. Zdeňka Chocholoušková, Ph.D., Krajské pracoviště NPI ČR Plzeň

Mgr. Helena Marie Adjal, Krajské pracoviště NPI ČR Plzeň

PaedDr. Karel Rubáš CSc., Akademie individuálních sportů Plzeňského kraje

Ing. Jaroslav Černý, Unie školských asociací ČR – CZESHA – Krajská rada za Plzeňský kraj

Jan Müller, Plzeňská krajská organizace České unie sportu

Pavel Strejček, Sokolská župa Plzeňská

Pracovní skupina za prioritní osu "Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací"

Pavel Hais, RPK, náměstek hejtmana pro oblast zdravotnictví

Martin Záhoř, RPK, náměstek hejtmana pro oblast sociálních věcí, investic a majetku

Mgr. Filip Zapletal, Odbor sociálních věcí, Krajský úřad Plzeňského kraje

Mgr. Jan Karásek, Odbor zdravotnictví, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Radek Svoboda, Odbor bezpečnosti a krizového řízení, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Jan Přibáň, MBA, Odbor fondů a programů EU, Krajský úřad Plzeňského kraje

prof. MUDr. Milan Štengl, Ph.D., Lékařská fakulta v Plzni, Univerzita Karlova

Mgr. Tereza Landová, Diecézní charita Plzeň

Daniel Svoboda, Agentura pro sociální začleňování

Mgr. Lucie Petříčková, Diakonie Západ

Bc. Vlastimila Faiferlíková, MEZIGENERAČNÍ A DOBROVOLNICKÉ CENTRUM TOTEM, Z.S.

MUDr. Václav Šimánek, Ph.D., Fakultní nemocnice Plzeň

MUDr. Miroslav Mach, NEMOCNICE PRIVAMED, PRIVAMED A. S.

Mgr. Michal Bartoš, Krajská hygienická stanice Plzeňského kraje

mjr. Mgr. Petr Sobota, Policie ČR – Krajské ředitelství PK

brig. gen. Ing. František Pavlas, Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje

MUDr. Jan Netolický, Ph.D., OSK Plzeň

Květoslava Skalová, Česká stomatologická asociace pro OSK Plzeň

MUDr. Tomáš Brada, OSK Klatovy

Mgr. Daniel Valášek, MBA, Česká lékařská komora

Mgr. Eva Heisová, Regionální rozvojová agentura PK, o. p. s.

JUDr. Lenka Havlasová, VZP, Regionální pobočka Plzeň

Pracovní skupina za prioritní osu "Moderní infrastruktura a obslužnost území" a "Ochrana přírody a územní rozvoj"

Ing. Pavel Čížek, RPK, náměstek hejtmana pro oblast dopravy

Ing. Josef Bernard, RPK, náměstek hejtmana pro oblast životního prostředí a zemědělství

Mgr. Dušan Pakandl, Odbor dopravy a silničního hospodářství, Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Petra Víznerová Ph. D., Odbor dopravy a silničního hospodářství, Krajský úřad Plzeňského kraje

Mgr. Martin Fencel, Společnost POVED s.r.o. (Plzeňský organizátor veřejné dopravy)

Ing. Pavel Purkart, Společnost POVED s.r.o. (Plzeňský organizátor veřejné dopravy)
Ing. arch. Miloslav Michalec, Odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad Plzeňského kraje
Mgr. Jaroslav Kovanda, Odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad Plzeňského kraje
Mgr. Zuzana Paroubková, Odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad Plzeňského kraje
Ing. Eliška Pečenková, Odbor IT, Krajský úřad Plzeňského kraje
Mgr. Martin Plíhal, Odbor životního prostředí, Krajský úřad Plzeňského kraje
Ing. Václav Kokoška, Odbor životního prostředí, Krajský úřad Plzeňského kraje
Ing. Jan Přibáň, MBA, Odbor fondů a programů EU, Krajský úřad Plzeňského kraje
Ing. Irena Vostracká, Útvar koncepce a rozvoje města Plzně
Ing. Petr Raška, Útvar koncepce a rozvoje města Plzně
Ing. Zdeňka Kmochová, POVED s.r.o.
Bc. Vít Martin, Správa a údržba silnic Plzeňského kraje, p.o.
Mgr. Tomáš Doksanský, Regionální rozvojová agentura PK, obecně prospěšná společnost
Ing. Magda Sýkorová, ÚO IROP pro Plzeňský kraj
Ing. Zdeněk Štěpánek, Agentura Venkova, o.p.s.
doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D., Západočeská univerzita
Tomáš Havránek, Spolek pro obnovu venkova Plzeňského kraje
Ing. et Bc. Václav Kubernát, MAS Radbuza, z. s.
Václav Laxa, Státní fond životního prostředí, Odbor krajských pracovišť – Oddělení Jihozápad
Ing. Martin Starý, Správa Národního parku Šumava
Ing. Jan Střešík, Povodí Vltavy, státní podnik závod Berounka

3 ÚVOD

Program rozvoje Plzeňského kraje 2022+ je vytvořen jako zastřešující střednědobý program podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje. Vymezuje strategické a specifické cíle a jednotlivá opatření a projekty díky kterým bude docházet k vyváženému rozvoji Plzeňského kraje. Dokument PRPK 2022+ nahrazuje dokument Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+, který byl v platnosti od roku 2014. Cílem PRPK 2022+ je přispět k naplnění stanovené vize dalšího rozvoje Plzeňského kraje.

Základní strukturu PRPK 2022+ představují 4 ucelené části odpovídající postupu tvorby a zvyklostem při přípravě obdobných strategických dokumentů. Tou první je část analytická, jejímž účelem je představit základní realie a aktuální stav Plzeňského kraje. V rámci této části je provedena odvětvová analýza, která se zaměřuje na klíčové skutečnosti, které ovlivňují kvalitu života v rámci kraje. Ze sociálně-ekonomického profilu Plzeňského kraje, provedených analýz i poznatků ze souvisejících strategických dokumentů jsou sestaveny klíčové závěry, rizika a příležitosti.

Strategická část přímo navazuje na identifikované závěry, rizika a příležitosti a určuje jejich zohlednění při dalším rozvoji Plzeňského kraje. Prvním klíčovým bodem strategické části je stanovení vize dalšího rozvoje Plzeňského kraje a globální cíl. Vize stanovuje další směřování Plzeňského kraje a pro potřeby realizace je rozdělena do 6 prioritních rozvojových os. V rámci každé prioritní osy jsou poté stanoveny konkrétní a měřitelné strategické a specifické cíle pro další rozvoj kraje. Plnění těchto cílů, prostřednictvím jednotlivých opatření nebo aktivit přispěje k naplnění určené vize. Pro zajištění vyšší provázanosti analytické a strategické části dokumentu byla odvětvová část analytické části uspořádána podle zvolených prioritních os. Z důvodu zajištění jednoduché orientace v rámci prioritních os byla zavedena pro každou prioritní rozvojovou osu vlastní grafická ikona.

Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Rozvoj lidského potenciálu

Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Moderní infrastruktura a obslužnost území

Ochrana přírody a územní rozvoj

Programová část navazuje na strategickou část a podrobněji rozpracovává jednotlivá opatření a příklady aktivit. Součástí je také propojení návrhu strategie rozvoje Plzeňského kraje s Regionální inovační strategií Plzeňského kraje.

Implementační část je klíčová pro další práci s dokumentem a jeho praktickou implementaci. Určuje především základní principy, pravidla a odpovědnosti spojené s řízením implementace PRPK 2022+ i jeho aktualizací. Dále určuje časový harmonogram, rozpočet a zdroje financování jeho implementace. Součástí implementační části je rovněž Akční plán PRPK 2022+, jehož účelem je být praktickým nástrojem realizace dokumentu.

Tento dokument je vypracován tak, aby sloužil orgánům Plzeňského kraje, odboru regionálního rozvoje Plzeňského kraje i dalším zainteresovaným stranám jako podklad pro další strategické řízení a rozhodování o dalším rozvoji kraje.

4 METODIKA TVORBY PRPK 2022+

Metodika tvorby PRPK 2022+ byla, stejně jako vnitřní struktura dokumentu, navržena v souladu s aktualizovanou Metodikou přípravy veřejných strategií². Při přípravě celého dokumentu byl kladen důraz na efektivní využití existující soustavy strategických dokumentů, a to včetně jejich analytických částí. Díky tomu bylo možné docílit, že výsledná podoba dokumentu je stručnější a přehlednější pro čtenáře.

Participace klíčových subjektů a veřejnosti

PRPK 2022+ je strategickým dokumentem ovlivňujícím kvalitu života osob žijících v Plzeňském kraji i firem, organizací a dalších subjektů, které na území kraje působí. Z tohoto důvodu byl při jeho tvorbě kladen patřičný důraz na zapojení subjektů a organizací, které mohou po odborné stránce přispět k tomu, že budou správně zohledněna všechna podstatná a aktuální východiska a faktory. Zástupci těchto organizací byli jmenováni do jednotlivých pracovních skupin, z nichž každá řešila odborně specifickou agendu. Přehled členů jednotlivých pracovních skupin je uveden v kapitole 2 – Základní údaje. Nad rámec organizací a subjektů přímo zapojených v některé z pracovních skupin, v případě potřeby byly osloveny další relevantní subjekty s žádostí o součinnost a poskytnutí podkladů a vstupů relevantních pro zpracování tohoto dokumentu. Informace a podklady od subjektů a expertů zapojených do jednotlivých pracovních skupin byly rovněž využity při identifikaci klíčových oblastí zájmu v analytické části dokumentu.

Kromě přímého zapojení klíčových subjektů a organizací byla zajištěna i participace veřejnosti. Veřejnost byla do tvorby PRPK 2022+ zapojena formou možnosti otevřeného vyjádření ke strategické části PRPK 2022+ a zároveň možnou účastí na veřejném projednání analytické a strategické části dokumentu a také během veřejného projednání v rámci SEA hodnocení.

Časový horizont přípravy PRPK 2022+

Aktivní práce na zpracování PRPK 2022+ byly zahájeny 14.3.2022. Časový harmonogram byl nastaven tak, aby na sebe jednotlivé fáze zpracování dokumentu navazovaly, ale zároveň nedocházelo ke zbytečným prodávám a celý proces tvorby měl stále dostatek podnětů a impulzů.

- Analytická část – 03/2022 až 09/2022
- Strategická část – 09/2022 až 12/2022
- Programová část – 12/2022 až 02/2023
- Implementační část – 01/2023 až 02/2023

Neprodleně po dokončení PRPK 2022+ bylo zajištěno zahájení procesu posouzení vlivů na životní prostředí neboli SEA v přímé spolupráce s OŽP KÚPK.

Postup přípravy PRPK 2022+

V rámci přípravy PRPK 2022+ zajistila roli řídicího výboru (nejvyššího orgánu) **Regionální stálá konference pro území Plzeňského kraje**. Její hlavní odpovědností, při zpracování tohoto dokumentu, bylo stanovit vizi a určit další směřování rozvoje Plzeňského kraje a dále schvalovat dílčí výstupy připravené pracovními skupinami a zpracovatelem dokumentu. Níže je uveden zjednodušený výčet činností a postup.

- Analytická část
 - Identifikace zdrojů dat
 - Analýza současného stavu a zpracování primárních analýz
 - Kompilace závěrů metodou založenou na SWOT analýze
- Strategická část
 - Stanovení vize a globálního cíle
 - Stanovení strategických cílů
 - Rozpracování strategických cílů, určení specifických cílů

² Aktualizovaná verze Metodiky přípravy veřejných strategií, kterou zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, byla vládou schválena 28. 1. 2019.

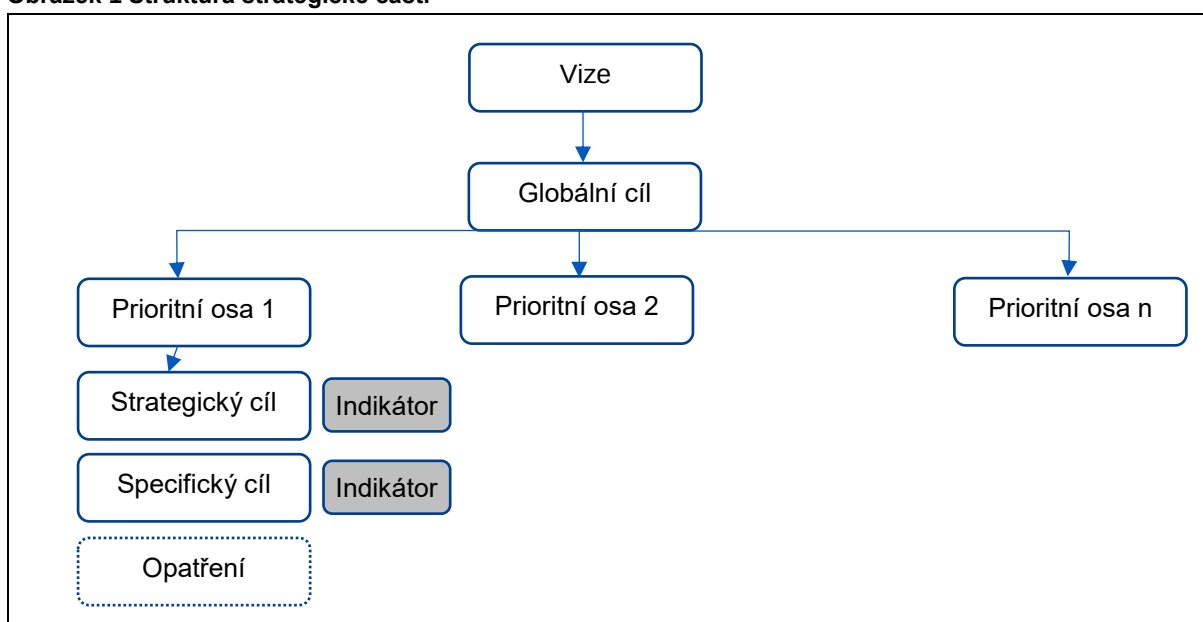
- Stanovení soustavy indikátorů a navržení jednotlivých opatření
- Programová část
 - Rozpracování popisu opatření a příklady aktivit/projektů
 - Návrh strategie rozvoje Plzeňského kraje z pohledu vývoje inovací v návaznosti na Regionální inovační strategii Plzeňského kraje
- Implementační část
 - Nastavení struktury a systému řízení implementace PRPK 2022+
 - Určení klíčových atributů implementace (financování, harmonogram, odpovědnosti)
 - Nastavení systému a principů aktualizace, monitorování a evaluace PRPK 2022+
 - Vytvoření akčního plánu PRPK 2022+

Jednotlivé **pracovní skupiny** byly sestaveny tak, aby v nich byli zastoupeni potřební odborníci a zástupci jednotlivých oborů. Každé pracovní skupině byla přidělena k řešení 1 až 2 prioritní osy dalšího rozvoje Plzeňského kraje. Z praktických důvodů bylo zamezeno rozdělení jednotlivých prioritních os (odpovědností za ně) mezi více pracovních skupin. V rámci analytické části byl kladen důraz na zohlednění existujících poznatků a závěrů z platných strategických dokumentů, nebo datových či odborných podkladů³.

Konstrukce strategické části PRPK 2022+

Logická návaznost a hierarchická struktura strategické části PRPK 2022+ je řešena v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií vydanou MMR ČR. Graficky je struktura strategické části znázorněna v následujícím schématu. Jednotlivé pojmy jsou vysvětleny v kapitole 1 – Základní pojmy a zkratky.

Obrázek 1 Struktura strategické části

Vizualizace dat a práce se zdroji

Při zpracování PRPK 2022+ byl kladen důraz na vytvoření dostatečně přehledného, čitelného a stručného dokumentu. Z tohoto důvodu je co nejvíce využíváno odkazů na již existující soustavu strategických dokumentů a je omezena duplicita uváděných informací.

³ Tyto podklady byly získány od vedoucích pracovníků Krajského úřadu Plzeňského kraje, členů pracovních skupin, dalších organizací a osob aktivně zapojených do zpracování PRPK 2022+ nebo z veřejně dostupných zdrojů.

Dále jsou pro zvýšení přehlednosti a vizualizaci klíčových dat, především v analytické části, využívány tabulky, grafy a zobrazení na mapách. U těchto prvků je vždy uveden zdroj, ze kterého jsou uvedené informace a data převzata. Souhrnný přehled zdrojových podkladů je uveden v přílohách PRPK 2022+.

Fotografie na úvodní straně dokumentu pochází z fotobanky Plzeňského kraje.

5 VÝCHODISKA STRATEGIE PRPK 2022+

Ve východiskách strategie Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+ je základní formou porovnán Plzeňský kraj s ostatními kraji ČR, celou ČR a EU v jednotlivých prioritních oblastech.

V rámci této kapitoly jsou v přehledné formě shrnuta klíčová východiska a skutečnosti, která vzešla z provedených souhrnných analýz, jejichž výsledky byly představeny v rámci analytické části PRPK 2022+. Srovnávací hodnotu představují průměrné ukazatele a hodnoty za celou Českou republiku. Z hlediska hodnocení bylo porovnáváno, zda daný parametr v Plzeňském kraji nabývá lepší, obdobné, nebo horší hodnoty, než je průměr České republiky. Pokud byl sledovaný parametr v rámci Plzeňského kraje o 5 % lepší, než byl průměr České republiky, je tento ukazatel hodnocen zelenou barvou. Pokud ukazatel nabývá v Plzeňském kraji hodnoty v intervalu $\pm 5\%$, je hodnocen žlutou barvou. Pokud je sledovaný parametr v rámci Plzeňského kraje o 5 % horší, než byl průměr České republiky, je tento ukazatel hodnocen červenou barvou. Některé parametry nelze porovnávat, neboť mají pouze informativní charakter.

Demografie

Při srovnání základních demografických ukazatelů jednotlivých krajů ČR dosahuje Plzeňský kraj průměrných hodnot. Na 7.–9. místě v rámci ČR se pohybuje v zastoupení jednotlivých věkových skupin, přirozeném přírůstku i naději dožití. Plzeňský kraj se vymyká především svojí rozlohou, jež s 7 649 km² dosahuje 3. nejvyšší hodnoty ze všech krajů, avšak s hustotou zalidnění leží až na 12. místě. Podíl cizinců na obyvatelstvu (7,1 %) je 3. největší v ČR.

Tabulka 2 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci demografie

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Rozloha (km ²)	7 649 (2022)	3.	78 871 (2022)	-	4 225 127 (2019)
Hustota zalidnění (obyv./km ²)	77,3 (2020)	12.	135,7 (2020)	●	112 (2020)
Počet obyvatel	591 041 (2020)	8.	10 701 777 (2020)	-	446 883 180 (2019)
Průměrný věk (roky)	43,1 (2021)	8.	42,8 (2021)	●	43,7 (2019)
Přirozený přírůstek/úbytek (na 1 000 obyvatel středního stavu)	-3,4 (2021)	9.	-2,7 (2021)	●	2,0 (2019)
Naděje dožití při narození, muži, 2letý klouzavý průměr (roky)	75,9 (2020)	8.	75,8 (2020)	●	78,5 (2019)
Naděje dožití při narození, ženy, 2letý klouzavý průměr (roky)	81,9 (2020)	7.	81,7 (2020)	●	84,0 (2019)
Zastoupení věkové skupiny 0–14 let (%)	15,7 % (2020)	8.	16,1 % (2020)	●	15,1 % (2020)
Zastoupení věkové skupiny 15–64 let (%)	63,8 % (2020)	8.	63,8 % (2020)	●	64,1 % (2020)
Zastoupení věkové skupiny 65 a více let (%)	20,6 % (2020)	9.	20,2 % (2020)	●	20,8 % (2020)
Podíl cizinců na obyvatelstvu (%)	7,1 % (2020)	3.	5,9 % (2020)	●	5,3 % (2020)

Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Plzeňský kraj je mírně nadprůměrný při srovnání základních makroekonomických ukazatelů, především výše HDP na obyvatele, která je 5. nejvyšší v ČR. Absolutní výše HDP, podíl služeb na hrubé přidané hodnotě i výše vytvořeného fixního kapitálu je 7. nejvyšší ze všech krajů. Pozitivní je také srovnání z hlediska míry ekonomické aktivity (3. místo), podílu nezaměstnaných i výše průměrné mzdy (4. nejlepší hodnota). Nadprůměrné jsou rovněž celkové výdaje na vědu a výzkum, jelikož více než 4,9 mld. Kč za rok 2020 bylo vynaloženo jen ve 4 dalších krajích.

Tabulka 3 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
HDP v běžných cenách (mld. Kč)	276,4 (2020)	7.	5 709,1 (2020)	-	354 287,8 % (2020)
HDP na obyvatele (Kč/obyv.)	467 736 (2020)	5.	532 178 (2020)	●	784 210,4 (2020)
Podíl služeb (G–U) na hrubé přidané hodnotě (%)	56 % (2020)	7.	64 % (2020)	●	73 % (2020)
Počet podnikatelských subjektů	147 671 (2020)	7.	2 932 963 (2020)	-	25 936 334 (2020)
Výdaje na vědu a výzkum (mld. Kč)	4,9 (2020)	5.	113,4 (2020)	-	8 223 (2020)
Tvorba hrubého fixního kapitálu (mld. Kč)	67 (2020)	7.	1 490 (2020)	-	19 419 (2020)
Podíl nezaměstnaných (%)	2,6 % (5/2022)	4.	3,2 % (5/2022)	●	5,9 % (5/2022)
Míra ekonomické aktivity (%)	60,9 % (2021)	3.	59,8 % (2021)	●	56,4 % (2020)
Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)	34 441 (2020)	4.	35 611 (2020)	●	56 276 (2021)

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní silné a slabé stránky, hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osu „Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region“. Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

Tabulka 4 SWOT analýza pro prioritní osu Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Silné stránky	Slabé stránky
• V mezikrajském srovnání 7. nejvýkonnější regionální ekonomika • Rostoucí HDP na obyvatele i zaměstnance v posledních letech (s výjimkou roku 2020) • Kvalitní vzdělávací instituce přispívají k ekonomické vyspělosti regionu díky studentům a absolventům • Vysoký podíl ekonomických subjektů podnikajících v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel • V kraji se nachází několik významných exportních podniků a podniků tradičních • Existence významných zaměstnavatelů s počtem zaměstnanců nad 2 000 • Podpora začínajících i stávajících podnikatelských subjektů v kraji, podpora inovativních startupů • Tradice v oblasti zemědělství a technické výroby • Kvalitně zpracovaná Regionální inovační strategie Plzeňského kraje • Fungující projekt Smart akcelerator Plzeňského kraje, spolupráce v rámci projektu • Zaměření regionu na podporu a rozvoj inovací • Počet zaměstnanců v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v Plzeňském kraji má dlouhodobě mírně rostoucí tendenci • Existence a fungování výzkumných center ZČU a Biomedicínské centrum Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a dalších výzkumných center • Digitální inovační hub HIVE • Nabídka neformálního vzdělávání v technických a přírodovědných oborech, popularizace technologií, Techmania Science Center v Plzni • Pozitivní změna ve vývoji vzdělanosti pracovní síly v Plzeňském kraji • V porovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší zaměstnanost a také třetí nejvyšší podíl ekonomicky aktivních osob • Snížení počtu osob evidovaných na úřadech práce déle než 2 roky • Čtvrtá nejvyšší průměrná mzda ve srovnání s ostatními kraji, rostoucí medián mezd	• Nižší podíl odvětví informační a komunikační činnosti v Plzeňském kraji než celorepublikový průměr na tvorbu přidané hodnoty • Vysoký počet firem nevyrábějících finální produkt, služby • Nedostatek volných ploch a kancelářských prostor pro podnikání a významné investice v regionu • Nedostatek infrastruktury pro nalákání zahraničních odborníků do podnikatelského sektoru i do oblasti vzdělávání • Nedostatečná úroveň spolupráce mezi podnikatelským a vysokoškolským sektorem • Nižší podíl osob připadajících na 1 000 obyvatel pracujících v oblasti výzkumu a vývoje • Nesystematická podpora výzkumu, vývoje a inovací • Nedostatečná komercializace výsledků výzkumu a vývoje • Nízký podíl zahraničních výzkumníků ve výzkumných týmech • Rozdílná úroveň nezaměstnanosti v oblastech kolem větších měst soustřeďujících průmyslové zóny a oblastech tvořených především menšími obcemi s nižší hustotou zalidnění • Rozdílné hodnoty mezi průměrnou mzdou mužů a žen, rozdílné mediány mezd • Nedostatek zaměstnanců ve vybraných profesích
Příležitosti	Hrozby
• Podpora studijních oborů odpovídajících potřebám pracovního trhu (středoškolské, vysokoškolské) • Podpora inovujících podniků, podpora spolupráce mezi podniky a subjekty výzkumu a vývoje • Rozvoj výzkumných a vývojových prací ve spolupráci se zahraničními subjekty	• Nízká úroveň nezaměstnanosti příliš nepodporuje vznik nových podnikatelských subjektů včetně startupů • Nedostatek energetických zdrojů pro rozvoj regionu • Růst inflace • Nedostatek kvalifikované pracovní síly • Odliv zaměstnanců v žádaných profesích mimo region

• Přilákat do regionu více firem vytvářejících finální produkt nebo služby s vyšší přidanou hodnotou, které nabídnou pracovní místa kvalifikovaným lidem • Lokalizovat v kraji firmy vytvářející vyšší přidanou hodnotu a přilákat investory • Realizace marketingových aktivit za účelem zvýšení atraktivity kraje pro investory • Zvážení možnosti výstavby či rozvoje veletržních prostor • Rozvoj technického vzdělání ve vazbě na potřeby podniků • Využití brownfieldů v rámci investičních pobídek a rozvoje podnikání • Zaměřit se na přilákání a udržení zahraničních studentů a odborníků na území regionu • Využití kompetencí a vzdělání osob příchozích na základě migrace v rámci pracovního trhu, využití demografického přírůstku na zaměstnanost a trh práce způsobený migrační vlnou • Vyhovující infrastruktura pro podnikání (zemědělství, podnikání na venkově) • Podpora trvale udržitelného rozvoje v podnikatelském sektoru • Podpora firem pro tvorbu kvalifikovaných pracovních míst • Digitalizace a automatizace výrobních procesů eliminující nekvalifikované pracovní pozice • Zajištění vnímání Plzeňského kraje jako nejlepšího regionu pro život a zaměstnání	• Konkurence zahraničních vzdělávacích systémů • Odliv studentů středních a vysokých škol před ukončením vzdělání z důvodu finančních nabídek na trhu práce • Sílící konkurence blízkých center investic do výzkumu, vývoje a inovací (Praha, Mnichov, Berlín, Vídeň) • Nízký zájem ze strany zahraničních odborníků o zapojení se do výzkumných týmů v regionu
--	--

Rozvoj lidského potenciálu

V oblasti lidského potenciálu se Plzeňský kraj počtem obyvatel řadí na 8. pozici, analogických pořadí dosahuje v počtu dětí v mateřských (9. místo) a základních školách (8. umístění). Počet žáků na středních školách je 22 849, v kraji působí 54 středních škol. V kraji má své hlavní sídlo 1 vysoká škola, kterou v akademickém roce 2020/2021 navštěvovalo přibližně 11 000 studentů. Mírně podprůměrný je podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním, který je o 3,1 procentního bodu nižší než celostátní průměr.

Tabulka 5 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Rozvoj lidského potenciálu

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Děti v mateřských školách	18 789 (2020/2021)	9.	357 598 (2020/2021)	-	~15 600 000 (2019)
Žáci základních škol	52 501 (2020/2021)	8.	962 345 (2020/2021)	-	~42 800 000 (2019)
Žáci středních škol	22 849 (2020/2021)	10.	432 906 (2020/2021)	-	~17 600 000 (2019)
Počet středních škol	54 (2020/2021)	12.	1 280 (2020/2021)	-	-
Studenti vysokých škol	~11 000 (2020/2021)	12.	299 400 (2020/2021)	-	~17 500 000 (2018)
Počet vysokých škol	1 (2021) ⁴	10.-14.	58 (2021)	-	~5 000 (2020)
Podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním (%)	14,5 % (2021)	8.	17,6 % (2021)	●	32,3 % (2018) ⁵

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní silné a slabé stránky, hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osy "Rozvoj lidského potenciálu" a „Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času“. Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

⁴ Školy s hlavním sídlem v Plzeňském kraji (tj. ZČU)

⁵ Populace 25–64 let

Tabulka 6 SWOT analýza pro prioritní osu Rozvoj lidského potenciálu

Silné stránky	Slabé stránky
• Stanovená vize vzdělávání v roce 2035 v Plzeňském kraji • Silné populační ročníky na ZŠ • Připravenost vzdělávacích zařízení na děti a žáky s odlišným mateřským jazykem a speciálními vzdělávacími potřebami • Vybavenost odborných učeben • Dlouhodobá podpora technického vzdělávání ze strany Plzeňského kraje • Spolupráce aktérů působících ve vzdělávání (např. KAP, MAP, Smart Akcelerátor) • Široká nabídka neformálního vzdělávání • Specializovaná výzkumná pracoviště ve vysokoškolském sektoru • Nabídka dalšího a celoživotního vzdělávání pro pedagogické pracovníky • Podpora tělovýchovy a sportu ve školách • Nabídka tělovýchovného a sportovního využití i mimo organizované sporty • Systematická a dlouhodobá podpora talentovaných sportovců • Bohatá sportovní infrastruktura v rámci regionu • Dlouhodobá stabilní a předvídatelná podpora sportovních klubů prostřednictvím dotačních programů ze strany kraje • Existence a systémová podpora sportovních akademií ve vybraných sportech • Osvětové akce pro veřejnost ke sportu a zdravému životnímu stylu • Unikátní sportovní gymnázium a přiléhající moderní infrastruktura • Podpora sportu pro všechny obyvatele regionu • Program na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže • Aktivity středisek volného času umožňujícího zapojení dětí a mládeže • Odborná erudice pracovníků neformálního vzdělávání	• Nedostatečná kapacita MŠ v některých okresech (např. Plzeň a okolí, Tachovsko) • Nezáměr o určité obory SŠ • Nerozvinutá systematická podpora nadání • Limit počtu VŠ studentů na Západočeské univerzitě (zejména pedagogická fakulta) • Nízký zájem občanů o celoživotní vzdělávání z důvodu chybějící propagace tématu • Nedostatečná finanční a koncepční podpora dětských domovů ze strany státu • Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukci školních sportovišť • Nedostatečná kapacita v některých typech sportovišť • Nedostatečná systematická a pravidelná podpora dalšího vzdělávání trenérů v některých sportech • Dojezdová vzdálenost do středisek volného času z venkovských oblastí • Nevyváženost nabídky volnočasových aktivit v Plzni a okrajových částech regionu • Nízká úroveň propojení středisek s některými místními samosprávami
Příležitosti	Hrozby
• Posílení systému a propagace celoživotního vzdělávání • Naplnění kapacity SŠ technického zaměření • Větší intenzita zapojení muzejních institucí do vzdělávacího systému • Propojení kultury a vzdělávání • Propojení neformálního a formálního vzdělávání • Modernizace učeben pomocí digitálních technologií • Systematická péče o talentované žáky a studenty (spolupráce s firmami) • Revize RVP • Popularizace tělovýchovy a sportu na všech úrovních škol dle Plánu rozvoje sportu Plzeňského kraje • Systematická příprava nadaných sportovců na školách s rozšířenou sportovní přípravou a akademiích • Rozvoj kapacity sportovišť v rámci regionu	• Velké požadavky na vzdělávací systém z pohledu integrace dětí cizinců • Nedostatečná kapacita škol pro přijetí dětí z Ukrajiny • Věková struktura pedagogických pracovníků • Odchod talentovaných aktivních studentů z regionu • Zhoršující se stav budov škol a školských zařízení • Náročná údržba digitálních technologií na školách (včetně personálních kapacit) • Rychlé tempo zastarávání technologií a vybavení na školách • Klesající zájem o sport • Úbytek finančních prostředků v oblasti školství a sportu • Vysoké náklady na údržbu sportovní infrastruktury • Neochota dětí a mládeže sdružovat se a potkávat, preference trávení volného času na internetu

Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Plzeňský kraj leží v oblasti atraktivní pro turismus a trávení volného času, má ale nižší počet hromadných ubytovacích zařízení, lůžek i hostů. Absolutní počet přenocování (1,53 mil.) byl v témže roce. Region je však atraktivní pro hosty ze zahraničí, kteří v roce 2021 ve větším počtu navštívili pouze 3 další kraje. Kraj disponuje jednou z nejhustších sítí turistických i cyklistických značených cest. V roce 2019 nabízelo své služby 464 knihoven, tj. 5. největší zastoupení z celé ČR.

Tabulka 7 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Počet hromadných ubytovacích zařízení	613 (2021)	9.	10 898 (2021)	-	594 460 (2020)
Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních	31 648 (2021)	9.	586 061 (2021)	-	~28 800 000 (2019)
Počet hostů	555 941 (2021)	9.	11 383 601 (2021)	-	453 250 000 (2020)
Počet hostů ze zahraničí	111 165 (2021)	4.	2 573 595 (2021)	-	~288 400 000 (2021)
Počet přenocování	1 534 671 (2021)	11.	31 956 646 (2021)	-	~1 420 000 000 (2020)
Počet knihoven	464 (2019)	5.	5 307 (2019)	-	76 454 (2019)
Délka turistických značených cest (km)	4 331 (2017)	3.	44 307 (2017)	-	-
Délka cyklistických značených cest (km)	3 844 (2017)	2.	37 023 (2017)	-	-

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní silné a slabé stránky, hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osy "Rozvoj lidského potenciálu" a „Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času“. Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

Tabulka 8 SWOT analýza pro prioritní osu Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Silné stránky	Slabé stránky
- Koncepce rozvoje cestovního ruchu definuje velké množství oblastí pro trávení volného času a turismu - Významné turistické cíle a přírodní památky, bohaté kulturní dědictví - Široká nabídka dlouhodobých tradičních kulturních akcí - Široká nabídka zážitkových destinací - Hustá síť tematicky zaměřených poutních a turistických stezek (např. Zlatá či Vintířova stezka) - Rozvinutý pamětový turismus založený na historii regionu - Destinace Sušicko jako příklad dobré praxe lokálního destinačního managementu - Organizovaná spolupráce se Spolkovou republikou Německo - Koordinovaná spolupráce turistických informačních center v regionu - Produktová nabídka turistického vyžití (publikace, brožury) - Regionální specifika (pokrm, pivovary, pivní tradice) - Atraktivita Plzně pro zahraniční návštěvníky - Kvalitní a široká síť pamětových institucí (muzea, galerie, knihovny) a institucí zprostředkovávajících živý obsah (divadla) - Odpovídající personální zajištění kulturních institucí s možnou provázaností na vzdělávání - Vybavenost Vědecké knihovny Plzeň - Podpora kraje i pro objekty, které se nachází na území památkových zón a rezervací (a nejsou kulturními památkami)	- Pokles návštěvníků Plzeňského kraje oproti období před pandemií COVID-19 - Nedostatečná spolupráce aktérů v regionu v rámci destinačního managementu - Nedostatek lidských zdrojů v cestovním ruchu a navazujících službách (vlivem COVID-19) - Částečně nerovnoměrné rozložení návštěvnosti - Absence krajského a oblastního destinačního managementu - Jazyková vybavenost personálu v cestovním ruchu - Chybějící aktualizace strategických dokumentů pro oblast památkové péče - Nedostatečné tempo při aktualizaci expozic - Nedostatečné kapacity pro správu sbírkových předmětů - Nedostatečné financování památkové péče
Příležitosti	Hrozby
- Zvýšení povědomí o možnostech trávení volného času a turistických destinacích v Plzeňském kraji mezi obyvateli kraje, obyvateli ostatních krajů České republiky a zahraničí, především v nedaleké Spolkové republice Německo - Rozšiřování tematicky zaměřených turistických stezek - Další rozvoj pamětového turismu - Propojení cestovního ruchu v Plzni s venkovem pro určité cílové skupiny - Vybudování zázemí pro karavany (mimo již existující kapacity) - Modernizace ubytovacích kapacit (zejména kempy) - Rozvoj tradic v česko-německém pohraničí - Rozvoj destinačního managementu - Digitalizace cestovního ruchu (evidence počtu návštěvníků, výběr poplatků) - Rozšíření využití Vědecko-technické knihovny Plzeň - Zvýšení odpovídající kapacity pro správu sbírkových předmětů v regionu - Mapování a podpora kulturně kreativních odvětví - Vznik zákona o cestovním ruchu - Nové trendy a služby cestovního ruchu	- Klesající počet návštěvníků Plzeňského kraje - Pokles kvality služeb v cestovním ruchu - Možný nedostatek ubytovacích kapacit určitých typů - Nedostatečné zázemí pro karavany - Znehodnocení území turismem - Nedostatek investic do cestovního ruchu - Nedostatek financí spotřebitelů, klesající poptávka - Zhoršené environmentální podmínky pro zachování přírodních památek na území Plzeňského kraje - Nedostatek financí spotřebitelů, klesající poptávka - Nedostatek investic do kultury - Trávení času na internetu a neochota se sdružovat a potkávat - Válka, další pandemie - Otevření hranic a posílení výjezdů, preference zahraničních turistů vycestovat jinam než do České republiky

Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Počet nemocnic v Plzeňském kraji i počet lůžek vykazuje vzhledem k nižšímu celkovému počtu obyvatel hodnoty nad celostátním průměrem. V regionu připadá 215 obyvatel na 1 lékaře, což svědčí o větší přítomnosti lékařů než v 9 dalších krajích. Celkový počet lékáren je naopak 5. nejnižší. Domovů pro seniory je v kraji celkem 24, tj. 3. nejnižší počet.

Počet sňatků i rozvodů na 1 000 obyvatel se téměř shoduje s celostátním průměrem a podobně je zastoupen také podíl živě narozených dětí mimo manželství. Celkem 9,2 % obyvatel je v exekuci, tedy o 1,4 procentního bodu více než celostátní průměr a zároveň 5. nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání.

V oblasti zahájených i dokončených bytů je kraj mírně nadprůměrný. Přestože průměrná kupní cena bytu za m² je 8. nejvyšší (63 200 Kč), leží výrazně pod celostátním průměrem, jenž činí 87 700 Kč.

Plzeňský kraj se řadí ke krajům s vyšší kriminalitou, což dokládá absolutní i relativní srovnání registrovaných trestných činů. Objasněnost trestných činů (44,5 %) je 12. nejnižší z celé ČR. V kraji se v roce 2020 udál 2. nejnižší počet dopravních nehod, avšak počet usmrcených na milion obyvatel byl 6. nejvyšší.

Tabulka 9 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Počet nemocnic	10 (2020)	7.	200 (2020)	-	12 623 (2019)
Počet lůžek v nemocnicích	3 341 (2020)	9.	58 668 (2020)	-	2 056 200 (2018)
Počet obyvatel na jednoho lékaře	215 (2020)	5.	246 (2020)	●	255 (2020)
Počet lékáren	133 (2019)	10.	2 535 (2019)	-	108 000 (2021)
Počet hospitalizací	136 915 (2019)	10.	2 193 443 (2019)	-	-90 000 000 (2016)
Počet domovů pro seniory	24 (2022)	12.	524 (2020)	-	-
Podíl osob v exekuci (%)	9,2 % (2019)	5. nejvyšší	7,8 % (2021)		8,9 % (2019)
Sňatky na 1 000 obyvatel	4,2 (2020)	8.	4,2 (2020)	●	3,2 (2020)
Rozvody na 1 000 obyvatel	2 (2020)	10.	2 (2020)	●	1,6 (2020)
Podíl živě narozených dětí mimo manželství (%)	49,3 % (2020)	8.	48,5 % (2020)	●	41,9 % (2020)
Počet zahájených bytů	2 576 (2021)	6.	45 244 (2021)	-	-
Počet dokončených bytů	2 413 (2021)	5.	34 641 (2021)	-	-
Průměrná kupní cena bytu za m ² (Kč)	63 200 (4Q/2021)	8.	87 700 (4Q/2021)	●	-
Počet registrovaných trestných činů	8 996 (2020)	9. nejnižší	165 525 (2020)	-	8 118 926 (2020)
Počet registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel	15,2 (2020)	10. nejnižší	15,5 (2020)	●	18,2 (2020)
Podíl objasněných trestných činů (%)	44,5 % (2020)	12.	47 %	●	-
Počet dopravních nehod	3 731 (2020)	2. nejnižší	94 794 (2020)	-	814 099 (2019) ⁶
Počet usmrcených při dopravní nehodě na 1 000 000 obyvatel	52,4 (2020)	6. nejvyšší	48,3 (2020)	●	42 (2020)

⁶ Dopravní nehody s úmrtím nebo zraněním.

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osu "Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací". Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

Tabulka 10 SWOT analýza pro prioritní osu Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Silné stránky	Slabé stránky
- Počet lékařů a zdravotnických pracovníků s odbornou způsobilostí působících ve zdravotnických zařízeních v kraji se zvyšuje - Fakultní nemocnice Plzeň zajišťuje nemocným základní, specializovanou i takzvaně vysoce specializovanou medicínskou péči - Přítomnost Lékařské fakulty v Plzni Univerzity Karlovy a Fakulty zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni - Široké spektrum poskytovaných sociálních služeb na území kraje - Podpora transformace sociálních služeb - Podpora rozvoje terénních a ambulantních sociálních služeb - Klesající počet neuspokojených žádostí o poskytnutí sociálních služeb azylové domy a domovy pro seniory - Existence Koncepce rodinné politiky Plzeňského kraje - Zvýšení intenzity zahájení výstavby nových bytů od roku 2016, zvýšení počtu dokončených bytů od roku 2016 - Rozvinutý systém dobrovolnictví, etický rozměr dobrovolnických činností - Činnost mnoha NNO na území kraje soustřeďujících se na cílové skupiny obyvatelstva (např. děti a mládež, senioři, hendikepovaní, obyvatelstvo daného regionu) - Široký záběr dobrovolnické podpory obyvatelstva v rámci sociálních služeb – domovy seniorů, pečovatelské služby, preventivní a aktivizační služby, dobrovolnická podpora v domácnostech a další - Podpora mezigeneračních komunitních, mateřských a rodinných center (např. ze strany Plzeňského kraje) - Existence Koncepce prevence kriminality a protidrogové prevence Plzeňského kraje - Zájem samospráv o protidrogovou problematiku a prevenci kriminality - Působení neziskových organizací zaměřených na prevenci - Zapojení do projektu Kraje pro bezpečný internet - Podpora projektů k zajištění bezpečnosti, projekt Plzeňský kraj – bezpečný kraj - Spolupráce se složkami IZS, obcemi a dalšími orgány a organizacemi při přípravě na řešení krizových situací - Podpora bezpečnosti pomocí dotačních programů, kurzů a seminářů - Vysoký počet jednotek požární ochrany - Intenzivní spolupráce se záchrannými složkami a policií ze SRN	- Ve srovnání s ostatními kraji byla v Plzeňském kraji evidována nejvyšší průměrná obsazenost lůžek akutní a následní péče - Vysoký podíl lékařů staršího věku v oborech všeobecné praktické lékařství, praktické lékařství pro děti a dorost a v oboru zubní lékařství - Vyšší výskyt onkologických onemocnění v kraji - Nerovnoměrné rozložení dostupnosti nemocnic na území kraje - Absence předvídatelného dlouhodobého systému financování sociálních služeb ze strany státu a některých obcí - Nízký zájem o plánování rozvoje sociálních služeb ze strany některých obcí - Nerovnoměrné rozložení dostupnosti vybraných sociálních služeb - Vysoká administrativa spojená s financováním sociálních služeb - Růst cen bytů a domů v Plzeňském kraji - Pokles průměrné obytné a užitkové plochy dokončeného bytu oproti roku 2016 - Nestabilní financování NNO - Vyšší počet trestných činů na obyvatele v porovnání s ostatními kraji - Výskyt sociálně vyloučených lokalit - Kolísání pracovního trhu a související kolísání nabídky a poptávky pracovní síly - Nedostatečné pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany dané vlivem sídelní struktury kraje - Zhoršený stav některých požárních zbrojnic a požárních stanic - Nedostatečná zabezpečenost ochrany kritické infrastruktury - Nedostatečná krizová legislativa
Příležitosti	Hrozby
- Řešení nedostatku lékařů ve vybraných oblastech kraje - Motivace lékařů k otevření ordinací ve vybraných oblastech - Spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti zdravotnictví - Podpora domácí hospicové péče	- Nedostatek lékařů způsobující omezenou dostupnost zdravotní péče především ve venkovských oblastech - Neznámé množství osob přechodně žijících na území kraje s vlivem přetížení zdravotních služeb v průmyslově orientovaných částech kraje

• Úprava struktury financování sociálních služeb v rámci novely zákona o sociálních službách • Navýšení finančních prostředků na financování sociálních služeb z rozpočtu Plzeňského kraje • Navázání spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti sociálních služeb • Zvyšování atraktivity a prestiže zaměstnání v sociálních službách • Podpora plánování sociálních služeb a jejich spolufinancování na úrovni ORP i obcí a zvýšení participace obcí • Rozvoj rodinné politiky na základě Koncepce rodinné politiky Plzeňského kraje • Rozvoj a podpora NNO • Podpora informovanosti veřejnosti a samospráv o činnostech NNO • Příprava strategie rozvoje dobrovolnictví v Plzeňském kraji • Příprava na dopady pokračující migrační vlny • Zlepšování technické vybavení všech složek záchranného systému • Revize krizové legislativy • Personálně zajistit pracoviště krizového řízení u kraje a obcí s rozšířenou působností s plnými pracovními úvazky	• Zatížení zdravotních služeb v důsledku nepříznivého demografického vývoje • Nedostatečné kapacity sociálních služeb v důsledku nepříznivého demografického vývoje • Nedostatečná podpora neformální péče a započítávání období do výpočtu důchodu • Nedostatek financování na udržení minimálně stávající sítě sociálních služeb • Nárůst trendu zvyšování počtu klientů v důsledku existenčních problémů • Nedostatek pracovníků v sociálních službách • Odliv pracovníků v sociálních službách (např. do Spolkové republiky Německo) • Nedostatek lékařů pro pokrytí pobytových služeb • Veřejné mínění o NNO • Snižující se počet členů NNO vykonávajících služby pro veřejnost • Vznik sociálně vyloučených lokalit • Pokračující migrační vlna s negativními dopady pro společnost v kraji • Chybějící kompetence při řešení problematiky související s průmyslovými zónami a nárůstem agenturních pracovníků • Postupné snižování počtu členů složek IZS a ostatních organizací zajišťujících bezpečnost na území kraje (zejména členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obce) • Nedostatečně stanovené kompetence v krizové legislativě
---	---

Moderní infrastruktura a obslužnost území

Plzeňský kraj se vyznačuje nadprůměrnou délkou silnic, dálnic i provozní délkou železničních tratí. V kraji je zásobováno 85,7 % obyvatel vodou z vodovodů, což je nejmenší podíl v ČR. Naopak podíl občanů bydlicích v domech napojených na kanalizaci je 9. nejvyšší.

Vybavenost obyvatel informačními technologiemi se pohybuje nad republikovým průměrem. 3. nejvyšší podíl domácností používá počítač a podíl domácností s internetem (85,2 %) je nejvyšší z celé ČR. Celkem 64,8 % obyvatel, tj. průměrný počet, používá internetové bankovníctví.

V kraji bylo v roce 2020 vyprodukováno celkem 1,35 TWh elektrické energie, a jeho podíl na produkci tak byl 10. nejvyšší v ČR. Čistá spotřeba elektřiny dosáhla stejného pořadí a činila necelé 3 TWh.

Tabulka 11 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Moderní infrastruktura a obslužnost území

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Celková délka silnic (km)	5 129 (2021)	3.	55 837 (2021)	-	3 452 221 (2018)
Délka dálnic (km)	109 (2022)	5.	1 355 (2022)	-	~78 000 (2019)
Provozní délka železničních tratí (km)	724 (2020)	5.	9 524 (2020)	-	200 161 (2019)
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (%)	85,7 % (2020)	14.	94,6 % (2020)	●	-
Podíl obyvatel v domech napojených na kanalizaci (%)	85 % (2020)	9.	86,1 % (2020)	●	-
Podíl domácností používajících počítač (%)	81,2 % (2020)	3.	78,7 % (2020)	●	83 % (2017)
Podíl domácností s internetem (%)	85,2 % (2020)	1.	81,7 % (2020)	●	92 % (2021)
Podíl osob používajících internetové bankovníctví (%)	64,8 % (2020)	7.– 8.	64,5 % (2020)	●	57 % (2019)
Výroba elektrická energie (GWh)	1 348 (2020)	10.	81 443 (2020)	-	2 664 000 (2020)
Spotřeba elektrické energie netto podle sektoru národního hospodářství (GWh)	2 947 (2020)	10.	57 378 (2020)	-	2 461 874 (2020)

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní silné a slabé stránky, hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osy "Moderní infrastruktura a obslužnost území" a "Ochrana přírody a územní rozvoj". Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

Tabulka 12 SWOT analýza pro prioritní osu Moderní infrastruktura a obslužnost území

Silné stránky	Slabé stránky
• Dobré dálniční napojení do Bavorska • Zlepšování kvality dopravních sítí • Železniční trať spojující Českou republiku se Spolkovou republikou Německo • Budování nových cyklostezek • Existence integrované dopravy Plzeňského kraje a jednotného integrovaného jízdního dokladu pro cestující u zapojených dopravců • Integrovaná doprava Plzeňského kraje má přesah i do sousedních krajů (např. tam kde jsou pracovní příležitosti či školy) • Dostupnost turistického jízdního dokladu IDPK s platností na území Bavorska • Aktuální Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje • Zlepšující se kvalita a dostupnost sítí • Nízký podíl spotřeby zemního plynu v rámci celkové spotřeby v ČR, nízká průměrná spotřeba zemního plynu na jednoho obyvatele • Vysoký podíl osob disponujících počítačem a připojením k internetu v Plzeňském kraji • Vysoký podíl osob využívajících internet pro komunikaci a internetové bankovníctví v Plzeňském kraji • Regionální inovační strategie PK zaměřená na inovace a rozvoj v oblasti ICT infrastruktury, umělé inteligence a internetu věcí • Rostoucí počet absolventů IT oborů v Plzeňském kraji • Účast města Plzeň v projektu 5G pro 5 měst • Zavedení regionální komunikační sítě CamelINET pro orgány veřejné správy • Využití liniových staveb pro rozvoj optické sítě • Podpora výstavby a rozšiřování metropolitních sítí v Plzeňském kraji	• Nedostatečné zabezpečení železničních přejezdů především u regionálních tratí • Nedostatečná kapacita tratí v Plzeňské aglomeraci (jednokolejné trati) • Absence cyklostezek podél vodních toků • Nevýhovující systém cyklistického značení • Absence monitoringu vytížení a stavu cyklostezek • Chybějící propojení jižní části Plzeňského kraje (okres Domažlice) na dálniční síť, především na dálnici D5 směrem do Spolkové republiky Německo • Dopravní napojení periferních oblastí kraje, nedostatečná dopravní obslužnost některých částí kraje • Absence v systému VRT, letiště • Nižší podíl osob zásobovaných vodou z vodovodů • Z celonárodního kontextu podprůměrný podíl domácností připojených na kanalizaci • Nedostatečné pokrytí telefonním signálem v okrese Tachov • Nerovnoměrná kvalita technické infrastruktury v jednotlivých územích kraje • Nízký podíl obnovitelných zdrojů použitých při výrobě elektrické energie • Vysoký podíl tepelné energetiky na výrobě elektrické energie • Nedostatečné internetové pokrytí adresních míst v obytných budovách v jihovýchodní části kraje • Nedostatečné pokrytí optickou sítí v obcích
Příležitosti	Hrozby
• Digitalizace vybraných procesů pro snazší komunikaci mezi veřejnou správou a obyvateli (využívání datových schránek a elektronické portály veřejné správy), zvýšení konkurenceschopnosti regionu • Využití obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie • Rozvoj ekologických druhů dopravy • Vybudování systému monitoringu cyklistické infrastruktury na základě, kterého bude probíhat obnova a výstavba • Budování sítě silnic I. třídy a rozšíření sítě dálnic • Podpora měst a obcí při plánování dopravní obslužnosti • Zkvalitnění propojení železniční sítě do mezinárodní železniční sítě • Zajištění základní dopravní obslužnosti periferních oblastí poptávkově orientované flexibilní, alternativní zajištění mobility • Vybudování přestupních terminálů • Rozvoj optické sítě v obcích	• Osobám, které si nemohou nebo nechtějí pořídit informační technologie, případně nezvládají jejich obsluhu (sociálně slabší rodiny, senioři), hrozí stížení podmínek pro zařízení digitalizovaných procesů a problémy při komunikaci s vybranými subjekty • Nedostatečné zabezpečení železničních přejezdů může mít negativní dopad na množství dopravních nehod • Nárůst cen pohonných hmot s negativním dopadem např. na udržitelnost cen ve veřejné dopravě • Zhoršující se stav místních komunikací • Zhoršování technického stavu sítí v důsledku nedostatku finančních prostředků • Kapacitní omezení z hlediska rozvoje elektromobility • Prohlubující se rozdíly mezi regiony z hlediska pokrytí moderními technologiemi

• Zlepšení sítě vodovodů a kanalizací na základě implementace Plánu vodovodu a kanalizací Plzeňského kraje• Modernizovat technickou infrastrukturu v souladu s moderními trendy a přístupy za účelem udržení konkurenceschopnosti kraje a využít příležitost pro položení chrániček vč. svazků mikrotrubiček pro možný rozvoj regionální sítě CamelNET• Zvýšit pokrytí území kraje kvalitně zaměřenými sítěmi technické infrastruktury pro účely DTM kraje a návazných rozhodovacích procesů nad přesnými podklady• Spolupráce se státem na řešení rozvoje energetické soustavy• Kvalitní infrastruktura umožní udržení talentovaných absolventů a pracovníků v oblasti energetické a ICT infrastruktury• Další využití příležitosti dalších liniových pozemních staveb pro rozvoj optických sítí• Metodická podpora stavebním úřadům pro budování optické sítě	

Ochrana přírody a územní rozvoj

V Plzeňském kraji se nachází 1 334 km² zvláště chráněných území přírody. Jedná se tedy o kraj s 3. nejvyšším podílem chráněného území. Toto území ovšem tvoří jen 18 % rozlohy kraje (8. nejvyšší hodnota). Přibližně 2/5 území je zalesněno; vyšší podíl lesů je pouze ve 2 dalších krajích. Polovinu území tvoří zemědělská půda, což je 5. nejvyšší využití ze všech krajů. V roce 2019 bylo vyprodukováno 3 422 kg odpadu na obyvatele, téměř shodně s celostátním průměrem.

Plzeňský kraj má poměrně roztržštěnou sídelní strukturu. Téměř 30% obyvatel žije v Plzni a další více než pětina obyvatel je soustředěna do 13 měst s více než 5 000 obyvateli. V kraji pak zcela chybějí města střední velikosti (nad 25 tis. obyvatel). V kraji se nachází mírně nadprůměrný počet obcí s méně než 2 000 obyvateli. V těchto obcích žije asi třetina obyvatel, tedy o 6 procentních bodů více než v celé ČR, významný počet obyvatel však žije v obcích menších než 500 obyvatel.

Tabulka 13 Srovnání Plzeňského kraje s ČR a EU v rámci prioritní osy Ochrana přírody a územní rozvoj

Parametr (jednotka)	Plzeňský kraj (rok)	Pořadí v rámci krajů	ČR (rok)	Porovnání PK-ČR	EU (rok)
Rozloha zvláště chráněných území (km ²)	1 334 (2020)	3.	13 238 (2020)	-	1 115 433 (2021)
Podíl rozlohy chráněných území (%)	18,1 % (2020)	8.	22 % (2017)	●	26,4 % (2021)
Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	319 549 (2020)	5.	3 523 871 (2020)	-	~173 000 000 (2016)
Podíl zemědělské půdy na rozloze (%)	49,3 % (2020)	5.	44,7 % (2020)	●	39 % (2016)
Hmotnost vyprodukovaného odpadu na obyvatele a rok (kg)	3 422 kg (2019)	7.	3 463 (2019)	●	4 800 (2020)
Podíl zalesněných ploch (%)	40,4 % (2019)	3.	34 % (2020)	●	39 % (2020)
Počet obcí s méně než 2 000 obyvatel	457 (2021)	5.	5 546 (2021)	-	25 283 (2018)
Podíl obyvatel v obcích do 2 000 obyvatel (%)	33,1 % (2021)	7.	27 % (2021)	●	-
Podíl obcí s územním plánem podle zák. č. 183/2006 Sb.	74,5 % (2020)	12.	80,6 % (2020)	●	-

Na základě zjištěného stávajícího stavu, vyplývajícího z provedených analýz a souvisejících koncepčních a strategických dokumentů, byly identifikovány konkrétní silné a slabé stránky, hrozby, příležitosti a obecně možnosti dalšího rozvoje, které by měly být řešeny ve strategické části PRPK 2022+. Těmito body se důkladně zabývala odborná Pracovní skupina pro prioritní osy "Moderní infrastruktura a obslužnost území" a "Ochrana přírody a územní rozvoj". Následující tabulka obsahuje SWOT analýzu za tuto prioritní osu.

Tabulka 14 SWOT analýza pro prioritní osu Ochrana přírody a územní rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
• Bohaté přírodní dědictví • Vysoký počet zvláště chráněných území a významných přírodních oblastí • Vysoký podíl zpracovaných odpadních vod oproti celkovému množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace • Vysoký podíl zalesněného území • Nízké imisní i emisní zatížení ovzduší na území Plzeňského kraje • Fungující tržní prostředí v oblasti odpadového hospodářství a dobrá technická vybavenost území • Ochrana půdy (snížení používání pesticidů, pozemkové úpravy, územní plánování, krajinotvorné programy, ochrana zemědělského půdního fondu) • Podíl ekologicky obhospodařované půdy a podnikání ekofarem na území Plzeňského kraje • Adaptace lesních ekosystémů s ponecháním tlejícího dřeva v hospodářských lesích • Zvyšující se podíl listnatých dřevin v lesích • Kvalitní a unikátní přírodní prostředí díky nízké hustotě zalidnění v kraji umožňující jeho zachování i do budoucna • Rostoucí počet osob žijících v obcích do 2 000 obyvatel • 11 MAS působících na území Plzeňského kraje • Fungující spolupráce subjektů se Spolkovou republikou Německo • Fungující spolupráce obcí v rámci Sdružení místních samospráv či Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje • Poloha Plzeňského kraje umožňující rozvoj dopravního propojení se Spolkovou republikou Německo • Hodnotná přírodní území národního až mezinárodního významu, relativně vysoká ekologická stabilita krajiny • Mnoho turisticky atraktivních míst i tradičních akcí na venkově • Zachovaná tradiční řemeslná dovednost na venkově • Působení Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje zastupujících zhruba 83 % obyvatelstva kraje • Poloha Plzeňského kraje umožňující rozvoj dopravního propojení se Spolkovou republikou Německo • Hodnotná přírodní území národního až mezinárodního významu, relativně vysoká ekologická stabilita krajiny • Postupné zlepšování úrovně veřejného prostoru, kvalita a kvantita občanské vybavenosti v Plzni	• Vysoký podíl oblastí ohrožených vodní erozí • Nízká úroveň investic směřujících do oblasti životního prostředí • Vysoký podíl domácností, které nejsou připojeny na kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod • Malé napojení obyvatelstva na vodovody pro veřejnou potřebu • Identifikovaná místa na území kraje pro případné umístění úložiště jaderného odpadu • Vysoké imisní a emisní zatížení území města Plzeň • Nedostatek povrchových vod • Chybějící hospodaření s dešťovými vodami a nedostatečná péče o drobné vodní toky • Vysoký podíl oblastí ohrožených suchem kvůli stávajícímu odvodnění zemědělských pozemků • Vysoký podíl nahodilé těžby dřeva způsobené suchem a napadením kůrovce • Podíl zaměstnaných v primárním sektoru dlouhodobě klesá • Vysoký podíl osob žijících ve venkovských oblastech (především v obcích do 250 obyvatel či v periferních oblastech regionu) klade vysoké nároky na obslužnost území • Významná bipolarita z hlediska sídlení struktury, nízká hustota osídlení, omezená dostupnost služeb ve venkovských oblastech, nepříznivá věková struktura populace • Nedostatečné dopravní vazby na Spolkovou republiku Německo (přirozené bariéry Šumava a Český les), vyšší podíl silnic ve špatném technickém stavu, nízký podíl obyvatel napojených na kanalizace zakončených ČOV • Nevyužití potenciálu cestovního ruchu, nízká úroveň marketingu, nedostatečná spolupráce subjektů v rámci kraje, nedostatečná doprovodná infrastruktura cestovního ruchu, velký podíl individuální rekreace (sezónnost) • Rozvojové problémy obcí ve vnitřních i vnějších periferiích • Hospodářsky slabé periferní území, nízký podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v terciéru, malá pestrost nabídky pracovních příležitostí ve venkovských sídlech • Nízký podíl obcí s platným územním plánem podle zákona č. 183/2006 Sb. v ORP Horažďovice a ORP Sušice a některé další obce • Nevýhoda obcí bez zpracovaného územního plánu při využívání a čerpání dotačních prostředků • Nerovnoměrné rozložení center a jejich nízký rozvojový potenciál, omezená dostupnost služeb ve venkovských oblastech, nepříznivá věková struktura populace • Nedostatečná obnova bytového fondu, dlouhodobá absence bytové výstavby • Rozvojové problémy obcí ve vnitřních i vnějších periferiích

Příležitosti	Hrozby
• Zachování významných přírodních oblastí, včetně zalesněného území jako přírodního dědictví na krajské ale i národní úrovni • Rostoucí atraktivita venkova způsobená rostoucím počtem obyvatel v těchto oblastech vedoucí k rozvoji služeb, tvorbě nových pracovních míst a dopravní obslužnosti • Rozvoj spolupráce v oblasti rozvoje venkova se Spolkovou republikou Německo • Rozvoj a podpora ekologického zemědělství • Spolupráce se subjekty sdružujícími zájmy obcí v oblasti rozvoje venkova s přilehlými kraji • Aktualizace a vytvoření územních plánů a územně analytických podkladů v obcích, kde nejsou k dispozici aktuální dokumenty • Zřízení kanalizací a čističek odpadních vod v obcích, které ještě nejsou připojeny a napojeny na vodovody pro veřejnou potřebu • Zlepšovat životní prostředí v rámci pozemkových úprav (např. pro zadržení vody v krajině, zlepšení kvality povrchových vod) • Pomocí pozemkových úprav dosáhnout větší biodiverzity (omezení smrkových monokultur) • Realizace adaptačních opatření ve městech, především snižování tepelného ostrova • Realizace kroků vedoucích k zachování zdravého ovzduší v kraji • Využití existující zemědělské infrastruktury pro fotovoltaiku • Propagace zdravého života a pobytu na venkově • Využití brownfieldů a dalších nevyužitých či chátrajících nemovitostí pro bydlení a rozvoj obcí • Podpora turistiky a agroturistiky na venkově	• Zajištění obslužnosti území ve venkovských oblastech může být finančně náročné a neefektivní • Nedostatečná obnova lesních pozemků • Pokles podzemních vod a s tím spojené problémy se zásobováním pitnou vodou • Důsledky sucha (nejen ve vodních tocích) mohou negativně působit na stav přírody a krajiny • Zvýšené riziko škod po příválových srážkách (působení vodní eroze, špatný stav krajiny) • Vysoký podíl odvodněných oblastí • Snížení biodiverzity v souvislosti s klimatickou změnou • Šíření invazivních živočišných i rostlinných druhů a šíření nebezpečných chorob domácích i divokých zvířat (např. africký mor prasat) • Omezená kapacita soustavy odpadového hospodářství (skládky) • Záběr zemědělské půdy pro budování fotovoltaiky • Nedostatečná podpora melioračních zpevňujících dřevin • Lidská činnost negativně ovlivňující krajinný ráz • Růst tranzitní dopravy v zastavěných územích • Úbytek pracovních příležitostí v periferních oblastech s dopadem do veřejné dopravy

6 TENDENCE VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

V rámci této kapitoly jsou shrnuty základní vývojové tendence Plzeňského kraje vycházející ze zpracovaných analýz. Tendence vývoje jsou zaměřeny na klíčové skutečnosti náležící jednotlivým prioritním osám Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+.

Výchozí srovnávací základnu tvoří stav v roce 2014 (stav na začátku minulého programového období), a aktuální data v závislosti na dostupnosti dat k jednotlivým sledovaným parametrům. Pokud se parametr v rámci sledovaného období zlepšil alespoň o 3 %, je tento ukazatel hodnocen vzrůstající tendencí. Pokud se ukazatel v rámci analyzovaného období nezměnil o ± 3 %, je hodnocen setrávající tendencí. Za předpokladu, že se sledovaný parametr v rámci Plzeňského kraje zhoršil alespoň o 3 %, je tento ukazatel hodnocen zhoršující se tendencí.

Demografie

V tabulce níže je uvedena stručná kvantitativní charakteristika Plzeňského kraje se zaměřením na vývojové tendence v rámci demografie. Počet obyvatel v Plzeňském kraji se od roku 2014 mírně zvýšil a v roce 2022 činil 578 707. Tento nárůst byl dán především imigrací, zejména cizinců, jejichž podíl na obyvatelstvu vzrostl ze 4,5 % na 7,1 %. Přirozený úbytek obyvatel se naopak prohloubil. Přestože se zastoupení obyvatel v předproduktivním věku zvýšilo, věková skupina 65 a více let zaznamenala relativně vyšší nárůst, což se projevilo zvýšením průměrného věku populace na 43,1 let.

Tabulka 15 Základní vývojové tendence náležící demografii

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Hustota zalidnění (obyv./km ²)	76,1	77,3 (2020)	●
Počet obyvatel	575 123	578 707 (2022)	●
Průměrný věk (roky)	42,1	43,1 (2021)	●
Přirozený přírůstek/úbytek (na 1 000 obyvatel středního stavu)	-0,2	-3,4 (2021)	▼
Naděje dožití při narození, muži, 2letý klouzavý průměr (roky)	76	75,9 (2020)	●
Naděje dožití při narození, ženy, 2letý klouzavý průměr (roky)	81,3	81,9 (2020)	●
Zastoupení věkové skupiny 0–14 let (%)	14,8 %	15,7 % (2020)	▲
Zastoupení věkové skupiny 15–64 let (%)	66,8 %	63,8 % (2020)	▼
Zastoupení věkové skupiny 65 a více let (%)	18,4 %	20,6 % (2020)	▲
Podíl cizinců na obyvatelstvu (%)	4,5 %	7,1 % (2022)	▲

Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Všechny uvedené makroekonomické veličiny zaznamenaly pozitivní růst. HDP v běžných cenách i v přepočtu na obyvatele se mezi lety 2014 a 2020 zvýšily o 20–25 %. Rovněž vzrostl podíl služeb na hrubé přidané hodnotě. Oproti roku 2014 se také mírně zvýšil počet podnikatelských subjektů v kraji, tvorba hrubého fixního kapitálu i míra ekonomické aktivity. Výrazně poklesl podíl nezaměstnaných, a to na 2,6 % v květnu 2022. Výdaje na vědu a výzkum dosáhly v roce 2020 téměř 4,9 mld. Kč, což je nadprůměrná hodnota v rámci jednotlivých krajů. Mezi lety 2014 a 2022 také výrazně vzrostla průměrná hrubá měsíční mzda, a to přibližně o 14 tis. Kč.

Tabulka 16 Základní vývojové tendence na prioritní ose Hospodářsky prosperující a konkurenceschopný region

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
HDP v běžných cenách (mld. Kč)	220,5	276,4 (2020)	▲
HDP na obyvatele (Kč/obyv.)	384 101	467 736 (2020)	▲
Podíl služeb (G–U) na hrubé přidané hodnotě (%)	50,2 %	56 % (2020)	▲

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Počet podnikatelských subjektů	142 307	147 671 (2020)	▲
Výdaje na vědu a výzkum (mil. Kč)	4 734	4 887 (2020)	▲
Tvorba hrubého fixního kapitálu (mld. Kč)	44,8	67 (2020)	▲
Podíl nezaměstnaných (%)	5,7 %	2,6 % (5/2022)	▼
Míra ekonomické aktivity (%)	60,3 %	60,9 % (2021)	●
Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)	23 820	37 827 (2Q/2022)	▲

Rozvoj lidského potenciálu

Od roku 2014 se mírně snížil počet dětí v mateřských školách. Naopak, v souladu s demografickým vývojem, výrazně vzrostl počet žáků základních škol, a to téměř o 6 000. Mírně rostoucí trend zaznamenal i počet žáků středních škol. Naopak počet vysokoškolských studentů se oproti roku 2014 snížil téměř o 2 000. Podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním zůstává stejný.

Tabulka 17 Základní vývojové tendence na prioritní ose Rozvoj lidského potenciálu

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Děti v mateřských školách	19 650	18 789 (2020/2021)	▼
Žáci základních škol	46 307	52 501 (2020/2021)	▲
Žáci středních škol	21 156	22 849 (2020/2021)	▲
Počet středních škol	55	54 (2020/2021)	●
Studenti vysokých škol	13 879	11 939 (2020)	▼
Podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním (%)	14,5 %	14,5 % (2021)	●

Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Plzeňský kraj se od roku 2014 stal atraktivnějším místem pro turismus a trávení volného času. Zvýšil se počet i kapacita hromadných ubytovacích zařízení. Prodloužila se délka turistických značených cest i cyklotras. Statistiky počtu hostů byly v roce 2021 ovlivněny pandemií COVID-19 a nedosáhly úrovně roku 2014. I přes tuto skutečnost byl celkový počet přenocování mírně vyšší a dosáhl 1,535 mil. nocí.

Tabulka 18 Základní vývojové tendence na prioritní ose Kraj atraktivní pro turismus a trávení volného času

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Počet hromadných ubytovacích zařízení	517	613 (2021)	▲
Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních	28 044	31 648 (2021)	▲
Počet hostů	568 746	555 941 (2021)	●
Počet hostů ze zahraničí	202 596	112 094 (2021)	▼
Počet přenocování	1 464 671	1 535 454 (2021)	▲
Počet knihoven	464	460 (2020)	●
Délka turistických značených cest (km)	4 265 (2016)	4 440 (2021)	▲
Délka cyklistických značených cest (km)	3 656 (2016)	4 206 (2021)	▲

Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Dostupnost zdravotní péče v Plzeňském kraji zaznamenala od roku 2014 kolísavý trend. Na jedné straně se zvýšil počet lůžek v nemocnicích, na druhé straně se zvýšil počet obyvatel na jednoho lékaře a snížil se počet lékáren. Počet domovů pro seniory zůstal na téže úrovni.

Za sledované období byl zaznamenán mírný pokles sňatečnosti i rozvodovosti, zároveň se zvýšil podíl živě narozených dětí mimo manželství. V oblasti bytové politiky se téměř zdvojnásobil počet zahájených i dokončených bytů.

Během let 2014–2020 v Plzeňském kraji poklesla kriminalita, jak dokládá vývoj absolutního i relativního počtu trestných činů. Od roku 2019 se mírně snížil podíl osob v exekuci, který přesto zůstává nadprůměrný v rámci ČR.

Tabulka 19 Základní vývojové tendence na prioritní ose Rozvoj veřejných služeb a veřejně prospěšných organizací

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Počet nemocnic	11	10 (2020)	▼
Počet lůžek v nemocnicích	3 268	3 341 (2020)	●
Počet obyvatel na jednoho lékaře	208	215 (2020)	▲
Počet lékáren, včetně odloučených pracovišť	154	142 (2020)	▼
Počet hospitalizací	118 207	136 915 (2019)	▲
Počet domovů pro seniory	24	24 (2022)	●
Podíl osob v exekuci (%)	9,3 % (2016)	9,2 % (2019)	●
Sňatky na 1 000 obyvatel	4,4	4,2 (2020)	▼
Rozvody na 1 000 obyvatel	2,4	2 (2020)	▼
Počet zahájených bytů	1 300	2 567 (2021)	▲
Počet dokončených bytů	1 362	2 413 (2021)	▲
Průměrná kupní cena bytu za m ² (Kč)	17 572	63 200 (4Q/2021)	▲
Počet registrovaných trestných činů	11 991	8 996 (2020)	▼
Počet registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel	20,9	15,2 (2020)	▼
Podíl objasněných trestných činů (%)	54,4 %	44,5 % (2020)	▼
Počet dopravních nehod	2 905	3 731 (2020)	▲
Počet usmrcených při dopravní nehodě na 1 000 000 obyvatel	69,6	52,4 (2020)	▼

Moderní infrastruktura a obslužnost území

Během sledovaného období se téměř nezměnila hustota silniční sítě v kraji, provozní délka železničních tratí se zvýšila o 18 km. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů a napojených na veřejnou kanalizaci se zvýšil na 85 %, přesto však zůstává pod celostátním průměrem.

Kontinuálně se zvyšuje vybavenost obyvatel technologiemi. V roce 2014 bylo přibližně 70 % domácností vybaveno počítačem a internetem, o 6 let později tyto technologie používalo 81, resp. 85 % domácností. Podíl osob využívajících služeb internetového bankovníctví dokonce vzrostl o 20 %.

Při srovnání hodnot z let 2014 a 2020 se mírně snížila produkce elektrické energie, naopak její čistá spotřeba vyjádřená podle sektoru národního hospodářství vzrostla.

Tabulka 20 Základní vývojové tendence na prioritní ose Moderní infrastruktura a obslužnost území

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Celková délka silnic (km)	5 131	5 129 (2021)	●
Délka dálnic (km)	109	109 (2022)	●
Provozní délka železničních tratí (km)	706	724 (2020)	▲
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (%)	84,1 %	85,7 % (2020)	●
Podíl obyvatel v domech napojených na kanalizaci (%)	82,4 %	85 % (2020)	▲
Podíl domácností používajících počítač (%)	70,7 %	81,2 % (2020)	▲
Podíl domácností s internetem (%)	69,8 %	85,2 % (2020)	▲
Podíl osob využívajících internetové bankovníctví (%)	45,4 %	64,8 % (2020)	▲

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Výroba elektrická energie (GWh)	1 406	1 348 (2020)	▼
Spotřeba elektrické energie netto podle sektoru národního hospodářství (GWh)	2 845	2 947 (2020)	▲
Výroba tepla brutto (TJ)	6 015 (2017)	6 069 (2021)	●

Ochrana přírody a územní rozvoj

Od roku 2014 se zvýšil podíl rozlohy chráněných území, což bylo dáno především vznikem CHKO Brdy, nacházející se částečně na území kraje. Podíl zemědělské půdy a zalesněných ploch na celkové rozloze se téměř nezměnil a obhospodařovaná zemědělská taktéž. Hmotnost vyprodukovaného dopadu na obyvatele za rok se zvětšila o téměř 20 %. Výrazně se zvýšil podíl obcí s platným územním plánem dle zákona č. 183/2006 Sb., a to z 36,5 % na 74,5 %.

Tabulka 21 Základní vývojové tendence na prioritní ose Ochrana území a územní rozvoj

Parametr (jednotka)	Výchozí stav (2014)	Aktuálně (rok)	Tendence
Rozloha zvláště chráněných území (km ²)	1 305	1 334 (2020)	●
Podíl rozlohy chráněných území (%)	17,3 %	18,1 % (2020)	▲
Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	315 043	319 549 (2020)	●
Podíl zemědělské půdy na rozloze (%)	50 %	49,3 % (2020)	●
Hmotnost vyprodukovaného odpadu na obyvatele a rok (kg)	3 178	3 798 (2020)	▲
Podíl zalesněných ploch (%)	39,7 %	40,4 % (2019)	●
Počet obcí s méně než 2 000 obyvatel	458	457 (2021)	●
Podíl obyvatel v obcích do 2 000 obyvatel (%)	33,2 %	33,1 % (2021)	●
Podíl obcí s platným územním plánem dle zákona č. 183/2006 Sb.	36,5 % (2014)	74,5 % (2020)	▲

7 STRATEGIE ROZVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

Strategická část navazuje na identifikované závěry analytické části Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+, rizika a příležitosti a zohledňuje je při dalších možnostech rozvoje Plzeňského kraje. Regionální stálá konference pro území Plzeňského kraje schválila znění vize a globálního cíle, která udávají budoucí žádaný stav území. Strategická část Programu rozvoje Plzeňského kraje je členěna dle jednotlivých strategických cílů. V rámci každého strategického cíle byly stanoveny specifické cíle, které daný cíl dále rozvíjejí. Každému specifickému cíli přísluší navržená sada opatření včetně příkladů aktivit a projektů.

Logická návaznost a hierarchická struktura strategické části PRPK 2022+ je řešena v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií vydanou MMR ČR. Při tvorbě návrhu bylo prioritně vycházeno z aktuálních strategických dokumentů Plzeňského kraje, SWOT analýzy PRPK 2022+, ze schválené Vize a Globálního cíle PRPK 2022+ a také z Programu rozvoje Plzeňského kraje 2014+ dle toho, co je stále aktuální či vyžaduje kontinuální podporu. V neposlední řadě byly také zohledněny návrhy členů Pracovních skupin a také podněty z diskusí, které na jednáních pracovních skupin probíhaly.

Vize

Vize představuje budoucí žádoucí stav, tj. jaký je Plzeňský kraj po úspěšné realizaci strategie. Vize definuje, kam se chce kraj posunout.

Plzeňský kraj je prosperující, moderní a inovativní středoevropský region, který je velmi atraktivním místem pro život, podnikání, práci i trávení volného času.

Globální cíl

Globální cíl rozpracovává a konkretizuje stanovenou vizi. Vize a globální cíl akcentují zvýšení atraktivity Plzeňského kraje jako ideálního místa pro život, podnikání, práci i trávení volného času.

Vyspělá regionální ekonomika Plzeňského kraje je založena zejména na podpoře inovací a rozvoji moderních i tradičních odvětví s vysokou přidanou hodnotou. Výzkum a vývoj probíhá ve spolupráci místních firem, vzdělávacích institucí, pracovišť výzkumu a vývoje vč. zapojení zahraničních partnerů. Kvalifikovaná pracovní síla je v kraji zajišťována vzděláváním v rámci všech stupňů vzdělávací soustavy, které reaguje na měnící se potřeby regionálního trhu práce. Urbanistická území i venkovské oblasti zvyšují svoji image a atraktivitu zlepšováním své funkčnosti, vzhledu i propagace svých jedinečností. Využíváním přírodního i kulturního dědictví, tradic a stálým rozšiřováním materiálně-technické infrastruktury cestovního ruchu kraj nabízí široké celoroční možnosti trávení volného času jak pro obyvatele, tak i pro návštěvníky regionu. Moderní dopravní, technická a vyspělá IT infrastruktura vč. dostupných veřejných služeb a dobré občanské vybavenosti měst a obcí má pozitivní vliv na přitažlivost kraje pro život v něm. Shodný význam hraje i unikátní příznivé životní prostředí v regionu zabezpečované prostřednictvím ochrany přírodních hodnot při respektování zásad trvale udržitelného užívání přírodních zdrojů a zájmů hospodářského rozvoje Plzeňského kraje.

Strategické cíle

Pro každou prioritní osu v rámci Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+ byl stanoven jeden strategický cíl, který podrobněji rozvíjí, jak má být dosaženo vize a globálního cíle.

Strategický cíl 1: **Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky**

Strategický cíl 2: **Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu**

Strategický cíl 3: **Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území**

Strategický cíl 4: **Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj**

Strategický cíl 5: **Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu**

Strategický cíl 6: **Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování udržitelného rozvoje**

Popis strategických cílů

Každý strategický cíl má několik specifických cílů, které popisují žádoucí stav v daných oblastech. Pro každý specifický cíl je navržen soubor opatření, ke kterým jsou navrženy příklady aktivit. Přes jejich rozsáhlý seznam se nejedná o absolutní souhrn aktivit, nemusí být tedy zahrnut jejich vyčerpávající výčet. Některé oblasti mohou být řešeny ve více než v jednom strategickém cíli.

7.1 Strategický cíl č. 1: ZVÝŠIT KONKURENCESCHOPNOST REGIONÁLNÍ EKONOMIKY

Ekonomická prosperita a konkurenceschopnost regionu se promítá do všech dalších oblastí rozvoje kraje. Plzeňský kraj se již dlouhodobě orientuje na ekonomiku založenou na podpoře vědy, výzkumu, inovací a služeb či výrobků s vysokou přidanou hodnotou a tímto směrem chce pokračovat. Podnikatelské prostředí je podporováno mnoha způsoby ze strany kraje a pokračující podpora je nezbytná pro zvyšování regionální konkurenceschopnosti. Zvyšování nízké inovační aktivity firem, zvyšování uplatňování výsledků vývoje a výzkumu, rozvoj spolupráce mezi firmami a výzkumnými institucemi a spolupráce se zahraničními subjekty bude přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti regionu a také dovytvářet atraktivní image kraje.

Strategický cíl č. 1 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Regionální inovační strategie Plzeňského kraje
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 1.1. Podpora podnikatelského prostředí, rozvoj infrastruktury pro podnikání

Plzeňský kraj se profiluje jako „Nejlepší místo pro inovace“, zvláště je tedy třeba podporu soustředit na začínající start-upy a firmy s inovačním potenciálem a vyšší přidanou hodnotou. Může se jednat o zvýhodněný přístup k infrastruktuře, pomoc při vyhledávání partnerů, rozvoj vzdělávání ve firmách či různé dotační programy. V kontextu moderní doby a společenských výzev je nutné podnikům pomoci připravit se na digitalizaci a automatizaci výrobních procesů.

Opatření 1.1.1. Podpora malých a středních podniků

Příklady aktivit:

- Podpora snižování administrativní zátěže pro malé a střední podniky
- Zprostředkování dotací, mikroúvěrů, veřejná podpora firem s inovačním potenciálem
- Regenerace objektů pro malé a drobné podnikání
- Podpora trvale udržitelného rozvoje v podnikatelském sektoru
- Rozvoj podnikavosti, motivační programy pro zahájení podnikání
- Podpora fungování klastrových organizací
- Podpora zvyšování obchodních a manažerských dovedností
- Podpora realizace podnikatelských/kreativních voucherů

Opatření 1.1.2. Rozvoj poradenských služeb pro podporu podnikání

Příklady aktivit:

- Poradenské služby pro zakládání firem
- Rozvoj vzdělávání managementu a zaměstnanců
- Vyhledávání obchodních a technologických partnerů
- Rozvoj spolupráce sítě subjektů zajišťujících služby podpory podnikání

Opatření 1.1.3. Podpora projektů start-up

Příklady aktivit:

- Zvýhodněný přístup k infrastruktuře pro projekty start-up
- Provozní finanční podpora začínajících inovačních mikropodniků
- Poskytování dotací pro inovační projekty MSP (přípravy prototypu, ověřování, testování, pořízení investic apod.)
- Podpora v oblasti realizace odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí podporujících rozvoj podnikatelských aktivit
- Propojení velkých společností s projekty start-up a začínajícími podnikateli
- Propojování projektů start-up se studenty VŠ
- Snížení administrativní zátěže podniků při realizaci investic (podpora v povolovacích procesech)

Opatření 1.1.4. Posílení spolupráce Plzeňského kraje a měst při podpoře podnikání

Příklady aktivit:

- Podpora spolupráce měst a Plzeňského kraje
- Podpora soudržnosti Plzeňského kraje s městy
- Koordinace činností na podporu rozvoje podnikání
- Zajištění funkčnosti komunikace aktérů

Opatření 1.1.5. Podpora digitalizace a automatizace výrobních procesů

Příklady aktivit:

- Rozvoj aktivit v souladu s konceptem Průmysl 4.0
- Rozvoj infrastruktury pro digitalizaci
- Podpora podniků při využívání finančních prostředků na digitalizaci a automatizaci

Specifický cíl 1.2. **Zlepšení infrastruktury a spolupráce mezi aktéry výzkumu, vývoje a inovací v PK**

Zlepšení spolupráce mezi klíčovými aktéry a zlepšení infrastruktury ve vědě, výzkumu a inovacích v Plzeňském kraji přispěje k vytvoření funkčního a inovativního prostředí. Propojením podnikatelského sektoru s vědeckovýzkumnými institucemi a posílením inovačních aktivit ve firmách dojde ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu. Pro správné fungování prostředí vědy, výzkumu a inovací je potřeba stabilizovat a rozšiřovat výzkumné, vývojové a inovační kapacity a rozvíjet výzkumná a vývojová centra v kraji. Výsledkům výzkumu a vývoje se v současnosti nedostává zaslouženého ocenění, je potřeba posílit jejich komercializaci a nadále pokračovat v popularizaci výzkumu a vývoje.

Opatření 1.2.1. Podpora spolupráce vědeckovýzkumných institucí a podnikatelských subjektů

Příklady aktivit:

- Podpora projektu Smart akcelérátor
- Rozvoj systému soustavného monitorování vědy, výzkumu a inovací v kraji
- Rozvoj sdílené infrastruktury pro vědu a výzkum
- Rozvoj sdružení, klastrů, technologických platforem
- Posílení systému spolupráce výzkumných organizací a podniků a aplikovaném výzkumu a vývoji
- Využití kapacity vysokoškolského výzkumu a vývoje
- Podpora inovací a výzkumu v oblasti biohospodářství

Opatření 1.2.2. Posílení inovačních aktivit ve stávajících firmách

Příklady aktivit:

- Společné projekty podniků, výzkumných organizací a dalších subjektů (zejména VŠ)
- Podpora smluvního výzkumu především ve vazbě na regionální podniky

- Komunikace a výměna informací mezi podnikovou a výzkumnou sférou
- Zapojení firem do programů pro rozvoj vysoce inovativních záměrů
- Zprostředkování informací o nejnovějších dostupných technologiích
- Finanční podpora subjektů pro tvorbu inovací (např. inovační vouchery)

Opatření 1.2.3. Zvýšení uplatnění výsledků výzkumu, vývoje a inovací

Příklady aktivit:

- Komeracionalizace výsledků vědy, výzkumu, vývoje a inovací
- Podpora uplatnění výsledků inovací a výzkumu
- Popularizace výzkumu, vývoje a inovací (zejména směrem ke školám a veřejnosti)
- Sběr a vyhodnocení úspěšných příkladů komercializace výsledků vědy, výzkumu a inovací
- Transfer zkušeností s komercializací výsledků vědy, výzkumu a inovací
- Propagace vědy, výzkumu a inovací v kraji v zahraničí

Opatření 1.2.4. Stabilizace a rozvoj výzkumných a vývojových kapacit

Příklady aktivit:

- Rozvoj stávajících výzkumných a vývojových organizací v kraji
- Podpora vzniku nových výzkumných organizací v kraji
- Zvýšení počtu osob pracujících v oblasti výzkumu a vývoje
- Rozvoj infrastruktury pro osoby pracující v oblasti výzkumu a vývoje (např. mezinárodní škola)
- Propagace činnosti výzkumných organizací

Specifický cíl 1.3. **Získání významných investic s vysokým inovačním potenciálem**

Přilákání nových významných investic s vysokou přidanou hodnotou a vysokým inovačním potenciálem je důležitým krokem pro zvýšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky a pro další rozvoj ekonomických aktivit v kraji. Kraj může nabízet investiční pobídky a poskytovat podporu podnikatelským záměrům s vysokým inovačním potenciálem či vysokou přidanou hodnotou.

Opatření 1.3.1. Rozvoj investičních pobídek k přilákání odvětví s vysokou přidanou hodnotou

Příklady aktivit:

- Cílená podpora vybraných investic s vysokým inovačním potenciálem
- Využití volných pozemků v rámci investičních pobídek a rozvoje podnikání
- Přilákání do regionu firmy (se zřízením sídla v regionu) vytvářející finální produkt nebo služby s vyšší přidanou hodnotou
- Zvýhodnění firem, které mají sídlo v regionu
- Získání významných investic s vysokým inovačním potenciálem
- Podpora strategických podnikatelských záměrů s vysokým inovačním potenciálem ze strany krajské i místní samosprávy

Specifický cíl 1.4. **Zajištění vnímání Plzeňského kraje jako vhodného regionu pro život a zaměstnání**

Plzeňský kraj se prezentuje sloganem „Nejlepší místo pro život“. Tento marketing kraje se zaměřuje na posílení vnímání kraje jako atraktivního místa pro zaměstnání, život, studium, trávení volného času a poznávání okolí. Firmy, investoři, obyvatelé i návštěvníci by měli Plzeňský kraj vnímat jako inovativní a atraktivní region. Za tímto účelem je vhodné propagovat lokální značky a výrobky, prezentovat příležitosti v kraji a úspěchy a příklady dobré praxe v oblasti výzkumu a inovací či významné osobnosti.

Opatření 1.4.1. Realizace marketingových aktivit za účelem zvýšení atraktivity kraje pro investory

Příklady aktivit:

- Propagace regionu jako celku včetně jeho výhod
- Podpora spolupráce a koordinace při propagaci regionu
- Propagace úspěchů z Plzeňského kraje

- Podpora a propagace lokálních značek a výrobků
- Účast na veletrzích
- Výroba propagačních materiálů

Opatření 1.4.2. Zaměření na přilákání a udržení zahraničních studentů a odborníků v regionu

Příklady aktivit:

- Posílení dobrého jména Plzeňského kraje ve světě výzkumu, vývoje a inovací
- Podpora využití a šíření vytvořených hodnot na území kraje prostřednictvím dlouhodobé spolupráce s úspěšnými firmami v území kraje
- Prezentace úspěšných příkladů výsledků výzkumu a inovací v kraji
- Prezentace kraje založená na tradičních i nových hodnotách a příležitostech v kraji

Specifický cíl 1.5. **Rozvoj meziregionální a nadnárodní spolupráce**

Významnou roli v zahraničních vztazích Plzeňského kraje hraje přeshraniční spolupráce zejména se Spolkovou republikou Německo. V rámci podpory přeshraniční spolupráce mezi Českem a Bavorskem je možné využít program evropské politiky soudržnosti INTERREG,⁷ který podporuje inovativní česko-bavorské projekty. Posilování zahraniční spolupráce v oblasti výzkumných a vývojových prací může probíhat také vysíláním českých odborníků na zahraniční stáže či naopak stáže zahraničních odborníků v regionálních institucích, čímž dochází k přenosu informací a získávání příkladů dobré a inspirativní praxe.

Opatření 1.5.1 Rozvoj výzkumných a vývojových prací ve spolupráci se zahraničními subjekty

Příklady aktivit:

- Zvýšení podílu zahraničních výzkumníků ve výzkumných týmech
- Vysílání výzkumných pracovníků na stáže do zahraničí
- Stáže zahraničních odborníků v krajských institucích
- Účast regionálních VaVal institucí v programech mezinárodní spolupráce ve VaVal
- Účast v evropských technologických platformách
- Síťování se zahraničními partnery
- Podpora účasti regionálních institucí na konferencích a kongresech
- Podpora výzkumníků (studentů, doktorandů) při vysílání na zahraniční stáže

Opatření 1.5.2. Rozvoj a posílení výzkumných a inovačních kapacit v rámci programu INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027

Příklady aktivit:

- Posílení spolupráce s Bavorskem a Horním Rakouskem
- Využití kapacity VaVal v Bavorsku a v Horním Rakousku
- Využití finančních zdrojů INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027
- Rozvoj a posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění vyspělých technologií

Opatření 1.5.3. Podpora expanze na mezinárodní trhy

Příklady aktivit:

- Zvýšení využití služeb regionálních poradenských center
- Využívání poradenství k zahraničnímu obchodování, vyhledání nových obchodních partnerů nebo partnerů pro technologickou či výzkumnou spolupráci

⁷ Program INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027 má 5 oblastí podpory: Výzkum a přenos znalostí, Přizpůsobení se změně klimatu a ochrana životního prostředí, Vzdělávání, Kultura a udržitelný cestovní ruch, Lepší správa spolupráce. V rámci tohoto specifického cíle je nejdůležitější prioritou č.1 Výzkum a přenos znalostí, konkrétně aplikovaný přeshraniční výzkum a aktivity k přenosu znalostí.

- Usnadnění podmínek vstupu na zahraniční trhy například zprostředkováním kontaktů na vhodné partnerské subjekty, možné dodavatele nebo výrobce
- Ulehčení administrativního procesu pro firmy
- Propagace inovativních firem v kraji na zahraničních trzích

7.2 Strategický cíl č. 2: **ZÍSKAT A UDRŽET KVALIFIKOVANOU PRACOVNÍ SÍLU**

Dostatek kvalifikované pracovní síly je základním předpokladem pro konkurenceschopnost regionu. Nezaměstnanost v Plzeňském kraji se dlouhodobě pohybuje na nízké úrovni a je zde převis poptávky nad nabídkou pracovní síly. Pro získání a udržení kvalifikované pracovní síly je zásadní posilovat atraktivitu regionu. Kvalifikovaní pracovníci často přicházejí ze zahraničí, a i pro ně region musí být atraktivním místem pro život.

Kvalita a odbornost pracovní síly se odvíjí od kvality vzdělávacího systému v kraji. Již od předškolního věku je žádoucí zasazovat se o optimální rozvoj potenciálu všech dětí a hledat mezi nimi nadané a talentované a jejich nadání/talent dále rozvíjet. V rámci základního a středního školství je podstatné posilovat kompetence žáků a připravovat je na praxi a společenské výzvy. Kvalita vysokých škol v regionu je jedním z předpokladů přípravy kvalifikovaných odborníků dle aktuálních potřeb trhu. Rozvoj spolupráce vzdělávacích institucí všech stupňů a zaměstnavatelů je jedním ze způsobů, jak reagovat na měnící se potřeby trhu a zvýšit uplatitelnost absolventů. Dětem, žákům a studentům je rovněž potřeba poskytnout podmínky pro kvalitní trávení volného času, ať už se jedná o sport a pohyb, výtvarné a hudební či různé formy zájmového a neformálního vzdělávání.

Strategický cíl č. 2 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Regionální inovační strategie Plzeňského kraje
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2020–2024
- Vize vzdělávání v Plzeňském kraji v roce 2035
- Plán rozvoje sportu v Plzeňském kraji
- Koncepce rodinné politiky Plzeňského kraje
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+
- Strategie podpory nadání v Plzeňském kraji

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 2.1. **Zvýšení kapacity a kvality zařízení pro předškolní vzdělávání**

Předškolní vzdělávání by mělo být dostupné ve všech částech kraje. Do povinného předškolního vzdělávání je nutné zapojit všechny děti. Do vzdělávání je třeba začlenit také děti ze sociálně znevýhodněných rodin, děti se specifickými vzdělávacími potřebami a děti nadané. Již od předškolního věku je nezbytné zasazovat se o optimální rozvoj potenciálu všech dětí a hledat mezi nimi nadané a talentované. Kvalitu předškolního vzdělávání je potřeba zvyšovat také pomocí dalšího vzdělávání ředitelů a pedagogů.

Opatření 2.1.1. Optimalizace kapacit předškolního vzdělávání

Příklady aktivit:

- Podpora efektivního a systémového rozšiřování kapacit mateřských škol
- Spolupráce obcí při využití kapacit MŠ
- Zvyšování podílu dětí úspěšně zapojených v povinném předškolním vzdělávání
- Snižování počtu dětí na třídu mateřské školy
- Budování firemních školek
- Modernizace technického zázemí MŠ

Opatření 2.1.2. Zkvalitnění předškolního vzdělávání

Příklady aktivit:

- Další vzdělávání ředitelů a pedagogů MŠ
- Zkvalitňování předškolního vzdělávání a eliminování odkladů povinné školní docházky
- Podpora společného vzdělávání a začleňování dětí z rodin ohrožených sociálním vyloučením
- Maximální zasazování se o optimální rozvoj potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti

Specifický cíl 2.2. Zvýšení kvality základního a středního vzdělávání

V návaznosti na měnící se potřeby trhu práce je nutné kontinuálně sledovat a zvyšovat kvalitu základního a středního vzdělávání. U žáků by měli být rozvíjeny požadované kompetence a výuka by měla probíhat pomocí moderních výukových forem a metod. V současné době se stále více klade důraz na rozvoj digitálních kompetencí nejen žáků, ale také pedagogů. Kvalitní základní a střední vzdělávání je provázané s dostatkem a kvalitou personálních kapacit ve školství. Pro optimální vzdělávací a kariérní volbu je potřeba posilovat význam kariérového poradenství, které nepřímo pomáhá i předcházet předčasným odchodům ze vzdělávání.

Opatření 2.2.1. Zkvalitnění vzdělávání na ZŠ a SŠ

Příklady aktivit:

- Podpora nových forem a metod výuky
- Využívání formativního hodnocení
- Rozvoj kompetencí žáků
- Další vzdělávání ředitelů a pedagogů
- Další vzdělávání pedagogů k práci se žáky se SVP a nadanými
- Rozšíření výuky v cizích jazycích
- Zlepšování kvality a dostupnosti poradenských služeb
- Účelná a smysluplná integrace žáků se SVP
- Spolupráce všech aktérů v území
- Podpora technického vzdělávání
- Podpora škol ve vytváření a realizaci programů zaměřených na vzdělávání pro udržitelný rozvoj a environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu

Opatření 2.2.2. Zvýšení zájmu o podporované obory SŠ

Příklady aktivit:

- Podpora technického vzdělávání
- Intenzivnější zapojení zaměstnavatelů do vzdělávacího systému
- Posílení marketingu technických a přírodovědných oborů (včetně zajištění finančních prostředků)
- Zvyšování atraktivity středního vzdělání s výučním listem

Opatření 2.2.3. Stabilizace personálních kapacit ve školství

Příklady aktivit:

- Získání a udržení učitelů nejpotřebnějších aprobací na školách
- Získání a udržení učitelů odborných předmětů a odborného výcviku na školách
- Spolupráce se ZČU a dalšími vzdělavateli v oblasti přípravy učitelů

Opatření 2.2.4. Eliminace předčasných odchodů ze vzdělávání

Příklady aktivit:

- Aktivity zaměřené na osobnostní rozvoj žáků
- Podpora kariérového poradenství na základních a středních školách
- Posílení role kariérového vzdělávání a poradenství
- Podpora žáků při přechodu ze základní na střední školu (poradenství, propagace škol)
- Snížení podílu osob pouze se základním vzděláním

Opatření 2.2.5. Rozvoj a zkvalitnění digitální gramotnosti a odpovídajícího zázemí škol a školských zařízení

Příklady aktivit:

- Kontinuální rozvoj technologií na školách dle aktuálního vývoje
- Rozvoj digitálních kompetencí žáků i učitelů

- Příprava pedagogů na implementaci změn plynoucích z velkých revizí RVP
- Prohlubování znalostí žáků v oblasti kybernetické bezpečnosti
- Začleňování nových technologií do výuky (spolu s obsahem, co a jak pomocí těchto technologií vyučovat)

Specifický cíl 2.3. **Rozvoj terciálního vzdělávání v návaznosti na rozvoj regionu**

Spolupráce vyšších odborných škol a vysokých škol s Plzeňským krajem, zaměstnavateli a dalšími institucemi s cílem rozvíjet lidský kapitál povede k vyšší konkurenceschopnosti regionu. Zvyšující se kvalita terciálního vzdělávání a zapojení špičkových odborníků do výuky přispěje k atraktivitě studia v kraji. Důraz bude také kladen na zvýšení internacionalizace ve vzdělávání a rozvoj mezinárodní spolupráce.

Opatření 2.3.1. Zvyšování kvality terciálního vzdělávání

Příklady aktivit:

- Zvyšování kvalifikace a pedagogických kompetencí akademických pracovníků
- Modernizace učeben, laboratoří, pracoven učitelů a dalších prostor a jejich vybavení
- Rozvoj spolupráce VŠ se zaměstnavateli (stáže studentů ve firmách)
- Zapojení zaměstnavatelů do výuky (např. formou přednášek, praktických ukázek, nabídky stáží)
- Získání špičkových odborníků pro výuku
- Užší propojení aktérů realizujících pregraduální přípravu učitelů se školským terénem
- Zařazení předmětu o podpoře nadání/talentu v obsahu i o práci s nadanými/talentovanými v pregraduální přípravě učitelů i odborníků

Opatření 2.3.2. Zvýšení internacionalizace ve vzdělávání

Příklady aktivit:

- Zvýšení mobility studentů a doktorandů
- Propagace programu ERASMUS+ a jiných programů na podporu mobilit
- Rozvoj mezinárodní spolupráce VŠ a VOŠ
- Stínování pedagogů a odborníků v rámci EU i mimo EU

Opatření 2.3.3. Posilování atraktivity ZČU a LF UK

Příklady aktivit:

- Propagace Juniorské univerzity LF UK, Dětských a Juniorských univerzit ZČU
- Propagace ZČU a LF UK vůči veřejnosti
- Spolupráce VŠ se SŠ, ZŠ a zájmovými organizacemi
- Spolupráce se zaměstnavateli při marketingu univerzit

Specifický cíl 2.4. **Rozvoj vzdělávání ve vazbě na potřeby podniků, kraje a celospolečenské výzvy**

Celoživotní vzdělávání v kraji musí pružně reagovat na společenský vývoj a potřeby regionu. Nabídka celoživotního vzdělávání by měla odpovídat měnícímu se trhu práce s důrazem na digitalizaci a moderní technologie. Na rozvoji vzdělávání, tak aby nabídka odpovídala potřebám trhu práce a měnícím se společenským výzvám, musí spolupracovat všichni relevantní aktéři ve vzdělávání. Ve vzdělávání nesmí být opomíjeni nadaní a talentovaní žáci, systematická podpora nadání, talentu a koordinace činností na podporu nadaných a talentovaných v kraji je nezbytná pro rozvoj potenciálu těchto žáků a jejich budoucího uplatnění.

Opatření 2.4.1. Posilování spolupráce v rámci rozvoje vzdělávání ve vazbě na potřeby trhu práce

Příklady aktivit:

- Profilace studijních programů VŠ a VOŠ s ohledem na potřeby zaměstnavatelů
- Posílení praxe studentů v aplikační sféře
- Podpora platforem pro spolupráci všech aktérů ve vzdělávání na území kraje

Opatření 2.4.2. Hledání a rozvoj talentů v kraji

Příklady aktivit:

- Posílení Krajské sítě podpory nadání vzdělávacích institucí všech stupňů a (např. výzkumných) organizací při hledání a rozvoji talentů
- Koordinace činností na podporu talentů v kraji
- Zapojení odborníků z výzkumných organizací do výuky a volnočasových aktivit
- Zvýšení zapojení institucí neformálního vzdělávání do vyhledávání a rozvoje talentů
- Vzdělávání pedagogů zaměřené na vyhledávání talentů a následnou práci s nimi
- Systematická podpora nadání a péči o nadané a mimořádně nadané žáky
- Podpora organizace školních kol soutěží a olympiád

Opatření 2.4.3. Posílení systému a propagace celoživotního vzdělávání

Příklady aktivit:

- Zvýšení povědomí o možnostech dalšího vzdělávání v kraji
- Zlepšení dalšího vzdělávání pro adaptabilitu obyvatel kraje
- Rozvoj a koordinace nabídky dalšího vzdělávání
- Rozvoj vzdělávání v rámci univerzity třetího věku
- Zvýšení podílu obyvatel aktivních v celoživotním učení

Specifický cíl 2.5. Rozvoj podmínek pro sport dětí a mládeže v kraji

Díky rozvoji podmínek pro sport je možné podpořit přirozený spontánní zájem dětí a mládeže o sport a pohyb prostřednictvím atraktivních pohybových forem a kvalitní a moderní sportovní infrastruktury. Vytvoření kladného vztahu k pohybu je podstatné k aktivnímu způsobu života. Podpora činnosti žákovských a dorosteneckých sportovních oddílů ve sportovních organizacích je klíčová pro rozvoj podmínek pro sport v kraji. Speciální kapitolu představují sportovně talentované děti a žáci, kteří vyžadují odpovídající tréninkové podmínky a vedení od špičkových odborníků.

Opatření 2.5.1. Vytvoření a udržení kladného vztahu k sportu a pohybu u dětí a mládeže

Příklady aktivit:

- Využívání moderních pohybových aktivit vhodných i pro pohybově méně nadané děti a mládež
- Rozvoj a zkvalitnění systému školního sportu
- Podpora projektů zaměřených na testování fyzické zdatnosti dětí a mládeže
- Zvýšení dostupnosti sportovních zařízení, i v rámci menších obcí

Opatření 2.5.2. Výchova sportovních talentů

Příklady aktivit:

- Podpora vzdělávání a výchovy sportovních talentů v zařízeních zřizovaných krajem
- Podpora činnosti sportovních akademií ve sportech, pro které jsou na území kraje zajištěny odpovídající tréninkové podmínky
- Podpora úspěšných nadaných sportovců, jednotlivců i kolektivů v žákovských a dorosteneckých kategoriích
- Zkvalitňování podmínek pro přípravu sportovců
- Další péče o sportovce: prevence, výživa, fyzioterapie a další

Opatření 2.5.3. Podpora sportovních organizací pracujících s dětmi a mládeží

Příklady aktivit:

- Stabilní podpora činnosti žákovských a dorosteneckých sportovních oddílů ve sportovních organizacích
- Zvýšení počtu dětí a mládeže v členské základně sportovních organizací
- Získání zkušených sportovních trenérů pro práci s dětmi a mládeží
- Podpora dalšího vzdělávání trenérů, spolupráce se Západočeskou univerzitou

Specifický cíl 2.6. Zajištění podmínek pro kvalitní trávení volného času dětí a mládeže

Systematický rozvoj volnočasových aktivit v kraji je důležitý pro kvalitní a aktivní trávení volného času dětí a mládeže. Nabídka volnočasových aktivit by měla být v regionu vyrovnaná a pestrá. V současné době, kdy velké množství dětí tráví čas online na mobilních telefonech a počítačích je třeba jim poskytnout podmínky pro aktivní trávení volného času.

Opatření 2.6.1. Vyvážení nabídky volnočasových aktivit v kraji

Příklady aktivit:

- Rozvoj současné sítě středisek volného času
- Podpora spolupráce středisek volného času s místními samosprávami
- Podpora spolků a organizací provozujících zájmovou činnost v oblasti neformálního vzdělávání pro děti a mládež (např. Skauti, Sokolové, hasičský sport pro děti)
- Podpora hudebních a výtvarných aktivit pro děti a mládež
- Podpora a spolupráce s uměleckými školami v Plzeňském kraji

Opatření 2.6.2. Podpora zájmového vzdělávání

Příklady aktivit:

- Metodická a finanční podpora zájmového vzdělávání
- Rozšiřování nabídky zájmových činností
- Podpora spolupráce škol, školských zařízení a ostatních organizací
- Provázání výchovných a vzdělávacích prvků formálního a neformálního vzdělávání k rozvoji klíčových kompetencí

Specifický cíl 2.7. Získání a udržení kvalifikované pracovní síly

Základním předpokladem pro konkurenceschopnost regionu je dostatek kvalifikované pracovní síly. Prvním krokem je kvalifikovanou pracovní sílu do regionu přilákat a druhým je její udržení v regionu. Nezaměstnanost v Plzeňském kraji se dlouhodobě drží na nízké úrovni, je očekáván odliv silných ročníků z pracovního trhu a nástup populačně slabých ročníků. Nedostatek pracovní síly lze snížit příchodem vysoce kvalifikované pracovní síly z jiných regionů a zejména ze zahraničí. Tyto pracovníky je poté potřeba v regionu nadále udržet, musí vnímat Plzeňský kraj jako atraktivní a příjemné místo pro život.

Opatření 2.7.1. Získání kvalifikované pracovní síly

Příklady aktivit:

- Kontinuální monitoring vývoje trhu práce a potřeb zaměstnavatelů
- Prezentace kraje na mezinárodních akcích prezentujících pracovní příležitosti
- Podpora firem pro tvorbu kvalifikovaných pracovních míst
- Podpora a vytváření studijních oborů odpovídajících potřebám pracovního trhu (SŠ, VŠ)
- Využití zahraniční migrace

Opatření 2.7.2. Udržení kvalifikované pracovní síly

Příklady aktivit:

- Posilování image kraje jako příjemného místa pro život
- Rozvoj služeb Centra lidských zdrojů Plzeňského kraje
- Zlepšování kvality pracovního prostředí

Opatření 2.7.3. Rozvoj infrastruktury pro zahraniční odborníky

Příklady aktivit:

- Zlepšení zázemí pro zahraniční odborníky
- Podpora škol při začleňování a vzdělávání dětí a žáků cizinců

- Rozvoj poradenství pro cizince (sociální, kariérové, právní)
- Jazykové vzdělávání cizinců

Opatření 2.7.4. Podpora sladování pracovního a rodinného života

Příklady aktivit:

- Nabídka flexibilních forem práce na KÚ PK a v příspěvkových organizacích PK
- Výhodný pronájem krajských nemovitostí na podporu služeb usnadňujících sladění práce a rodiny
- Podpora vzniku dětských skupin a jiných alternativních forem péče o děti
- Podpora flexibilních forem práce při jednání se zaměstnavateli

7.3 Strategický cíl č. 3: ÚČELNĚ VYUŽÍVAT POTENCIÁL KRAJE K ROZVOJI CESTOVNÍHO RUCHU A K ROZŠÍŘOVÁNÍ MOŽNOSTÍ TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU V ÚZEMÍ

Cestovní ruch je významným a udržitelným zdrojem prosperity Plzeňského kraje a trvale přispívá k posilování jeho image. Krajem vytvářené stabilní podmínky pro činnost organizací destinačního managementu přispívají ke vzniku atraktivních destinací s konkurenceschopnými produkty cestovního ruchu. Kvalitní propagaci oblasti cestovního ruchu pomáhají prostředky destinačního managementu, strategie značky kraje, i rozvoj a kvalita infrastruktury i lidských zdrojů v cestovním ruchu. Památková péče v Plzeňském kraji důsledně chrání památky a historické hodnoty, Plzeňský kraj tuto památkovou péči přímo podporuje a pomáhá také její správná komunikace a propagace. Obyvatelé mají dostatek možností pro kvalitní trávení volného času, sport a rekreaci. Plzeňský kraj k tomu přispívá podporou budování sportovní i doprovodné infrastruktury a zlepšováním podmínek pro sportování veřejnosti.

Strategický cíl č. 3 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Koncepce rozvoje cestovního ruchu Plzeňského kraje pro období 2021–2027
- Koncepce podpory státní památkové péče na období 2013–2020 pro Plzeňský kraj
- Plán rozvoje sportu v Plzeňském kraji
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 3.1. **Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu**

Jedním z cílů Plzeňského kraje je zkvalitnění nabídky cestovního ruchu. Děje se tak prostřednictvím podpory rozvoje turistických cílů ve vazbě na potenciál a hlavní produkty, zkvalitnění dopravní dostupnosti a přístupnosti destinací a turistických cílů nebo vytváření podmínek pro budování infrastruktury cestovního ruchu.

Opatření 3.1.1. Podpora rozvoje turistických cílů ve vazbě na potenciál a hlavní produkty

Příklady aktivit:

- Poskytování metodické podpory subjektům cestovního ruchu ve vztahu ke způsobu využívání dostupného potenciálu cestovního ruchu
- Podpora využití přírodních a kulturních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu a koordinace jeho využívání ve vztahu k limitům daného území
- Zpracování vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu a jeho využití na území kraje

Opatření 3.1.2. Zkvalitnění dopravní dostupnosti a přístupnosti destinace a turistických cílů

Příklady aktivit:

- Přizpůsobování veřejné (hromadné) dopravy v rámci celého kraje pro účely cestovního ruchu včetně rozvoje systému cyklobusů a skibusů, rekreačních vlakových spojů, případně založit koncept „doprava na zavolanou“
- Pokračování v poskytování individuálních dotací na podporu pěší turistiky a cykloturistiky Klubu českých turistů
- Pokračování v dotačním programu na úpravu lyžařských běžeckých tras v kraji
- Pokračování v intenzivní podpoře budování vybrané dopravní infrastruktury ve vazbě na cestovní ruch (doprava v klidu, cykloturistika, rekreační plavba, vodáctví, elektromobilita, hipoturistika atd.)

Opatření 3.1.3. Vytváření podmínek pro budování infrastruktury cestovního ruchu

Příklady aktivit:

- Poskytování metodické podpory subjektům ve vztahu k budování infrastruktury cestovního ruchu

- Podpora budování specifické veřejné infrastruktury (sportovně rekreační infrastruktura, venkovský turismus, gastro turismus, vybraná lázeňská infrastruktura, kongresová infrastruktura atd.) cestovního ruchu prostřednictvím krajských dotačních nástrojů
- Pokračování v podpoře turistických informačních center působících na území Plzeňského kraje, vytvořit motivační nástroje a trvale hledat externí zdroje pro financování provozu a rozvoje TIC
- Inicie zavádění inovací ve službách cestovního ruchu v Plzeňském kraji
- Podpora rozvoje moderní infrastruktury (např. infrastruktura pro karavaning)

Specifický cíl 3.2. **Podpora systému řízení destinace (destinační management)**

Plzeňský kraj klade důraz na podporu destinačního managementu. Činí tak pomocí nastavení systému destinačního managementu v kraji a jeho rozvoji, rozvojem kvality a podporou lidských zdrojů v cestovním ruchu. Plzeňský kraj také využívá potenciál zkvalitnění sběru a využívání dat a informací o cestovním ruchu.

Opatření 3.2.1. Nastavení systému destinačního managementu v kraji a jeho rozvoj

Příklady aktivit:

- Přípravení výchozí rajonizace cestovního ruchu na území Plzeňského kraje za účelem vymezení přirozených turistických oblastí s přihlédnutím k potenciálu ČR
- Nastavení krajských pravidel pro činnost organizací destinačního managementu ve vazbě na platnou kategorizaci DMO „Systém řízení a podpory destinačního managementu Plzeňského kraje“
- Zřízení pozice koordinátora DMO v rámci organizační struktury krajského úřadu
- Metodická podpora a rozvíjení systému destinačního managementu v kraji v souladu s platnou kategorizací DMO
- Garance dlouhodobé finanční podpory organizační struktury destinačního managementu v kraji
- Příprava ověřovací studie založení krajské centrály cestovního ruchu Plzeňského kraje

Opatření 3.2.2. Rozvoj kvality a podpora lidských zdrojů v cestovním ruchu

Příklady aktivit:

- Zvýhodňování oficiálně certifikovaných poskytovatelů služeb při podpoře z dotačních titulů kraje (včetně TIC)
- Podpora organizací destinačního managementu v kraji výlučně po garanci splnění podmínek kategorizace DMO
- Preference spolupráce ze strany kraje s oficiálně certifikovanými poskytovateli služeb
- Provádění osvěty a realizace vzdělávací akce k významu cestovního ruchu zejména se zaměřením na „Systém podpory destinačního managementu na území Plzeňského kraje“
- Přizpůsobování vzdělávacího systému Plzeňského kraje potřebám vzdělávání v oblasti cestovního ruchu a navazujících služeb

Opatření 3.2.3. Zkvalitnění sběru a využívání dat a informací o cestovním ruchu

Příklady aktivit:

- Provádění sběru dat v souladu s metodickým postupem pro sledování ukazatelů o vývoji destinace
- Vytváření vlastní informační databáze zahrnující data pro strategické řízení o rozvoji cestovního ruchu na území kraje
- Realizování marketingových výzkumů (kvantitativní a kvalitativní šetření) za účelem marketingové komunikace
- Vzdělávání aktérů cestovního ruchu v oblasti práce s daty a jejich využívání

Specifický cíl 3.3. **Rozvoj principů destinačního marketingu**

Plzeňský kraj chce rovněž využít potenciálu rozvoje destinačního managementu. Zaměřuje se tak na podporu tvorby regionálních produktů a témat pro marketing cestovního ruchu nebo strategii značky kraje, destinačních značek a jejich marketingová komunikace. Dále usiluje o podporu koordinace aktivit

s pozitivním vlivem na cestovní ruch a regionální rozvoj kraje a podpora spolupráce kraje na nadregionální a přeshraniční úrovni v oblasti turismu.

Opatření 3.3.1. Podpora tvorby regionálních produktů a témat pro marketing cestovního ruchu

Příklady aktivit:

- Vypracování a realizace produktové strategie pro klíčové produkty cestovního ruchu
- Produkty cestovního ruchu a marketingová témata vytvářena na základě spolupráce s DMO a klíčovými poskytovateli služeb
- Na základě produktových strategií rozvoj a inovace vytvořeného systému produktů cestovního ruchu
- Průběžné testování jednotlivých produktů na vybraných zdrojových trzích a segmentech návštěvníků
- Podpora (finanční a marketingová) akcí Plzeňského kraje s nadregionálním dosahem

Opatření 3.3.2. Strategie značky kraje, destinačních značek a jejich marketingová komunikace

Příklady aktivit:

- Rozvíjení značky „Plzeňský kraj – turistů ráj“ ve vazbě na další regionální značky Plzeňského kraje
- Zpracování ročních marketingových plánů cestovního ruchu
- Provádění testování značek využitelných pro cestovní ruch v rámci kraje
- Koordinace a realizace komunikační aktivity v rámci Plzeňského kraje na základě aktivit stanovených v marketingových plánech
- Měření a vyhodnocování efektivity realizovaných komunikačních aktivit

Specifický cíl 3.4. **Cestovní ruch jako součást hospodářské a regionální politiky kraje**

Plzeňský kraj chce rovněž chápat a podporovat cestovní ruch jako součást hospodářské a regionální politiky kraje. Za tím účelem podporuje koordinaci aktivit s pozitivním vlivem na cestovní ruch a regionální rozvoj kraje. Stejně tak dochází ke spolupráce kraji na nadregionální a přeshraniční úrovni v oblasti turismu. Je například pokračováno v produktové integraci a sjednocení marketingové komunikace území Šumavy s cílem vytvoření funkční DMO.

Opatření 3.4.1. Podpora koordinace aktivit s pozitivním vlivem na cestovní ruch a regionální rozvoj kraje

Příklady aktivit:

- Koordinace krajské politiky a dalších aktivit s cílem zvýšení přínosů z cestovního ruchu i z dalších/návazných odvětví
- Využívání cestovního ruchu jako nástroje regionální politiky a strategického rozvoje Plzeňského kraje
- Využívání synergie mezi cestovním ruchem a dalšími odvětvími při přípravě a realizaci meziodvětvových produktů
- Podpora znevýhodněných cílových skupin obyvatel kraje v cestovním ruchu (sociální turismus)

Opatření 3.4.2. Podpora spolupráce kraje na nadregionální a přeshraniční úrovni v oblasti turismu

Příklady aktivit:

- Pokračování v produktové integraci a sjednocení marketingové komunikace území Šumavy s cílem vytvoření funkční DMO
- Pokračování v produktové integraci a sjednocení marketingové komunikace území Brd a Podbrdská s cílem vytvoření funkční DMO
- Inicie diskuse k produktovému a komunikačnímu propojení území v severní a západní části Plzeňského kraje
- Zvýšení účinnosti přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu
- Aktivní spolupráce s národními institucemi ve vazbě na cestovní ruch v kraji

Specifický cíl 3.5. Kvalitní památková péče na území Plzeňského kraje

Plzeňský kraj důsledně dbá o své památkové a historické bohatství. Věnuje se důsledná památkové péči na území Plzeňského kraje nebo přímá podporuje památkovou péči na území Plzeňského kraje. Důležité je pak rovněž zkvalitnění komunikace a propagace v oblasti památkové péče, a to například využitím potenciálu a komunikační potenciálu projektu EHMK Plzeň 2015 nebo pokračováním v udělování každoročního ocenění kraje v oblasti péče o památky a ochrany kulturní krajiny.

Opatření 3.5.1. Důsledná památková péče na území Plzeňského kraje

Příklady aktivit:

- Revize rozsahu památkově chráněných území v rámci platné legislativy
- Důsledná ochrana krajem vlastněných kulturních památek, tzv. „příkladná péče“
- Podpora postavení úředníků státní památkové péče pro zabezpečení efektivního výkonu péče o památkový fond
- Výběr významných, dosud ne zcela oceněných skupin kulturních statků, podpora jejich prohlášení za kulturní památky (technické památky, stavební památky 20. století)
- Doporučení prohlášení některých významných kulturních památek na prohlášení za národní kulturní památky, popř. národních kulturních památek za památky UNESCO, spolupráce s odbornou organizací památkové péče při jejich vyhledávání, např. soubor staveb Jana Blažejho Santiniho v Plzeňském kraji, Jízdárna ve Světcích u Tachova

Opatření 3.5.2. Přímá podpora památkové péče na území Plzeňského kraje

Příklady aktivit:

- Zachování struktury dotačních programů na přímou obnovu hmotného kulturního dědictví včetně nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale nalézají se na území s plošnou památkovou ochranou
- Vytvoření finanční rezervy na řešení případných krizových havarijních stavů kulturních památek ve vlastnictví kraje
- Rozšíření spolupráce mezi výkonnými orgány památkové péče a občanskými iniciativami, pomoc a usměrňování jejich aktivit
- Podpora účasti donátorů na obnově a zachování kulturního dědictví
- Podpora neziskového sektoru při péči o památkový fond a jeho propagace
- Zřízení poradních orgánů kraje – památková rada Plzeňského kraje
- Ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností obnovit statut dobrovolného konzervátora památkové péče

Opatření 3.5.3. Zkvalitnění komunikace a propagace v oblasti památkové péče

Příklady aktivit:

- Využití velkého potenciálu projektu EHMK Plzeň 2015 jako příležitosti pro revitalizaci a možností nového využití kulturních památek, dále k propagaci kulturního dědictví
- Pokračování v udělování každoročního ocenění kraje v oblasti péče o památky a ochrany kulturní krajiny (Evropská úmluva o krajině), k tomu vytvoření pravidel pro udělování cen Plzeňského kraje
- Adresná edukační činnost krajských paměťových institucí v oblasti významu kulturního dědictví
- Prohlubování systematické spolupráce v oblasti prezentace a publikace kulturního dědictví v rámci cestovního ruchu, zejména kulturního turismu, s důrazem na využití tzv. nových médií (např. mobilní aplikace, sociální sítě)
- Plnohodnotné využívání a průběžné aktualizování systému krajského webového programu „PAMÁTKY“ vytvořeného pro výkon státní památkové péče pokrývající veškeré agendy na úrovni krajského úřadu a obcí s rozšířenou působností včetně metodiky, evidence kulturních památek, digitálních mapových podkladů památkově chráněných území a fotodokumentace památkového fondu

Specifický cíl 3.6. Rozvoj kultury v Plzeňském kraji

Kultura v rámci Plzeňského kraje je promyšleně podporována. Plzeňský usiluje o rozvoj živé kultury a kulturního dědictví například pomocí podpory kvalitnější propagace. Stejně důležitý je pak rozvoj infrastruktury a aktérů v kultuře například pomocí digitalizace a zpřístupnění sbírek online. Do obou oblastí pak spadá vznik robustnějších dotačních nástrojů na podporu kultury.

Opatření 3.6.1. Rozvoj živé kultury a kulturního dědictví

Příklady aktivit:

- Vznik robustnějších dotačních nástrojů pro oblast kultury
- Podpora kvalitní propagace kulturních akcí
- Zvýšení průměrné doby pobytu hosta například zavedením karty hosta kraje nabízející bonusy, slevy speciální pobytové balíčky nebo věrnostní program
- Podpora udržení tradic a řemesel, jež utváří specifickou kulturu kraje, předávání zkušeností v této oblasti a formování pozitivního vztahu k regionu

Opatření 3.6.2. Rozvoj kulturní infrastruktury

Příklady aktivit:

- Vznik nové kulturní infrastruktury a revitalizace stávajících kulturních a pamětových zařízení (např. kulturní domy)
- Multifunkční objekty pro kulturní a pamětové instituce (např. multifunkční budovy, muzea, výstavní budovy)
- Vznik robustnějších dotačních nástrojů pro oblast kultury
- Zvýšení povědomí a propagace méně turisticky navštěvovaných atraktivit kraje
- Podpora budování doprovodné infrastruktury zvyšující komfort návštěvníků (parkoviště, veřejná hygienická zázemí, úschovny, zdroje pitné vody)
- Digitalizace a zpřístupnění uměleckých a kulturních sbírek online pomocí moderních digitálních technologií

Opatření 3.6.3. Rozvoj kulturních a kreativních odvětví

Příklady aktivit:

- Rozvoj spolupráce umělců a firem
- Podpora vzniku strategických a koncepčních dokumentů pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví
- Kreativní vouchery Plzeňského kraje
- Podpora vzniku databáze poskytovatelů kreativních služeb
- Rozvoj marketingu kulturních a kreativních odvětví

Specifický cíl 3.7. Rozšíření a modernizace infrastruktury pro sport, volný čas a rekreaci

Plzeňský kraj cílí na rozšíření a modernizace infrastruktury pro sport, volný čas a rekreaci. Pro zvýšení dostupnosti sportu pro všechny skupiny obyvatel využívá například zpřístupnění školních sportovních areálů pro veřejnost v době, kdy nejsou používány pro školní a mimoškolní zájmovou činnost. Pro zvýšení kvality a dostupnosti sportovní infrastruktury využívá například výstavby, rekonstrukcí nebo správné údržby sportovních zařízení.

Opatření 3.7.1. Zvýšení dostupnosti sportu pro všechny skupiny obyvatel

Příklady aktivit:

- Zlepšení podmínek pro sportování veřejnosti
- Zpřístupnění školních sportovních areálů pro veřejnost v době, kdy nejsou používány pro školní a mimoškolní zájmovou činnost
- Zvýšení přístupnosti sportovních zařízení handicapovaným

Opatření 3.7.2. Zvýšení kvality a dostupnosti sportovní infrastruktury

Příklady aktivit:

- Zajištění kvalitní sportovní infrastruktury
- Výstavba, rekonstrukce, údržba a provoz sportovních zařízení zřizovaných krajem
- Modernizace a rozvoj sportovních areálů jiných zřizovatelů
- Modernizace a doplnění struktury sportovních zařízení v městech a obcích
- Rozvoj dostupné a otevřené infrastruktury sportu pro všechny a volnočasového rekreačního sportu

7.4 Strategický cíl č. 4: **ZAJIŠŤOVAT V KRAJI DOSTUPNÉ A KVALITNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY S OHLEDEM NA DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ**

Dostupnost a kvalita veřejných služeb značně přispívá k atraktivitě a konkurenceschopnosti kraje.

Demografický vývoj, respektive stárnutí populace predikuje zvýšenou poptávku po zdravotních a sociálních službách a tím na ně klade zvýšené nároky. Rozvinutá síť terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb je nutná pro zajištění individuálních potřeb občanů, kteří potřebují sociální pomoc. Pro kvalitní, dostupné a efektivní zdravotní služby je nutná stabilizace lékařského a nelékařského personálu. Pro snížení zatížení zdravotního systému je nutná zdravotní prevence a propagace zdravého životního stylu mezi veřejností.

Neziskové nestátní organizace poskytují mnoho veřejně prospěšných služeb a pro jejich fungování je nezbytná stabilní dlouhodobá a předvídatelná podpora. Při řešení mimořádných situací mají nezastupitelnou roli složky integrovaného záchranného systému. Jako v mnoha jiných oblastech i zde je potřeba kontinuálně zlepšovat jejich technickou vybavenost a odbornou připravenost. Při mimořádných situacích je také nutná dostatečná krizová připravenost obyvatel a nejlépe šířit osvětu o krizové připravenosti již na školách.

Bezpečnost a nízká kriminalita se také projevuje v atraktivitě regionu. Služby prevence kriminality a protidrogové prevence jsou důležité při předcházení kriminality a sociálně nežádoucích jevů. Efektivní služby veřejné správy přispívají ke kvalitě života obyvatel kraje, zejména dostupné bydlení.

Strategický cíl č. 4 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Regionální inovační strategie Plzeňského kraje
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na období 2019–2021, s prodlouženou platností pro rok 2022
- Koncepce návazné péče Plzeňského kraje
- Koncepce psychiatrické péče Plzeňského kraje
- Koncepce prevence kriminality a protidrogové prevence Plzeňského kraje na léta 2022–2026
- Koncepce sociálního a dostupného bydlení statutárního města Plzně na roky 2019–2022
- Koncepce rodinné politiky Plzeňského kraje
- Krajský akční plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2019–2023
- Plán rozvoje sportu v Plzeňském kraji
- Koncepce politiky města Plzně pro práci s lidmi v bezdomovectví 2022+
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 4.1. **Zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj**

Zvýšené nároky na sociální služby sebou přináší nepříznivý demografický vývoj a stárnutí populace. Očekává se zvýšená poptávka po určitých druzích sociálních služeb, které umožňují klientům sociálních služeb setrvat co nejdéle ve svém přirozeném domácím prostředí. Pro zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb je potřeba stabilizovat a posilovat personální kapacity včetně zvyšování jejich kvalifikace. Zvýšení spolupráce a komunikace klíčových aktérů v oblasti sociálních služeb včetně spolufinancování a participace je klíčové pro zajištění efektivního fungování sociálních služeb v kontextu měnící se poptávky a potřeb obyvatel.

Opatření 4.1.1. Stabilizace personálních kapacit v sociálních službách

Příklady aktivit:

- Zvyšování kvalifikace pracovníků poskytujících sociální služby včetně výměny zkušeností se zahraničím
- Navázání spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti sociálních služeb

Opatření 4.1.2. Prioritní podpora terénních a ambulantních sociálních služeb

Příklady aktivit:

- Zvýšení dostupnosti terénních a ambulantních sociálních služeb
- Zohlednění individuálních potřeb jednotlivých uživatelů služeb

Opatření 4.1.3. Podpora transformace a humanizace sociálních služeb

Příklady aktivit:

- Deinstitutionalizace pobytových zařízení sociálních služeb
- Zvýšení dostupnosti poskytovaných sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním
- Humanizace a destigmatizace psychiatrické péče

Opatření 4.1.4. Zvyšování informovanosti o sociálních službách

Příklady aktivit:

- Podpora vzájemného informačního toku mezi poskytovateli sociálních služeb, obcemi a krajem
- Rozvoj informovanosti občanů o možnostech řešení jejich nepříznivé sociální situace

Opatření 4.1.5. Koordinace procesů spolupráce a plánování sociálních služeb a procesu komunitního plánování na úrovni ORP

Příklady aktivit:

- Pokračování v realizaci pravidelných jednání pracovních skupin na úrovni obcí s rozšířenou působností
- Podpora plánování sociálních služeb na úrovni ORP i obcí
- Metodické vedení sociálních služeb s ohledem na jejich kvalitu a optimální funkčnost ve spolupráci s výkonem sociální práce v rámci kraje
- Posilování spolupráce se sociálními pracovníky na obcích

Opatření 4.1.6. Ekonomická udržitelnost sociálních služeb

Příklady aktivit:

- Úprava struktury financování sociálních služeb v rámci novely zákona o sociálních službách
- Navýšení finančních prostředků na financování sociálních služeb z rozpočtu kraje
- Podpora spolufinancování sociálních služeb na úrovni ORP i obcí a zvýšení participace obcí

Opatření 4.1.7. Příprava sociálních služeb na nárůst klientů v důsledku nepříznivého demografického vývoje

Příklady aktivit:

- Přizpůsobení struktury a kapacity zařízení sociálních služeb demografickému vývoji
- Přizpůsobení struktury a kapacity zařízení sociálních služeb poptávce
- Podpora využívání technologií umožňující seniorům zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí
- Zvýšení informovanosti o sociálních službách mezi seniory
- Podpora neformálních pečujících

Opatření 4.1.8. Zlepšení systému pomoci ohroženým rodinám a rodinám se specifickými potřebami

Příklady aktivit:

- Analýza služeb pro ohrožené rodiny a rodiny se zvláštními potřebami (rodiny se sociálními nebo výchovnými problémy, rodiny, které pečují o člena se zdravotním postižením, duševním onemocněním, závislého na návykových látkách)
- Těsnější koordinace poznatků z oblasti SPOD s plánováním sociálních služeb pro ohrožené rodiny a rodiny se zvláštními potřebami

- Posílení spolupráce aktérů SPOD
- Naplňování a zavedení změn v systému SPOD v PK v reakci na novou legislativu
- Podpora pečujících osob
- Systémové a komplexní řešení problematiky životních podmínek a kvality života obyvatel kraje se zdravotním postižením

Specifický cíl 4.2. **Zajištění kvalitních a dostupných zdravotních služeb s ohledem na demografický vývoj**

Plzeňský kraj se v určitých částech regionu potýká s nedostatkem lékařů a zdravotnických pracovníků, zejména v periferních a venkovských oblastech a v některých oblastech bude dále docházet k odchodu lékařů zejména z důvodu vysokého věku. Stabilizace personálních kapacit ve zdravotnictví je nutná pro zajištění sítě primární péče pro děti a dorost a pro dospělé. Kromě sociálních služeb se na nepříznivý demografický vývoj a stárnutí populace, musí připravit i zdravotní služby. Dá se předpokládat zvýšená poptávka po domácí ošetrovatelské péči a paliativní péči včetně propojení sociálně zdravotního pomezí. Pro předcházení onemocnění je třeba, aby obyvatelé nezapomínali na preventivní vyšetření a žili zdravým životním stylem. V kontextu digitalizace se ve zdravotnictví zvyšuje význam telemedicíny, elektronizace zdravotních záznamů či zavádění nových technologií.

Opatření 4.2.1. Stabilizace personálních kapacit ve zdravotnictví

Příklady aktivit:

- Stabilizace sítě primární lékařské péče pro dospělé a pro děti a dorost
- Řešení nedostatku lékařů ve vybraných oblastech kraje
- Posílení spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti zdravotnictví
- Podpora mladých lékařů/absolventů lékařských vysokých škol k zůstání v kraji
- Podpora vzdělávání lékařských a nelékařských zdravotnických pracovníků
- Spolupráce kraje s dalšími subjekty v rámci pracovní skupiny "Dostupnost zdravotní péče" při VZP

Opatření 4.2.2. Podpora elektronického zdravotnictví

Příklady aktivit:

- Podpora telemedicíny
- Digitalizace ve zdravotnictví
- Zavádění nových digitálních technologií
- Elektronizace zdravotních záznamů

Opatření 4.2.3. Zdravotní prevence a propagace zdravého životního stylu

Příklady aktivit:

- Podpora screeningových programů
- Podpora onkologických preventivních programů
- Realizace osvětových akcí
- Propagace a osvěta zdravého životního stylu mezi širokou veřejností
- Propagace a osvěta zdravého životního stylu ve školách
- Propagace aktivního pohybu a sportu

Opatření 4.2.4. Příprava zdravotních služeb na nárůst klientů v důsledku nepříznivého demografického vývoje

Příklady aktivit:

- Posílení sociálně zdravotního pomezí
- Podpora domácí ošetrovatelské péče a paliativní péče
- Zvýšení dostupnosti a poskytování zdravotních služeb pro osoby s duševním onemocněním

Opatření 4.2.5. Zvyšování efektivity zdravotních služeb

Příklady aktivit:

- Posilování vazeb přednemocniční a nemocniční péče
- Rozvoj biomedicíny a techniky ve zdravotnictví
- Podpora Biomedicínského centra při LF UK
- Podpora návazné péče
- Podpora modernizace stávajících ambulantních a lůžkových kapacit zdravotních služeb
- Prohloubení spolupráce kraje s Ministerstvem zdravotnictví při návrhu možných úprav nařízení č. 307/2012 o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb

Specifický cíl 4.3. Stabilní podpora neziskového sektoru

Nestátní neziskové organizace poskytují velké množství veřejně prospěšných služeb pro obyvatele kraje. Neziskový sektor se dlouhodobě potýká s nedostatkem financování a častým nepochopením veřejnosti z důvodu nedostatku nebo nepřesnosti informací o jejich fungování. Stabilní a předvídatelná podpora těchto organizací je nutná pro zajištění jejich fungování. Fungování neziskových organizací pomůže také zvýšení informovanosti veřejnosti a místních samospráv o jejich činnostech.

Opatření 4.3.1. Stabilní podpora práce organizací neziskového sektoru

Příklady aktivit:

- Podpora neziskových organizací
- Dlouhodobá stabilní finanční podpora neziskového sektoru
- Metodická podpora neziskovému sektoru
- Příprava strategie rozvoje dobrovolnictví v Plzeňském kraji

Opatření 4.3.2. Zvýšení povědomí a osvěty o NNO

Příklady aktivit:

- Podpora informovanosti veřejnosti a samospráv o činnostech NNO
- Zvýšení povědomí a osvěty o dobrovolnictví

Specifický cíl 4.4. Podpora role složek IZS pro řešení mimořádných situací

Plzeňský kraj a jeho obyvatelé by měli být připraveni na mimořádné a nepředvídatelné situace. Kvalitní a akceschopný integrovaný záchranný systém pomáhá snižovat dopad extrémních negativních přírodních vlivů a zvyšovat bezpečnost ve městech a obcích kraje v případě vzniku mimořádných situací. Podpora složek integrovaného záchranného systému může spočívat ve zlepšování technické vybavenosti, odborné připravenosti a koordinaci včetně spolupráce se zahraničím. Na mimořádné události a krizové situace musí však být připraveni sami obyvatelé a být informováni, jak se v takových situacích chovat a jak postupovat.

Opatření 4.4.1. Zlepšování technické vybavenosti a odborné připravenosti všech složek IZS

Příklady aktivit:

- Rekonstrukce požárních zbrojnic a požárních stanic
- Vybavení jednotek požární ochrany moderní technikou
- Posílení personálního zabezpečení všech složek IZS
- Modernizace informační a komunikační techniky pro koordinaci složek a řízení zásahu
- Rozvoj výcvikových a vzdělávacích středisek pro složky IZS

Opatření 4.4.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce v rámci IZS

Příklady aktivit:

- Podpora spolupráce se složkami IZS ze Spolkové republiky Německo
- Podpora spolupráce pomocí přeshraničních projektů

Opatření 4.4.3. Podpora krizové připravenosti obyvatel

Příklady aktivit:

- Podpora připravenosti obyvatelstva na řešení mimořádných událostí a krizových situací vč. živelních pohrom
- Podpora informovanosti obyvatel pomocí technologií (např. Bezpečná Plzeň, aplikace Záchranka)
- Podpora projektů na zvýšení bezpečnosti na území kraje
- Podpora krizové připravenosti u dětí a mládeže
- Příprava na dopady pokračující migrační vlny

Specifický cíl 4.5. **Zajištění prevence kriminality a eliminace sociálně nežádoucích jevů**

Při snižování kriminality jsou zásadní kvalitní a efektivní programy prevence kriminality. Programy prevence kriminality i protidrogové prevence je důležité začít cílit již na školy. Zvyšování pocitu bezpečnosti občanů ve městech a obcích i návštěvníků kraje přispívá ke zvyšování atraktivity regionu. Město Plzeň se potýká s problematikou bezdomovectví a souvisejících sociálně nežádoucích jevů, na území města se proto pokračuje v předcházení, ukončování a minimalizaci rizik spojených s bezdomovectvím.

Opatření 4.5.1. Prevence kriminality

Příklady aktivit:

- Podpora systému kvalitních a efektivních programů prevence kriminality
- Snižování míry a závažnosti trestné činnosti
- Zvyšování pocitu bezpečí občanů
- Eliminace výskytu rizikových jevů v kraji
- Spolupráce a metodické vedení kraje v oblasti prevence kriminality ve vztahu k obcím
- Stanovení kompetencí při řešení problematiky související s průmyslovými zónami a nárůstem agenturních pracovníků
- Realizace školních preventivních programů
- Podpora informování občanů

Opatření 4.5.2. Protidrogová prevence

Příklady aktivit:

- Realizace školních preventivních programů
- Spolupráce participujících subjektů v oblasti prevence a koordinace jejich činnosti
- Podpora protidrogových programů
- Podpora NNO, které se věnují práci s osobami ohroženými návykovými látkami

Opatření 4.5.3. Sociální prevence

Příklady aktivit:

- Posilování odpovědnosti a působnosti obcí kraje v oblasti prevence kriminality a sociální prevence
- Programy prevence sociálně patologických jevů
- Podpora nízkoprahových, poradenských a krizových zařízení

Opatření 4.5.4. Realizace služeb a aktivit souvisejících s řešením bezdomovectví na území města Plzně

Příklady aktivit:

- Personální a organizační zabezpečení politiky práce s lidmi v bezdomoví
- Podpora městských obvodů při řešení a zvládání situací obyvatel vystavených problémům spojených s bezdomovím
- Při práci se skupinami ohroženými bezdomovectvím primární zaměření na pomoc ohroženým rodinám a rodinám se zvláštními potřebami

- Rozvoj služeb pro lidi bez domova

Specifický cíl 4.6. Rozvoj služeb veřejné správy

Kvalitní veřejné služby přispívají k atraktivitě regionu a zvyšují kvalitu života jeho obyvatel. Opatření rodinné politiky se protínají s mnoha dalšími oblastmi jako sociální služby, vzdělávání, zaměstnanost, zdravotnictví, doprava a veřejný prostor a primárně se soustředí na zlepšení podmínek pro život rodin zaměřené na prevenci řešení problémů a podporu rodičovských kompetencí. Dostupnost bydlení v kraji také ovlivňuje atraktivitu regionu a spokojenost jeho obyvatel s kvalitou života v regionu. Transparentní a efektivní veřejná správa posiluje důvěru obyvatel regionu ve veřejný sektor. Rozhodování veřejné správy by mělo být podloženo kvalitně zpracovanými aktuálními strategickými dokumenty.

Opatření 4.6.1. Personální a organizační zabezpečení rodinné politiky Plzeňského kraje

Příklady aktivit:

- Zřízení pozice koordinátora rodinné politiky
- Koordinace aktivit spadajících do rodinné politiky napříč působnostmi kraje
- Zajištění kontinuity rodinné politiky
- Informování o rodinné politice

Opatření 4.6.2. Podpora obcí v realizaci rodinné politiky

Příklady aktivit:

- Monitorování situace rodin v obcích (demografická situace, kapacita zařízení péče o děti, ekonomická situace rodin, dostupnost kulturního a sportovního vyžití)
- Sdílení dat a informací s obcemi
- Metodická podpora obcí

Opatření 4.6.3. Rozšíření podpory rodin bez zvláštních potřeb a prevence rizik

Příklady aktivit:

- Navýšení finanční podpory a rozšíření spektra podporovaných komunitních center
- Rozšíření nefinanční podpory komunitních center
- Vytvoření míst pro rodinu (tzv. Family Point či Family Port)
- Podpora partnerských a rodičovských kompetencí

Opatření 4.6.4. Posilování transparentnosti a efektivity veřejné správy

Příklady aktivit:

- Posilování transparentnosti veřejné správy
- Posilování efektivity veřejné správy
- Tvorba, aktualizace a uplatňování strategických dokumentů územního rozvoje

Opatření 4.6.5. Podpora dostupného a sociálního bydlení

Příklady aktivit:

- Motivace obcí k vytvoření kvalitního a finančně dostupného bydlení pro občany
- Vytvoření dostatečného bytového fondu, zejména pro osoby zvlášť zranitelné (senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi)
- Prevence ztráty bydlení (programy prevence ztráty bydlení cílený na nájemce městských bytů a na neplnění nefinančních závazků)
- Posílení spolupráce aktérů při řešení dostupného bydlení

Specifický cíl 4.7. Rozvoj vnějších vztahů kraje

Rozvoj přeshraničních vztahů kraje, rozvoj spolupráce s partnerskými regiony a rozvoj spolupráce s ostatními kraji, městy a obcemi je prospěšný pro všechny zapojené aktéry, neboť dochází ke sdílení

příkladů dobré praxe, vzájemné výměně zkušeností a také prezentaci Plzeňského kraje jako atraktivního místa pro život, podnikání, studium a trávení volného času.

Opatření 4.7.1. Rozvoj přeshraničních vztahů kraje

Příklady aktivit:

- Projekty přeshraniční spolupráce
- Prezentace výsledků přeshraniční spolupráce

Opatření 4.7.2. Rozvoj spolupráce s partnerskými regiony

Příklady aktivit:

- Výměna zkušeností s partnerskými regiony
- Společné projekty s partnerskými regiony
- Zapojení kraje do sítí a asociací

Opatření 4.7.3. Rozvoj spolupráce s ostatními kraji, městy a obcemi

Příklady aktivit:

- Výměna zkušeností s dalšími kraji
- Společné projekty s dalšími kraji
- Rozvoj spolupráce měst a obcí kraje s městy a obcemi mimo kraj

7.5 Strategický cíl č. 5: ZAJISTIT MODERNÍ, EFEKTIVNÍ A DOSTUPNOU DOPRAVNÍ, TECHNICKOU A IT INFRASTRUKTURU

Kvalitní dopravní a technická infrastruktura je základním předpokladem pro fungování a rozvoj regionu a také pro jeho hospodářskou prosperitu a atraktivitu.

Celý Plzeňský kraj protíná dokončená dálnice D5, která region napojuje na Prahu a Středočeský kraj a také na Bavorsko. Napojení na sousední regiony je klíčové pro dopravní dostupnost a konkurenceschopnost jak jednotlivých oblastí, tak regionu jako celku. Přes investice do silniční sítě I. třídy je třeba síť stále rozšiřovat, modernizovat či jinak upravovat. Pro rozvoj krajské silniční sítě II. a III. třídy je třeba posílit předprojektovou a projektovou přípravu. Důraz je třeba také klást na zlepšování stavebně technického stavu silnic. I železniční síť je třeba modernizovat a zvyšovat její kapacitu, aby byla atraktivní alternativou individuální automobilové dopravy. Stejně tak je třeba posilovat konkurenceschopnost veřejné dopravy zejména zajištění dopravní obslužnosti periferních a venkovských oblastí, ale také turisticky exponovaných. V rámci cyklistické infrastruktury je důležité podpořit výstavbu cyklotras na území kraje a cyklistům zajistit potřebnou infrastrukturu. Nejvyšší intenzita dopravy se koncentruje v Plzni a kolem města, je proto žádoucí snížit osobní automobilovou dopravu a zlepšit dostupnost centra města veřejnou a nemotorovou dopravou.

Rozšiřování moderní technické infrastruktury a souvisejících sítí je nutné provádět s ohledem na životní prostředí, zejména efektivní hospodaření s vodními zdroji či energetický management jsou nutné v souvislosti s klimatickými změnami. V dnešní moderní době roste význam ICT a digitalizace, veřejné instituce při rozvoji eGovernmentu musí dbát na kybernetickou bezpečnost.

Strategický cíl č. 5 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Koncepce rozvoje regionální silniční a železniční sítě Plzeňského kraje
- Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje na léta 2022–2026
- Aktualizace koncepce rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Plzeňském kraji pro období 2021–2029
- Plán udržitelné mobility Plzně 2016–2025
- Strategie udržitelné mobility Plzeňské aglomerace
- Cíle pro rozvoj sítě CamelNET pro Plzeňský kraj
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje
- Územní energetická koncepce Plzeňského kraje
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 5.1. Zkvalitnění silniční sítě

Silniční infrastruktura je důležitým faktorem pro rozvoj území a pro jeho dostupnost. Plzeňský kraj má širokou síť silnic, dostupnost všech částí území se však značně liší. Intenzita dopravy v určitých oblastech je mimo jiné podpořena přítomností průmyslových a logistických areálů. Prioritní záměry jsou definovány na všech třídách silnic, ale komplikací pro realizaci staveb je dlouhodobá majetkoprávní příprava. Mezitím se zhoršuje stavebně technický stav existujících silnic a jejich povrchů a je nutné podnikat kroky pro jejich rekonstrukci a obnovu.

Opatření 5.1.1. Realizace prioritních záměrů na silniční síti I. třídy dle záměrů MD a ŘSD

Příklady aktivit:

- I/20 (Plzeň, Jateční – Na Roudné, severní etapa), (Jasmínová – Jateční, jižní etapa), (Losiná, obchvat), (Chválenice, přeložka), (Životice, křižovatka se silnicí II/188), (Kasejovice, obchvat)
- I/21 Planá – Trstěnice, přeložka
- I/22 Zavlekov, úprava trasy
- I/26 (D5 – Stod), (Babylon, obchvat)
- I/27 (Plasy, obchvat), (Kaznějov, obchvat), (Kaznějov – Třemošná), (Plzeň, Přemyslova – Karlovarská), (Plzeň, Sukova – Borská), (Přeštice, obchvat)

Opatření 5.1.2. Předprojektová a projektová příprava dalších záměrů na silniční síti I. třídy

Příklady aktivit:

- I/19 křižovatka s I/20 – Spálené Poříčí
- I/20 (Seč – Nepomuk – Životice), (Životice, obchvat)
- I/22 (Domažlice, obchvat), (Horažďovice, obchvat)
- I/26 (Holýšov, obchvat), (Ohučov, přeložka)
- I/27 (Kralovice, obchvat), (Přeštice – Švihov), (Švihov – Klatovy), (Klatovy, přeložka, 2. stavba)
- Realizace přeložek silnic vně rezidenční zástavby, kde je dosahováno vysokých intenzit tranzitní dopravy (ve spolupráci s ŘSD)

Opatření 5.1.3. Předprojektová a projektová příprava dalších záměrů na silniční síti II. a III. třídy

Příklady aktivit:

- II/180 (Přeložka II/180 Třemošná – Dolany), (Kyšice – Chrást)
- II/198, II/199 obchvat Tachova
- II/200 (obchvat Boru)
- II/232 Napojení severního Rokycanska, 2. etapa
- U vybrané sítě dosáhnout návrhové kategorie S 7,5 a u ostatních silnic minimálně 6,5 metru

Opatření 5.1.4. Zastavení zhoršování stavebně technického stavu silnic, jejich povrchů a mostů

Příklady aktivit:

- Opravy nejvíce poškozených úseků silnic
- Využívání nových úsporných technologií k prodloužení životnosti vozovek a zajištění vyšší bezpečnosti
- Spolupráce s obcemi při zabezpečení oprav průtahů obcemi
- Systematická kontrola a obnova mostů
- Udržení finančního rámce nutného pro zajištění stávajícího stavu komunikací minimálně na úrovni roku 2022

Opatření 5.1.5. Efektivní využívání prostředků z programového období 2021-2027

Příklady aktivit:

- Zhodnocení podmínek operačních programů a výběr vhodných staveb
- Dokončení projektové a majetkové přípravy plánovaných staveb

Specifický cíl 5.2. Zkvalitnění železniční sítě

Dopravní poloha Plzeňského kraje představuje významný rozvojový potenciál. Stavebně technický stav železniční sítě a související infrastruktury snižuje konkurenceschopnost železniční dopravy v porovnání s individuální automobilovou dopravou. Je nutná modernizace, revitalizace a elektrifikace vybraných tratí na území kraje a posílení kapacit pro majetkoprávní přípravu.

Opatření 5.2.1. Realizace záměrů na železniční síti na celostátních tratích na území Plzeňského kraje dle záměrů SŽ

Příklady aktivit:

- Modernizace trati Plzeň – Domažlice – st. hranice SRN (zdoukolejnění a elektrifikace)
- Uzel Plzeň, 5. stavba – Lobzy – Koterov
- Modernizace tratě Horažďovice předm. (mimo) – Plzeň Koterov (mimo) (zdoukolejnění)
- Revitalizace trati Plzeň (mimo) – Dobřany (včetně)
- Revitalizace trati Dobřany (mimo) – Přeštice (včetně)
- Revitalizace trati Přeštice (mimo) – Klatovy (mimo)
- Elektrifikace trati Klatovy – Železná Ruda
- Rekonstrukce a elektrifikace trati Plzeň – Žatec

- Zlepšení vybraných parametrů regionálních železničních tratí (s pohledem na požadavky dosahování taktových uzlů a nasazení vozidel s alternativními pohony)

Opatření 5.2.2. Realizace záměrů na železniční síti na regionálních tratích na území Plzeňského kraje dle záměrů SŽ

Příklady aktivit:

- Revitalizace a elektrizace trati Nýřany – Heřmanova Huť
- Revitalizace trati Horažďovice předměstí (mimo) – Sušice (včetně)
- Revitalizace trati č. 176 Ejovice – Radnice, přeložka trati přes Břasy a u Strápole

Opatření 5.2.3. Podpora předprojektových a projektových prací

Příklady aktivit:

- Zajištění finanční a personální kapacity pro včasnou majetkoprávní přípravu
- Podpora záměru modernizace a zdvoukolejnění v úsecích Holýšov – Blížejev a Domažlice – Furth im Wald, Holýšov – Blížejev a Domažlice – Furth im Wald
- Podpora záměru elektrizace tratě v úseku Plzeň – Plasy
- Předprojektová příprava nových přestupních terminálů a přestupních uzlů
- Příprava, výstavba či modernizace zastávek

Specifický cíl 5.3. **Zkvalitnění cyklistické infrastruktury**

Plzeňský kraj v oblasti cyklodopravy a cykloturistiky má stanovenou vizi „Cyklistika jako plnohodnotná součást veřejné dopravy“. Pro dosažení této vize je potřeba zkvalitnit infrastrukturu pro cyklisty, podpořit prostupnost veřejné a cyklistické dopravy, posílit koordinaci aktérů cyklistické dopravy a cykloturistiky a infrastrukturu obnovovat a udržovat včetně pravidelné údržby značení pro cyklisty. Důležitým aspektem je také zajištění financování na toto zkvalitňování infrastruktury.

Opatření 5.3.1. Zkvalitnění infrastruktury pro cyklisty

Příklady aktivit:

- U tras, které byly v rámci Aktualizace koncepce nově koncipovány, zajištění realizace projektových příprav a investic pro jejich následnou realizaci (např. Vnitřní krajský okruh, Tachovská cyklostezka)
- Vytvoření nástrojů k zajištění financování projektové přípravy a samotné realizace v dílčích úsecích cyklistické páteřní sítě

Opatření 5.3.2. Podpora cyklodopravy jako plnohodnotné součásti veřejné dopravy ve městech a obcích

Příklady aktivit:

- Prioritou jsou páteřní cyklostezky a cyklotrasy (například cyklostezka CT3, CT 37, cyklostezka Plzeň – Brdy CT 31, Plzeň – Klatovy CT 38, Plzeň – Kralovice, propojení cyklostezek Jižní Čechy – Plzeňský kraj – Pootavské cyklostezky)
- Zajištění podmínek pro pohyb cyklistů v hlavním dopravním prostoru
- Zvýšení bezpečnosti cyklistů v dopravním prostoru
- Rozvoj systému sdílení jízdních kol (bikesharing)
- Zvýšení kapacity parkování B+R u stanic a zastávek
- Zajištění prostoru pro bezpečné odkládání a uzamykání jízdních kol
- Marketingová podpora a osvěta pro rozvoj využívání cyklistické dopravy

Opatření 5.3.3. Zajištění prostupnosti veřejné a cyklistické dopravy

Příklady aktivit:

- Prioritou jsou přestupní terminály (například terminál Klatovy)
- V rámci zpřístupnění cykloturisticky atraktivních lokalit vytipování resp. naplánování v součinnosti s organizací POVED s.r.o. provoz tzv. cyklobusů

- Provoz cyklobusů do příhraničních lokalit integrovat s provozem cyklobusů z jižních Čech a z Německa
- Vybudování v intravilánu obcí a měst autobusovou točnu i s možností krátkodobého parkování (např. město Železná Ruda a obec Míšov)
- Podpora záměru pro lokální přemístění po Šumavě k životnímu prostředí šetrné minibusy (např. spojení Železná Ruda – Kvilda) a rozvoj spolupráce s NP Šumava

Opatření 5.3.4. Rozvoj koordinace aktérů cyklistické dopravy a cykloturistiky

Příklady aktivit:

- Na základě zpracovaných pasportů tras pátevní sítě iniciování zpracování digitálního interaktivního pasportu cyklistických tras Plzeňského kraje
- Spolupráce aktérů při řešení cyklo dopravy v zastavěném území obcí
- Monitoring toku na cyklostezkách a sběr dat o intenzitě provozu a vytížení tras

Opatření 5.3.5. Kontinuální obnova a údržba infrastruktury a značení pro cyklisty

Příklady aktivit:

- Zajištění pravidelných každoročních rozpočtových zdrojů pro realizaci obnovy a údržby, a to přímo v rozpočtové kapitole odboru dopravy a silničního hospodářství
- Pravidelná revize cyklistického značení na proznačených trasách
- Podpora rozvoje doprovodné infrastruktury pro cyklisty jako jsou odpočívky a informační tabule

Specifický cíl 5.4. **Rozvoj integrovaného dopravního systému**

Integrovaný dopravní systém funguje na území celého Plzeňského kraje. Aby byla posílena konkurenceschopnost veřejné dopravy oproti individuální automobilové dopravě, mělo by dojít ke zkvalitnění a zvýšení dostupnosti veřejné dopravy. Pro zvýšení komfortu cestujících je zásadní posílení návaznosti spojů veřejné hromadné dopravy a také rozšíření související infrastruktury. Komplikací je velká rozloha Plzeňského kraje s nerovnoměrným rozmístěním sídel a nízkou hustotou zalidnění.

Opatření 5.4.1. Železniční doprava a veřejná linková doprava v závazku veřejné služby

Příklady aktivit:

- Rozvoj stávajících dálkových (železničních a autobusových) linek ve spolupráci s MD
- Rozvoj stávajících regionálních linek
- Využití společných smluv více objednatelů s dopravcem či dohrazování výkonů na základě veřejnoprávních smluv mezi objednateli pro mezikrajské a mezinárodní kontrakty
- Rozvoj veřejné linkové dopravy v rámci Plzeňského kraje a přilehlých oblastí
- Zkvalitnění návazností mezi jednotlivými spoji veřejné hromadné dopravy
- Po posílení jednoho typu dopravy, odstranit souběhy železničních a autobusových linek

Opatření 5.4.2. Realizace specifických projektů v závazku veřejné služby

Příklady aktivit:

- Zkvalitnění nabídky spojů mezi Plzeňským krajem a Bavorskem v rámci cestovního ruchu
- Zavedení, resp. prověření vedení nočních vlakových a autobusových spojů ve vybraných osách
- Zavedení, resp. prověření vedení turistických spojů
- Vedení skibusových linek (především do skiareálů na Šumavě)
- Zvážení objednání linek historických vlaků či autobusů
- Zkracování intervalů v příměstských oblastech

Opatření 5.4.3. Pokračování ve zkvalitnění infrastruktury pro integrovaný dopravní systém kraje

Příklady aktivit:

- Rozvoj infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy (např. P+R, B+R, přestupní terminály, cyklostojany, zázemí pro řidiče)
- Odstraňování bariér při přesunu cestujících během přestupů mezi spoji veřejné hromadné dopravy
- Rozvoj Kontaktních míst IDPK
- Zrychlení a zkvalitnění drážní infrastruktury (elektrifikace atd.)
- Prověření možnosti postupného zavádění nových typů pohonů (elektro autobusy, hybridní autobusy)

Opatření 5.4.4. Realizace vhodných změn tarifů pro cestující ve veřejné dopravě

Příklady aktivit:

- Další rozvoj a zlepšování systému jednotlivého a přestupního přestupného jízdného
- Rozvoj v rámci mezikrajského odbavení, rozvoj moderních odbavovacích kanálů (e-shop)
- Rozvoj tarifní spolupráce v oblasti s Německem

Opatření 5.4.5. Podpora měst a obcí při plánování dopravní obslužnosti

Příklady aktivit:

- Podpora obslužnosti veřejnou dopravou ve venkovských, příhraničních a periferních částech kraje (např. mikrobuses, spoje na zavolání)
- Rozvoj spolupráce s dalšími kraji při podpoře dopravní obslužnosti
- Nutná výstavba zastávek a rekonstrukce zastávek s parametry ČSN, rekonstrukce točen v obcích

Specifický cíl 5.5. **Zajištění plynulé dopravy ve městech**

S ohledem na růst množství individuální automobilové dopravy se větší města nejen v Plzeňském kraji potýkají s dopravními problémy. Ke zklidnění dopravy lze přispět realizací opatření na podporu udržitelné mobility, zejména zlepšení dostupnosti center měst veřejnou hromadnou dopravou a nemotorovou dopravou a zlepšení integrace veřejné dopravy mezi městy a regionem. Města zatížená dopravními problémy mohou plynulost dopravy podpořit také zpracováváním strategických dokumentů na podporu udržitelné mobility.

Opatření 5.5.1. Zajistit průchod páteřních cyklostezek městem Plzeň do cyklo pointu před sokolovnou ve Štruncových sadech

Příklady aktivit:

- Navržení tras pro napojení páteřních cyklostezek v rámci města Plzeň do cyklo pointu před sokolovnou ve Štruncových sadech
- Realizace napojení páteřních cyklostezek městem Plzeň do cyklo pointu před sokolovnou ve Štruncových sadech

Opatření 5.5.2. Realizace opatření na podporu udržitelné mobility v Plzni

Příklady aktivit:

- Zlepšení dostupnosti centra města veřejnou a nemotorovou dopravou
- Zlepšení integrace veřejné dopravy mezi Plzní a regionem
- Naplňování a vyhodnocování Plánu udržitelné mobility
- Snížení individuální automobilové dopravy se na území města Plzně

Opatření 5.5.3. Podpora plynulé dopravy v dalších městech Plzeňského kraje

Příklady aktivit:

- Zpracovávání strategických dokumentů na podporu udržitelné mobility měst zatížených dopravními problémy

- Podpora realizace konkrétních projektů měst vedoucích ke zlepšení nepříznivé dopravní situace na jejich území
- Zlepšení integrace veřejné dopravy mezi městy a regionem
- Posílení návaznosti MHD a linkové dopravy
- Rozšíření terminálu hlavní nádraží v Plzni
- Rozšíření zón regulovaného parkování ve městech
- Preference pro veřejnou dopravu na světelných křižovatkách

Specifický cíl 5.6. **Zkvalitnění sítě vodovodů a kanalizací**

Zejména v místech, kde jsou stávající nevyhovující a zastaralé vodovodní systémy nebo nejsou zavedené veřejné vodovody, je třeba podporovat jejich výstavbu, rekonstrukci a modernizaci. S ohledem na klimatické změny je potřeba mezi obyvatele kraje šířit osvětu o šetrném hospodaření s vodními zdroji. Stejně jako je nutná podpora výstavby a modernizace vodovodů, je nutná podpora výstavby, modernizace a intenzifikace čistíček odpadních vod s využitím místně optimálních technologií a podpora rekonstrukce a modernizace kanalizací.

Opatření 5.6.1. Rekonstrukce a modernizace vodovodů

Příklady aktivit:

- Rozšíření a propojení skupinových vodovodů
- Posílení spolupráce a koordinace se samosprávami při řešení rozšiřování skupinových vodovodů
- Zvýšení počtu obyvatel připojených na veřejný vodovod
- Řešení otázky posílení vodohospodářské infrastruktury v případě problému s primárním zdrojem pro Plzeňskou aglomeraci

Opatření 5.6.2. Efektivní hospodaření s vodními zdroji

Příklady aktivit:

- Osvěta v oblasti šetrného hospodaření s vodou (pitnou, užitkovou, dešťovou vodou)
- Akumulace a využití srážkových vod

Opatření 5.6.3. Odvádění a čištění odpadních vod na úrovni dané směrnicemi EU a vodním zákonem

Příklady aktivit:

- Výstavba, modernizace a intenzifikace ČOV s využitím místně optimálních technologií
- Podpora akumulace a využití odpadních vod vyčištěných na požadovanou kvalitu
- Redukce produkovaného množství kalů (např. sušením) a následné energetické či další materiálové využití
- Odkanalizování doposud nevyřešených aglomerací (dle aktuálního Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací)
- Dostavba, výstavba či postupná rekonstrukce kanalizační sítě

Specifický cíl 5.7. **Rozvoj a využití moderní IT infrastruktury**

Rozvoj ICT a digitalizace klade zvýšené nároky na infrastrukturu. Veřejné instituce by měly rozvíjet a posilovat služby eGovernmentu pro snazší a efektivnější komunikaci mezi veřejnou správou, obyvatelem a firmami. Ke zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity regionu, rozvoji regionu a zvýšení kvality života obyvatel přispívá využívání SMART řešení. Při dalším rozvoji optické sítě je výhodné využít již existující nebo vznikající liniové pozemní stavby a dále v regionu rozvíjet krajskou komunikační síť CamelNET. Rozvoj ICT a digitalizace sebou nese i rizika v podobě kybernetických útoků a zneužití údajů, a proto je nezbytné zaměřit se na zvyšování kybernetické bezpečnosti.

Opatření 5.7.1. Podpora digitalizace služeb veřejných institucí a rozvoje eGovernmentu (vč. implementace Smart Administration v regionu)

Příklady aktivit:

- Digitalizace vybraných procesů pro snazší komunikaci mezi veřejnou správou a obyvateli (např. využívání datových schránek, elektronické portály veřejné správy)
- Modernizace technické infrastruktury v souladu s moderními trendy a přístupy za účelem udržení konkurenceschopnosti kraje

Opatření 5.7.2. Rozvoj optické sítě

Příklady aktivit:

- Další využití příležitosti dalších liniových pozemních staveb pro rozvoj optických sítí
- Rozvoj optické sítě v obcích
- Metodická podpora stavebním úřadům pro budování optické sítě
- Rozvoj sítě CamelNET v rámci regionu
- Monitorování existujících a vznikajících optických sítí a tras budovaných v regionu

Opatření 5.7.3. Realizace opatření k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti

Příklady aktivit:

- Podpora kybernetického zabezpečení informačních systémů veřejné správy a krajských příspěvkových organizací (včetně finančního zabezpečení služeb a software)
- Zvyšování digitální gramotnosti (zejména v oblasti kybernetické bezpečnosti)
- Informační podpora místních samospráv a firem při rozhodování o instalaci a využití ICT infrastruktury

Opatření 5.7.4. Podpora konceptu SMART region a SMART city

Příklady aktivit:

- Využívání SMART řešení pro rozvoj regionu, zvýšení kvality života obyvatel a zvýšení jeho atraktivity a konkurenceschopnosti

Specifický cíl 5.8. **Efektivní využití energetických zdrojů**

Z důvodu zvyšujících se cen energií a také negativním dopadům na životní prostředí je nutné věnovat výrobě, přenosu a spotřebě energií zvýšenou pozornost. Energetický management, snižování energetické náročnosti budov a modernizace sítí pro rozvod energií a tepla mohou pomoci efektivně využívat energetickou energii. V poslední době jsou stále více využívány obnovitelné zdroje pro výrobu elektrické energie, avšak jejich výstavba a využití nesmí mít negativní vliv na životní prostředí, estetickou hodnotu krajiny a na hospodaření v krajině.

Opatření 5.8.1. Energetická efektivnost a úspory energií

Příklady aktivit:

- Snižování energetické náročnosti budov
- Dotace na realizaci energeticky úsporných budov
- Zavádění energetického managementu
- Rekonstrukce a modernizace sítí pro rozvod energií a tepla
- Osvěta v oblasti energetických úspor
- Rozvoj energetických společenství na úrovni menších obcí
- Spolupráce s fakultou elektrotechnickou ZČU při řešení energetické efektivnosti

Opatření 5.8.2. Zvýšení podílu obnovitelných zdrojů

Příklady aktivit:

- Využití obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie včetně zvážení vhodnosti daného zdroje
- Využití existující infrastruktury pro fotovoltaiku
- Rozvoj výzkumu a inovací v oblasti využívání druhotných surovin a úspor energií

7.6 Strategický cíl č. 6: **NADÁLE ZABEZPEČOVAT PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ PŘI DODRŽOVÁNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE**

Životní prostředí i územní rozvoj jsou prioritou Plzeňského kraje. Plzeňský kraj je známý svým atraktivním životním prostředím i důslednou péčí, kterou věnuje ochraně životního prostředí a vyváženému a udržitelnému územnímu rozvoji. Plzeňský kraj tak dbá o ochranu zemědělských ekosystémů, ochranu lesních ekosystémů, ochranu vodních ekosystémů, ochranu ovzduší nebo ochranu krajiny. Plzeňský kraj dbá i na adaptační opatření pro zadržení vody v krajině. Plzeňský kraj důsledně plánuje i kontroluje oblast nakládání s odpady a motivuje obyvatele i návštěvníky k odpovědnému chování v této oblasti. Péče je věnována předcházení vzniku odpadů, podpoře ekodesignu a podpoře přechodu na cirkulární ekonomiku. Plzeňský kraj usiluje o vyvážený rozvoj metropole i venkovských oblastí. Věnuje se opatřením jako atraktivita venkovských oblastí pro lidský a sociální kapitál, kvalitní infrastruktura venkovských oblastí. Věnuje se také revitalizaci brownfieldů v podobě starých zemědělských areálů, rozvoji páteřní optické sítě nebo podpoře služeb a vybavenosti. Důležitým tématem je kvalitní územní plánování. Dochází tak například k rozvoji geografických informačních systémů, analýze potřeby strategických zón nebo regulaci výstavby rozsáhlých hal ve venkovských oblastech.

Strategický cíl č. 6 se opírá o následující strategické a koncepční dokumenty Plzeňského kraje:

- Koncepce ochrany přírody a krajiny Plzeňského kraje
- Regionální strategie adaptačních opatření Plzeňského kraje pro zadržení vody v krajině (dále také jen "ReSAO")
- Plán odpadového hospodářství Plzeňského kraje 2016–2026
- Koncepce rozvoje venkova
- Strategický plán města Plzně
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

Následující seznam příkladů aktivit u každého opatření není jejich absolutním vyčerpávajícím výčtem.

Specifický cíl 6.1. **Ochrana přírody a krajiny Plzeňského kraje**

Životní prostředí a jeho ochrana je jasnou prioritou Plzeňského kraje, která má dopad do mnoha oblastí života. Plzeňský kraj se zaměřuje na ochranu zemědělských ekosystémů, ochranu lesních ekosystémů, ochranu vodních ekosystémů, ochranu ovzduší, ochranu krajiny, ochranu zvláště chráněných částí přírody, nebo druhovou ochranu. Důležité je rovněž posílení spolupráce mezi kraji a mezinárodní spolupráce stejně jako adaptační opatření pro zadržení vody v krajině v souladu s ReSAO.

Opatření 6.1.1. Ochrana zemědělských ekosystémů

Příklady aktivit:

- Prosazování maximální hospodárnosti s dosud nezastavěnými územími, bránění významnějším trvalým záborům zemědělského půdního fondu
- Vymezení území v rámci, nichž budou mimoprodukční funkce krajiny prioritou zemědělství
- Zvýšení počtu akcí ve smyslu ochrany, obnovy a údržby krajiny a objem finančních prostředků v rámci krajinotvorných programů MŽP, MZe a SFŽP, resp. z evropských fondů
- Podporovat zemědělské hospodaření zohledňující charakter krajiny ve smyslu produkčního potenciálu, estetických kvalit území a zranitelnosti krajiny
- Podpora principů přizpůsobení zemědělství požadavku obnovy struktury krajiny v souladu s výstupy ReSAO
- V rámci ReSAO budou konkretizována opatření pro jednotlivá území Plzeňského kraje
- Podpora zemědělství jako hospodářské činnosti

Opatření 6.1.2. Ochrana lesních ekosystémů

Příklady aktivit:

- Vyhledání vhodných objektů (lesních komplexů), na nichž lze demonstrovat možnosti a způsoby přírodě blízkých, trvale udržitelných způsobů obhospodařování lesů

- Navržení vhodných nástrojů hodnocení lesního hospodářství a systém jejich uplatnění v práci orgánů OP na území Plzeňského kraje
- Vypracování nástrojů účinné ekonomické stimulace a osvěty
- Zvýšení ekologické stability lesních ekosystémů jako významných krajinných prvků a tím zvýšení ekologické stability krajiny jako celku
- Zachování, ochrana a podpora biologické diverzity lesních ekosystémů, nejen dřevinného patra, ale všech jeho složek

Opatření 6.1.3. Ochrana vodních ekosystémů

Příklady aktivit:

- Vytváření podmínek pro rozvoj stanovišť živočichů a rostlin vázaných na vodu při výstavbě i úpravě vodních prvků
- Nepřípuštění dalších úprav vodních toků, které by zkracovaly délku jejich trasy, denaturalizovaly charakter koryta a nivy a celkově snižovaly jejich ekologickou a estetickou hodnotu (výjimky jsou možné pouze v zájmu ochrany zdraví a majetku)
- Revitalizace vodních toků a nádrží, které byly v minulosti nevhodně upraveny (prioritu v tomto směru tvoří nevhodně zatrubněné vodní toky)
- Obnova drobných vodních prvků v krajině – vodní linie, zamokřená místa, prameniště, atd. a nevytvářet tůň na úkor stávajících funkčních mokřadů
- V rámci ReSAO budou konkretizována opatření pro jednotlivá území Plzeňského kraje

Opatření 6.1.4. Ochrana ovzduší

Příklady aktivit:

- Účinná kontrola dodržování emisních limitů vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší dle zákona
- SMART řešení měření kvality ovzduší (rozmístění digitálních čidel v rámci kraje, využití měřicích dronů)
- Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva

Opatření 6.1.5. Ochrana krajiny

Příklady aktivit:

- Zpracování prostorově-funkčního vymezení regionálního ÚSES, zajištění návaznosti všech územněsprávních jednotek, na úrovni generelu dopracování lokální ÚSES pro všechna katastrální území řešeného území Plzeňského kraje
- Převedení ÚSES na všech úrovních do digitální (vektorové) podoby pro celé řešené území Plzeňského kraje a zajištění prostorové návaznosti uvnitř tohoto území i na hranicích s CHKO, NP a se sousedními kraji
- Vytvoření geografického informačního systému o ÚSES a zajištění jeho pravidelné aktualizace
- Doplnění v územních plánech a komplexních pozemkových úpravách v odůvodněných případech (především ekologicky relativně labilní území) ÚSES o nové (navržené) interakční prvky
- Postupně realizovat navržené skladebné prvky ÚSES formou zakládání, managementu apod.
- Vyhodnocení území Plzeňského kraje mimo plochy NP a CHKO z hlediska estetických, přírodních a kulturně-historických hodnot a definování případné potřeby vyhlášení nových přírodních parků
- Využívání metodiky zpracování územních studií
- Zajištění průchodnosti krajiny pro velká zvířata
- Zajištění zachování přírodě blízkých nelesních biotopů a jejich druhové rozmanitosti, zejména druhově bohatých lučních porostů a lad
- Identifikování problémů v rámci krajiny, postupná obnova hodnot krajinného rázu v územích, kde došlo k jeho narušení (např. obnova zalesňování), podpora koordinace územního a krajinného plánování

- Využívání nástrojů územního plánování pro efektivní péči o krajinu v obcích – podpora uplatňování územních studií krajiny i v návaznosti na ReSAO
- Sladění aktérů a jejich rozdílných zájmů v rámci území (např. energetika vs. ochrana)

Opatření 6.1.6. Ochrana zvláště chráněných částí přírody

Příklady aktivit:

- Zajišťování zpracování a realizace plánů péče o přírodní rezervace a památky
- Zajištění opakovaných inventarizačních průzkumů přírodních rezervací a památek
- Kontinuální hledání a monitoring potenciálních nových NP či CHKO

Opatření 6.1.7. Druhová ochrana

Příklady aktivit:

- Zajištění ochrany ohrožených druhů nejen přímou ochranou, ale především prostřednictvím ochrany jejich biotopů
- Vypracování koncepce postupu proti invazním druhům rostlin
- Shromáždění údajů o výskytu, biologii a ekologii ohrožených druhů
- Zajištění zachování lokalit s výskytem ohrožených druhů a péče o vybrané lokality významné z hlediska druhové ochrany
- Realizace záchranných programů ohrožených druhů rostlin a živočichů

Opatření 6.1.8. Posílení spolupráce mezi kraji, dalšími úřady a mezinárodní spolupráce

Příklady aktivit:

- Spolupráce na poli prevence proti povodním a jejím důsledkům
- Podpora a posílení spolupráce orgánů územního plánování, ČÚZK a Státního pozemkového úřadu
- Realizace ekologických sítí (územních systémů ekologické stability) a zajištění jejich prostorově funkční návaznosti na obdobné struktury na německé straně
- Programy záchrany či re introdukce ohrožených druhů rostlin a živočichů
- Boj proti invazním druhům rostlin a živočichů

Opatření 6.1.9. Adaptační opatření pro zadržení vody v krajině

Příklady aktivit:

- Čistota vod, způsoby využívání krajiny, vliv zemědělství na kvalitu vodních zdrojů a vodních ekosystémů v souladu s ReSAO

Specifický cíl 6.2. **Udržitelné hospodaření s odpady v Plzeňském kraji**

Jednou z priorit Plzeňského kraje je udržitelné hospodaření s odpady v Plzeňském kraji. Věnuje se předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů i cirkulární ekonomice. Zaměřuje se na nakládání s komunálními odpady, nakládání s biologicky rozložitelnými odpady nebo na nakládání se stavebními a demoličními odpady. Dále je usilováno o rozvoj sítě pro nakládání s odpady, omezení odkládání odpadů mimo místa k tomu určená a zajištění nakládání s odpady, jejichž vlastník není znám nebo zanikl.

Opatření 6.2.1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů, cirkulární ekonomika

Příklady aktivit:

- Zamezování vzniku odpadů, osvěta a podpora ekodesignu a cirkulární ekonomiky, případné využití možnosti kraje iniciovat legislativu (příležitost např. snižování množství obalového materiálu balíčku z e-shopů)
- Technické zajištění šíření informací a osvětových programů za účelem postupného zvyšování množství zpětně odebraných oděvů, textilu, obuvi, hraček, knih, časopisů, nábytku, koberců, náradí a dalších znovupoužitelných výrobků

- Veřejná propagace činnosti neziskových organizací a podobných subjektů zpětně odbírajících výrobky k opětovnému použití a podobných subjektů, zajištění vytvoření interaktivní veřejně přístupné sítě (mapy) těchto organizací a středisek
- V rámci programu EVVO zajištění vypracování studijního materiálu na téma předcházení vzniku odpadů a jeho následného praktického začlenění do školních osnov s cílem zvýšit povědomí o problematice
- Podpora programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti využívání „druhotných surovin“ ve výrobních procesech, zavádění nízkoodpadových technologií a technologií šetřících vstupní primární suroviny
- Předcházení vzniku odpadů včetně zohlednění ekodesignu a podpory přechodu na cirkulární ekonomiku

Opatření 6.2.2. Nakládání s komunálními odpady

Příklady aktivit:

- Důsledná kontrola zajištění tříděného sběru využitelných složek komunálních odpadů, minimálně pro papír, plasty, sklo a kovy
- Důsledná kontrola dodržování hierarchie nakládání s odpady
- Průběžné vyhodnocování obecního systému pro nakládání s komunálními odpady a jeho kapacitní možnosti a navrhování opatření k jeho zlepšení, zvyšování efektivity svozu odpadu

Opatření 6.2.3. Nakládání s biologicky rozložitelnými odpady

Příklady aktivit:

- Zavedení systému vycházejícího z technických možností a způsobů využití biologicky rozložitelných odpadů v obci v návaznosti na nakládání s komunálními odpady v regionu
- Důsledná kontrola zajištění odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů
- Podpora technicky a osvětovými kampaněmi domácího, komunitního a obecního kompostování biologicky rozložitelných odpadů u fyzických osob

Opatření 6.2.4. Nakládání se stavebními a demoličními odpady

Příklady aktivit:

- Zajištění povinného používání recyklátů splňujících požadované stavební normy, jako náhrady za přírodní zdroje, v rámci stavební činnosti financované z veřejných zdrojů, pokud je to technicky a ekonomicky možné
- Zamezení využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů, s výjimkou výkopových zemin a hlušin bez nebezpečných vlastností
- Důsledná kontrola množství stavebních odpadů používaných jako technologický materiál pro technické zabezpečení skládek odpadů tak, aby nebyla porušena povolená množství TZS (technického zabezpečení skládek) používaného na skládkách odpadů

Opatření 6.2.5. Rozvoj sítě zařízení pro nakládání s odpady

Příklady aktivit:

- Průběžné vyhodnocování sítě zařízení pro nakládání s odpady na krajské úrovni
- Stanovování doporučení na základě aktuálního stavu plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Plzeňského kraje pro potřebná zařízení pro nakládání s odpady v regionu

Opatření 6.2.6. Omezení odkládání odpadů mimo místa k tomu určená a zajištění nakládání s odpady, jejichž vlastníci není znám nebo zanikl

Příklady aktivit:

- Efektivní tvorba programů osvěty a výchovy na úrovni samospráv měst a obcí včetně podpory (zejména formou zajištění financování těchto programů)

- Zapojení veřejnosti do programů a akcí vedoucích k formování pozitivního postoje k udržení čistoty prostředí a správného nakládání s odpady
- Aktivní zapojení výrobců při tvorbě programů marketingových kampaní (jejich produktů nebo služeb) pro spotřebitele
- Efektivní využívání udělování pokut za znečišťování veřejných prostranství (§47 zákona č. 200/1990, o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů)
- Zavedení komunikačních kanálů na úrovni obcí, přes které by občané měli možnost hlásit nelegálně uložené odpady na veřejných prostranstvích nebo přechodné uložení odpadů v okolí sběrných hnízd a kontejnerů

Specifický cíl 6.3. **Vyvážený rozvoj venkovských oblastí**

Plzeňský kraj dbá na vyvážený rozvoj venkovských oblastí. Zaměřuje se na atraktivitu venkovských oblastí pro lidský a sociální kapitál, a to například pomocí moderních technologií pro distanční výuku, podporu komunitního života nebo SMART řešení problémů. Další oblastí je kvalitní infrastruktura venkovských oblastí ať už v podobě rozvoje optické sítě a vysokorychlostního internetu nebo regenerace brownfieldů. Dalšími oblastmi jsou pak diverzifikovaná a konkurenceschopná ekonomika venkovských oblastí, rozvoj spolupráce aktérů na venkově nebo kvalitní územní plánování.

Opatření 6.3.1. Atraktivita venkovských oblastí pro lidský a sociální kapitál

Příklady aktivit:

- Podpora setrvání mladých obyvatel na venkově – obnova stávajícího bytového fondu, využívání moderních technologií pro distanční vzdělávání, prohlubování vazby města a venkova zapojováním vzdělávání na venkově do osnov vzdělávání ve městě
- Podpora komunitního života a rozvoje kulturního potenciálu venkova, umožnění venkovským komunitám definovat, propagovat a utvrzovat nové hodnoty života na venkově
- Podpora celoživotního vzdělávání zaměřeného na občanské hodnoty, toleranci a spolupráci, podpora vyrovnané účasti žen a mužů na rozhodování
- Podpora účasti občanů na rozhodování o obci a rozšiřování nástrojů jejich dalšího zapojování
- Podpora SMART řešení problémů ve venkovských oblastech

Opatření 6.3.2. Kvalitní infrastruktura venkovských oblastí

Příklady aktivit:

- Podpora kvalitního napojení na vysokorychlostní připojení k internetu
- Rozvoj páteřní optické sítě, rozšiřování koncových bodů optické sítě
- Revitalizace brownfieldů např. v podobě starých zemědělských areálů (možnosti jsou například demolice, výstavba bydlení, sociálního bydlení, relaxační funkce lokality, využití pro komunitní energetiku; příkladem město Přeštice, které zapojilo do 12 návrhů využití areálu zemědělského družstva Kbel studenty ČVUT Praha)
- Podpora rekonstrukce a údržby soustavy zásobování pitnou vodou a kanalizace a soustavy dodávky plynu a tepla, podpora těchto projektů
- Definování obdoby spádových obcí nebo regionálních center nižšího řádu (např. podle kritérií: počet obyvatel, ekonomika, poloha a dojezdová vzdálenost), u těchto sídel a oblastí cíleně podporovat služby a zejména veřejnou a občanskou vybavenost (pošta, úřad stavební, matriční, škola či mateřská škola) i v návaznosti na strukturu osídlení v Zásadách územního rozvoje

Opatření 6.3.3. Diverzifikovaná a konkurenceschopná ekonomika venkovských oblastí

Příklady aktivit:

- Vytváření podmínek pro posun firem ke konkurenceschopnosti založené na znalostech
- Podpora rozšiřování ekonomických činností malých a středních podniků využívající SMART přístupu (financování i poradenství a konzultace s odborníky v dané oblasti)
- Podpora lokální produkce (regionální produkty a potraviny) a využití lokálních produktů v rámci regionu, vznik atraktivních obchodů a webových obchodů s lokálními produkty
- Podpora podnikatelských aktivit žen a znevýhodněných skupin obyvatel

- Rozvoj podnikatelsko-vzdělávacích klastrů s vazbami na potenciál území
- Podpora přenosu inovací, znalostí a dobré praxe z měst na venkov
- Výměna zkušeností s využitím strategických dokumentů na místní a mikroregionální úrovni a se zapojením veřejnosti a dalších aktérů do jejich přípravy
- Systematické vzdělávání aktérů veřejné správy ve strategickém plánování a ve vazbě na urbanismus a územní plánování

Opatření 6.3.4. Rozvoj spolupráce aktérů na venkově

Příklady aktivit:

- Rozvoj činnosti dobrovolných svazků obcí, podpora jejich regionálních a nadregionálních projektů
- Podpora spolupráce obcí a dalších subjektů v rámci MAS, podpora projektů zejména s nadregionálním či vyšší dosahem
- Rozvoj další spolupráce na venkově

Opatření 6.3.5. Kvalitní územní plánování

Příklady aktivit:

- Podpora rozvoje geografických informačních systémů a aplikací v kraji
- Podpora digitalizace mapových podkladů, plánů a modelů (např. digitální technické mapy kraje, digitalizované územní plány, realizace integrovaného digitálního dopravního modelu) a další rozvoj geoportálu kraje
- Analýza potřebnosti a správné definice strategických zón, jejich případná změna (vč. identifikace možnosti jejich využití) i v návaznosti na Zásady územního rozvoje
- Regulace výstavby rozsáhlých hal ve venkovských oblastech v rámci územního plánování nebo nabízení alternativních lokalit investorovi
- Podpora vzniku Národního geoportálu územního plánování
- Metodická podpora při zpracování územních plánů obcí v jednotném standardu ÚPD a po schválení aplikace jednotného standardu na ZÚR, jeho samotné aplikování na ZÚR PK
- Podpora zapracování nových témat do územního a strategického plánování (např. využití OZE – agrovoltaika, adaptace na změnu klimatu – modro-zelená infrastruktura atd.)
- Podpora zahrnování komplexních pozemkových úprav a zpracovaných/schválených studií krajiny do územně plánovacích dokumentací

Specifický cíl 6.4. **Zkvalitnění života ve městech s ohledem na trvale udržitelný rozvoj**

Plzeňský kraj pečuje o zkvalitnění života ve městech s ohledem na trvale udržitelný rozvoj. Věnuje se jak zlepšení podmínek pro kvalitní život všech generací, tak zlepšování vzhledu a fungování měst na příklad pomocí regenerací sídlišť nebo revitalizace brownfieldů a veřejných prostranství a zeleně. Plzeňský kraj podporuje udržení dostupného bydlení například pomocí identifikace vhodných lokalit pro bydlení, nebo motivací k dobré správě bytových fondů a výstavbě startovacích, sociálních bytů nebo bytů pro seniory. Důležité je rovněž zlepšování spolupráce kraje a města Plzně.

Opatření 6.4.1. Zlepšení podmínek pro kvalitní život všech generací

Příklady aktivit:

- Rozvoj perspektivního trhu práce a propojení vzdělávacího systému s praxí
- Zlepšení životního prostředí ve městech a zvýšení připravenosti na změny klimatu
- Oživení center měst

Opatření 6.4.2. Zlepšování vzhledu a fungování měst

Příklady aktivit:

- Revitalizace zanedbaných areálů a objektů
- Revitalizace brownfieldů
- Obnova a oživení veřejných prostranství a zeleně

- Regenerace sídlišť
- Stanovení požadavků při výstavbě budov (např. krytá místa pro parkování cyklistů)

Opatření 6.4.3. Udržení dostupného bydlení

Příklady aktivit:

- Příprava rozvojových lokalit pro bydlení, vytipování vhodných lokalit a pozemků
- Podpora zastavení privatizace bytových fondů a jejich dobrá správa, nákup či výstavba dalších městských bytů, jasná a transparentní pravidla jejich správy a pronajímání
- Podpora výstavby startovacích bytů a bytů pro seniory, výstavba sociálních bytů, určení jasných a transparentních pravidel pro správu a pronajímání těchto bytů

8 SOUSTAVA INDIKÁTORŮ PROGRAMU ROZVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE 2022+

Pro monitoring stavu a vývoje Plzeňského kraje je navržena soustava indikátorů Programu rozvoje Plzeňského kraje 2022+, která umožňuje sledovat, zda je Program rozvoje aktivně a systematicky uplatňován. Ke splnění vize a globálního cíle je navržen soubor kontextových indikátorů. Kontextové indikátory poskytují kvantifikovanou informaci o sociální, ekonomické a environmentální situaci, charakterizují sociální a ekonomické prostředí, ve kterém se bude program realizovat.

Vyhodnocení naplňování strategie PRPK 2022+ bude prováděno na základě porovnání aktuálně dosažených hodnot indikátorů s výchozí hodnotou.

8.1 Popis indikátorů

Indikátory byly navrženy pro úroveň strategických a specifických cílů. Nejčastěji se jedná o jeden případně dva indikátory pro každý cíl. Pro každý navržený indikátor je uvedena výchozí hodnota a také její zdroj. Nejčastěji jsou využívána statistická data, která zveřejňuje Český statistický úřad, tak aby mohlo docházet k průběžnému vyhodnocování plnění strategie. Přesné zdroje hodnot indikátorů s odkazy jsou uvedeny v Příloze 2 a Příloze 3 dokumentu.

8.1.1 Indikátory strategických a specifických cílů

Tabulka 22 Indikátory strategických cílů

Strategický cíl	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
SC1: Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky	Hrubý domácí produkt na obyvatele	467 736 Kč na 1 obyvatele (2020)	ČSÚ
SC2: Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 a více let	14,5 % (2021)	ČSÚ
SC3: Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území	Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních	554 582 osob (2021)	ČSÚ
SC4: Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj	Počet obyvatel na jednoho lékaře	205 obyvatel na 1 lékaře (2021)	ČSÚ
	Počet míst v zařízeních vybraných sociálních služeb ⁸	3 191 (2021)	ČSÚ
SC5: Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu	Kapitálové výdaje v rozpočtu Plzeňského kraje na oblast dopravy	647 800 000 Kč (2022)	Rozpočet Plzeňského kraje
SC6: Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje	Koeficient ekologické stability	1,4 (2019)	ČSÚ

⁸ domovy pro seniory, týdenní stacionáře, domovy se zvláštním režimem

Tabulka 23 Indikátory specifických cílů strategických cílů

SC1. Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky			
Specifický cíl	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
1.1. Podpora podnikatelského prostředí, rozvoj infrastruktury pro podnikání	Počet ekonomických subjektů v Plzeňském kraji	149 138 (2021)	ČSÚ
1.2. Zlepšení infrastruktury a spolupráce mezi aktéry výzkumu, vývoje a inovací v PK	Počet pracovníků ve vědě a výzkumu v Plzeňském kraji	5 947 osob (2021)	ČSÚ
1.3. Získání významných investic s vysokým inovačním potenciálem	Míra investic (podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na HDP)	26,6 % (2020)	ČSÚ
1.4. Zajištění vnímání Plzeňského kraje jako nejlepšího regionu pro život a zaměstnání	Přírůstek/úbytek obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem stěhováním	4 328 osob (2021)	ČSÚ
1.5. Rozvoj meziregionální a nadnárodní spolupráce	Podíl veřejných zahraničních výdajů na celkových výdajích na vědu a výzkum v Plzeňském kraji	5,7 % (2020)	ČSÚ
2. Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu			
Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
2.1. Zvýšení kapacity a kvality zařízení pro předškolní vzdělávání	Počet tříd mateřských škol	869 (2020/2021)	ČSÚ
2.2. Zvýšení kvality základního a středního vzdělávání	Počet pedagogických pracovníků na základních a středních školách (přepočteno na plně zaměstnané)	5 711,7 (2020/2021)	ČSÚ
2.3. Rozvoj terciálního vzdělávání v návaznosti na rozvoj regionu	Počet studentů vysokých škol ve vybraných oborech vzdělávání ⁹	3094 studentů (2021/2022)	ČSÚ
2.4. Rozvoj vzdělávání ve vazbě na potřeby podniků, kraje a celospolečenské výzvy	Počet členů Krajské sítě podpory nadání	38 (2022)	Národní pedagogický institut ČR
2.5. Rozvoj podmínek pro sport dětí a mládeže v kraji	Počet sportovišť na území Plzeňského kraje	628 (2022)	Národní sportovní agentura
2.6. Zajištění podmínek pro kvalitní trávení volného času dětí a mládeže	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora volnočasových aktivit v Plzeňském kraji	2 000 000 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj
2.7. Získání a udržení kvalifikované pracovní síly	Podíl nezaměstnaných osob	2,7 % (říjen 2022)	MPSV
3. Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území			
Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
3.1. Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora činnosti informačních center na území Plzeňského kraje	800 000 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj
3.2. Podpora systému řízení destinace (destinační management)	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora aktivit v rámci oblastního a	2 614 000 Kč (2021)	eDotace, Plzeňský kraj

⁹ Přírodní vědy, matematika a statistika, Informační a komunikační technologie, Technika, výroba a stavebnictví

	lokálního destinačního managementu v Plzeňském kraji		
3.3. Rozvoj principů destinačního marketingu	Počet nerezidenti v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu podle zemí v Plzeňském kraji v roce 2021	111 165 osob (2021)	ČSÚ
3.4. Cestovní ruch jako součást hospodářské a regionální politiky kraje	Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu v % na celkové hodnotě Plzeňského kraje	1,5 %, 3 798 mil. Kč (2020)	ČSÚ
3.5. Kvalitní památková péče na území Plzeňského kraje	Počet muzeí, galerií a památníků (v provozu)	33 (2021)	ČSÚ
3.6. Rozvoj kultury v Plzeňském kraji	Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí	22 251 (2021)	ČSÚ
3.7. Rozšíření a modernizace infrastruktury pro sport, volný čas a rekreaci	Počet tělovýchovných jednot (sportovních klubů)	531 (2021)	ČSÚ

4. Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
4.1. Zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj	Počet neuspokojených žádostí o poskytnutí vybraných sociálních služeb ¹⁰	2909 (2021)	ČSÚ
4.2. Zajištění kvalitních a dostupných zdravotních služeb s ohledem na demografický vývoj	Počet lékařů na 1 000 obyvatel	4,9 (2021)	ČSÚ
4.3. Stabilní podpora neziskového sektoru	Výdaje Plzeňského kraje v rozpočtu v oblasti Podpora neziskových organizací	3 000 000 Kč (2022)	Rozpočet Plzeňského kraje
4.4. Podpora role složek IZS pro řešení mimořádných situací	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí v Plzeňském kraji	15 197 244 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj
4.5. Zajištění prevence kriminality a eliminace sociálně nežádoucích jevů	Počet trestných činů na 1 000 obyvatel	14,2 trestných skutků na 1000 obyvatel (2021)	ČSÚ
4.6. Rozvoj služeb veřejné správy	Počet dokončených bytů	2 506 (2020)	ČSÚ
4.7. Rozvoj vnějších vztahů kraje	Počet partnerských regionů Plzeňského kraje	8 (2022)	KÚPK

5. Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
5.1. Zkvalitnění silniční sítě	Počet zahájených strategických investičních záměrů Plzeňského kraje na regionální silniční síti	1 (2022)	Koncepce rozvoje regionální silniční a železniční sítě Plzeňského kraje

¹⁰ domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením

5.2. Zkvalitnění železniční sítě	Počet cestujících přepravených po železnici v rámci regionu	4 014 600 (2021)	Ministerstvo dopravy
5.3. Zkvalitnění cyklistické infrastruktury	Délka značených cyklotras a cyklostezek v Plzeňském kraji	4 206 km (2021)	Klub českých turistů
5.4. Rozvoj integrovaného dopravního systému	Počet cestujících přepravených ve veřejné autobusové dopravě v rámci regionu	9 068 700 cestujících (2021)	Ministerstvo dopravy
5.5. Zajištění plynulé dopravy ve městech	Roční průměr denních intenzit dopravy na vybraných úsecích v Plzni (úsek č. 3-0822, č. 3-0042, č. 3-0813)	107 741 (2020)	CSD 2020
5.6. Zkvalitnění sítě vodovodů a kanalizací	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	88,7 % obyvatel (2021)	ČSÚ
5.7. Rozvoj a využití moderní IT infrastruktury	Počet zprovozněných přípojek v rámci krajské komunikační sítě CamelNET	487 (2016)	KÚPK
5.8. Efektivní využití energetických zdrojů	Podíl výroby elektřiny brutto v MWh ve fotovoltaických elektrárnách na celkové výrobě	17 % (2020)	ERÚ

6. Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
6.1. Ochrana přírody a krajiny Plzeňského kraje	Rozloha chráněných krajinných oblastí v kraji	96 905 ha (2021)	ČSÚ
6.2. Udržitelné hospodaření s odpady v Plzeňském kraji	Produkce odpadů na obyvatele	3 708 kg na obyvatele (2020)	ČSÚ
6.3. Vyvážený rozvoj venkovských oblastí	Podíl obcí, které nemají v žádném pilíři problémy (dle Souhrnného vyhodnocení vyváženosti územních podmínek podle pilířů udržitelného rozvoje)	12,2 % (2021)	Územně analytické podklady PK
6.4. Zkvalitnění života ve městech s ohledem na trvale udržitelný rozvoj	Počet zahájených nových výstaveb	2219 (2021)	ČSÚ

9 PŘÍLOHY

Příloha 1 Seznam strategických a specifických cílů

Název Strategického cíle PRPK 2022+	Přehled oblastí, které Strategický cíl řeší:	Název SPECIFICKÝCH cílů:
Strategický cíl č. 1: Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky	ekonomika; podnikání a investice; věda, výzkum, inovace	SC 1.1 Podpora podnikatelského prostředí, rozvoj infrastruktury pro podnikání
		SC 1.2. Zlepšení infrastruktury a spolupráce mezi aktéry výzkumu, vývoje a inovací v PK
		SC 1.3. Získání významných investic s vysokým inovačním potenciálem
		SC 1.4. Zajištění vnímání Plzeňského kraje jako vhodného regionu pro život a zaměstnání
		SC 1.5. Rozvoj meziregionální a nadnárodní spolupráce
Strategický cíl č. 2: Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu	vzdělávání, sport a volný čas mládeže; trh práce, zaměstnanost	SC 2.1. Zvýšení kapacity a kvality zařízení pro předškolní vzdělávání
		SC 2.2. Zvýšení kvality základního a středního vzdělávání
		SC 2.3. Rozvoj terciálního vzdělávání v návaznosti na rozvoj regionu
		SC 2.4. Rozvoj vzdělávání ve vazbě na potřeby podniků, kraje a celospolečenské výzvy
		SC 2.5. Rozvoj podmínek pro sport dětí a mládeže v kraji
		SC 2.6. Zajištění podmínek pro kvalitní trávení volného času dětí a mládeže
		SC 2.7. Získání a udržení kvalifikované pracovní síly
Strategický cíl č. 3: Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území	kultura, památková péče; cestovní ruch; trávení volného času, sportovní infrastruktura a sport pro veřejnost	SC 3.1. Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu
		SC 3.2. Podpora systému řízení destinace (destinační management)
		SC 3.3. Rozvoj principů destinačního marketingu
		SC 3.4. Cestovní ruch jako součást hospodářské a regionální politiky kraje
		SC 3.5. Kvalitní památková péče na území Plzeňského kraje
		SC 3.6. Rozvoj kultury v Plzeňském kraji
		SC 3.7. Rozšíření a modernizace infrastruktury pro sport, volný čas a rekreaci

Název Strategického cíle PRPK 2022+	Přehled oblastí, které Strategický cíl řeší:	Název SPECIFICKÝCH cílů:
Strategický cíl č. 4: Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj	sociální služby; zdravotní služby; NNO, služby veřejné správy; bezpečnost a krizové řízení	SC 4.1. Zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj
		SC 4.2. Zajištění kvalitních a dostupných zdravotních služeb s ohledem na demografický vývoj
		SC 4.3. Stabilní podpora neziskového sektoru
		SC 4.4. Podpora role složek IZS pro řešení mimořádných situací
		SC 4.5. Zajištění prevence kriminality a eliminace sociálně nežádoucích jevů
		SC 4.6. Rozvoj služeb veřejné správy
		SC 4.7. Rozvoj vnějších vztahů kraje
Strategický cíl č. 5: Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu	dopravní infrastruktura; technická infrastruktura; ICT infrastruktura; energetika	SC 5.1. Zkvalitnění silniční sítě
		SC 5.2. Zkvalitnění železniční sítě
		SC 5.3. Zkvalitnění cyklistické infrastruktury
		SC 5.4. Rozvoj integrovaného dopravního systému
		SC 5.5. Zajištění plynulé dopravy ve městech
		SC 5.6. Zkvalitnění sítě vodovodů a kanalizací
		SC 5.7. Rozvoj a využití moderní IT infrastruktury
Strategický cíl č. 6: Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování udržitelného rozvoje	životní prostředí, zemědělství, lesnictví; rozvoj venkova; územní rozvoj	SC 6.1. Ochrana přírody a krajiny Plzeňského kraje
		SC 6.2. Udržitelné hospodaření s odpady v Plzeňském kraji
		SC 6.3. Vyvážený rozvoj venkovských oblastí
		SC 6.4. Zkvalitnění života ve městech s ohledem na trvale udržitelný rozvoj

Příloha 2 Zdroje indikátorů strategických cílů

Strategický cíl	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
1. Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky	Hrubý domácí produkt na obyvatele	467 736 Kč na 1 obyvatele (2020)	ČSÚ, https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.volba?titul=Ukazatele%20za%20region%E1In%ED%20celky&mypriznak=RB&typ=2&proc=rocenka.presmsocas&mylang=CZ&jak=4
2. Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 a více let	14,5 % (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/scitani2021/vzdelani
3. Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území	Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních	554 582 osob (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=CRU03&z=T&f=TABULKA&skupId=1330&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301_null_&katalog=31743&pvo=CRU03&str=v285&u=v285_VUZEMI_100_3042
4. Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj	Počet obyvatel na jednoho lékaře	205 obyvatel na 1 lékaře (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/21-zdravotnictvi-8l5otj32s9
	Počet míst v zařízeních vybraných sociálních služeb (domovy pro seniory, týdenní stacionáře, domovy se zvláštním režimem)	3 191 (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SZB08&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301-501-401-202-411_null_&katalog=30850&str=v848&c=v825-2_RP2021MP12DP31
5. Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu	Kapitálové výdaje v rozpočtu Plzeňského kraje na oblast dopravy	647 800 000 Kč (2022)	Rozpočet Plzeňského kraje (2022), https://www.plzensky-kraj.cz/schvaleny-rozpocet-plzenskeho-kraje-na-rok-2022-a
6. Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje	Koeficient ekologické stability	1,4 (2019)	ČSÚ, https://www.czso.cz/documents/11252/17899256/zivotni_prostredi_PLK18.pdf/5ad483d8-f7be-43a3-8256-8fd3300913b8?version=1.2

Příloha 3 Zdroje indikátorů specifických cílů

1. Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky			
Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
1.1. Podpora podnikatelského prostředí, rozvoj infrastruktury pro podnikání	Počet ekonomických subjektů v Plzeňském kraji	149 138 (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/xp/organizacni-statistika-v-plzenskem-kraji-k-31-12-2021
1.2. Zlepšení infrastruktury a spolupráce mezi aktéry výzkumu, vývoje a inovací v PK	Počet pracovníků ve vědě a výzkumu v Plzeňském kraji	5 947 osob (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/19-veda-a-vyzkum-xgix0p6txt
1.3. Získání významných investic s vysokým inovačním potenciálem	Míra investic (podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na HDP)	26,6 % (2020)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=NUCDPORK03&z=T&f=TABULKA&skupId=4809&filtr=G%7EF M%7EF Z%7EF R%7EF P%7E S%7E U%7E301_null_&katalog=30832&pvo=NUCDPORK03#w=
1.4. Zajištění vnímání Plzeňského kraje jako nejlepšího regionu pro život a zaměstnání	Přírůstek/úbytek obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem stěhovaním	4 328 osob (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05&z=T&f=TABULKA&skupId=546&katalog=33155&pvo=DEM05&str=v97&u=v97_VUZEMI100_3042#w=
1.5. Rozvoj meziregionální a nadnárodní spolupráce	Podíl veřejných zahraničních výdajů na celkových výdajích na vědu a výzkum v Plzeňském kraji	5,7 % (2020)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/xp/veda_vyzkum-xp
2. Získat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu			
Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
2.1. Zvýšení kapacity a kvality zařízení pro předškolní vzdělávání	Počet tříd mateřských škol	869 (2020/2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=VZD02&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF M%7EF Z%7EF R%7EF P%7E S%7E U%7E301-501-401-202-411_null_&katalog=30848&c=v3-1RP2020RK2021MP09MK06DP01DK30
2.2. Zvýšení kvality základního a středního vzdělávání	Počet pedagogických pracovníků na základních a středních školách (přepočteno na plně zaměstnané)	5 711,7 (2020/2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=VZD08&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF M%7EF Z%7EF R%7EF P%7E S%7E U%7E301-501-401-202-411_null_&katalog=30848&c=v3-1RP2020RK2021MP09MK06DP01DK30#w%5Bk%5D=metainfo&w%5Bp%5D%5Bident%5D=911529 https://www.czso.cz/csu/czso/skoly-a-skolska-zarizeni-tip3wpnyep

2.3. Rozvoj terciálního vzdělávání v návaznosti na rozvoj regionu	Počet studentů vysokých škol ve vybraných oborech vzdělávání (Přírodní vědy, matematika a statistika, Informační a komunikační technologie, Technika, výroba a stavebnictví)	3094 studentů (2021/2022)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/20-vzdelavani-9zmjkbvg0j
2.4. Rozvoj vzdělávání ve vazbě na potřeby podniků, kraje a celospolečenské výzvy	Počet členů Krajské sítě podpory nadání	38 (2022)	Národní pedagogický institut ČR, https://www.talentovani.cz/system-podpory-nadani/krajske-site/plzensky-kraj?filter_is_kpsn=1&state_id=5&show_map=0&start=30
2.5. Rozvoj podmínek pro sport dětí a mládeže v kraji	Počet sportovišť na území Plzeňského kraje	628 (2022)	Národní sportovní agentura, https://rejistriksportu.cz/dashboard/public/agenda/sportoviste
2.6. Zajištění podmínek pro kvalitní trávení volného času dětí a mládeže	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora volnočasových aktivit v Plzeňském kraji	2 000 000 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj, https://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/1038/
2.7. Získání a udržení kvalifikované pracovní síly	Podíl nezaměstnaných osob	2,7 % (říjen 2022)	MPSV, https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace15?mesic=10&rok=2022&kraj=CZ032

3. Účelně využívat potenciál kraje k rozvoji cestovního ruchu a k rozšiřování možností trávení volného času v území

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
3.1. Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora činnosti informačních center na území Plzeňského kraje	800 000 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj, https://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/1058/
3.2. Podpora systému řízení destinace (destinační management)	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora aktivit v rámci oblastního a lokálního destinačního managementu v Plzeňském kraji	2 614 000 Kč (2021)	eDotace, Plzeňský kraj, https://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/1005/
3.3. Rozvoj principů destinačního marketingu	Počet nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu podle zemí v Plzeňském kraji v roce 2021	111 165 osob (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/16-cestovni-ruch-2ncj171cm1
3.4. Cestovní ruch jako součást hospodářské a regionální politiky kraje	Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu v % na celkové hodnotě Plzeňského kraje	1,5 % - 3 798 mil. Kč (2020)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/rtsa_cr
3.5. Kvalitní památková péče na území Plzeňského kraje	Počet muzeí, galerií a památníků (v provozu)	33 (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/in dex.jspx?page=vystup-objekt&pvo=Kul17&z=T&f=TABULKA&katalog=30968&c=133-8 RP2021#w=1

3.6. Rozvoj kultury v Plzeňském kraji	Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí	22 251 (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=Kul17&z=T&f=TABULKA&katalog=30968&c=v133-8_RP2021#w=
3.7. Rozšíření a modernizace infrastruktury pro sport, volný čas a rekreaci	Počet tělovýchovných jednot (sportovních klubů)	531 (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/23-kultura-sport-vf0fczshjh

4. Zajišťovat v kraji dostupné a kvalitní veřejné služby s ohledem na demografický vývoj

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
4.1. Zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj	Počet neuspokojených žádostí o poskytnutí vybraných sociálních služeb (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením)	2909 (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/22-socialni-zabezpeceni-st7tz5mhew
4.2. Zajištění kvalitních a dostupných zdravotních služeb s ohledem na demografický vývoj	Počet lékařů na 1 000 obyvatel	4,9 (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/21-zdravotnictvi-8l5otj32s9
4.3. Stabilní podpora neziskového sektoru	Výdaje Plzeňského kraje v rozpočtu v oblasti Podpora neziskových organizací	3 000 000 (2022)	Rozpočet Plzeňského kraje, https://www.plzensky-kraj.cz/rozpocet-plzenskeho-kraje
4.4. Podpora role složek IZS pro řešení mimořádných situací	Schválený objem financí v dotačním programu Podpora jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí v Plzeňském kraji	15 197 244 Kč (2022)	eDotace, Plzeňský kraj, https://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/1083
4.5. Zajištění prevence kriminality a eliminace sociálně nežádoucích jevů	Počet trestných činů na 1 000 obyvatel	14,2 trestných skutků na 1000 obyvatel (2021)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-20112021
4.6. Rozvoj služeb veřejné správy	Počet dokončených bytů	2 506 (2020)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=STA002D320201B&z=T&f=TABULKA&katalog=31840&c=v1378-8_RP2020#w=
4.7. Rozvoj vnějších vztahů kraje	Počet partnerských regionů Plzeňského kraje	8 (2022)	KÚPK, https://www.plzensky-kraj.cz/zahranicni-vztahy

5. Zajistit moderní, efektivní a dostupnou dopravní, technickou a IT infrastrukturu

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
5.1. Zkvalitnění silniční sítě	Počet zahájených strategických investičních záměrů	1 (2022)	Koncepce rozvoje regionální silniční a železniční sítě Plzeňského kraje

	Plzeňského kraje na regionální silniční síti		
5.2. Zkvalitnění železniční sítě	Počet cestujících přepravených po železnici v rámci regionu	4 014 600 (2021)	Ministerstvo dopravy, https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2021.pdf
5.3. Zkvalitnění cyklistické infrastruktury	Délka značených cyklotras a cyklostezek v Plzeňském kraji	4 206 km (2021)	Klub českých turistů, https://kct.cz/files/O-Klubu/zpravy-o-cinnosti/Zprava-o-cinnosti-KCT-2021.pdf
5.4. Rozvoj integrovaného dopravního systému	Počet cestujících přepravených ve veřejné autobusové dopravě v rámci regionu	9 068 700 cestujících (2021)	Ministerstvo dopravy, https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2021.pdf str.115
5.5. Zajištění plynulé dopravy ve městech	Roční průměr denních intenzit dopravy na vybraných úsecích v Plzni (úsek č. 3-0822, č. 3-0042, č. 3-0813)	107 741 (2020)	CSD 2020, https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/page/s/map/default.aspx
5.6. Zkvalitnění sítě vodovodů a kanalizací	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	88,7 % obyvatel (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZPR11&z=T&f=TABULK&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301_null&katalog=30842&str=v26&u=v26_VUZEMI_100_3042
5.7. Rozvoj a využití moderní IT infrastruktury	Počet zprovozněných přípojek v rámci krajské komunikační sítě CamelNET	487 (2016)	KÚPK, https://www.camelnet.cz/zprovoznene-pripojky/
5.8. Efektivní využití energetických zdrojů	Podíl výroby elektřiny brutto v MWh ve fotovoltaických elektrárnách na celkové výrobě	17 % (2020)	ERÚ, https://www.eru.cz/zpravy-o-provozu

6. Nadále zabezpečovat příznivé životní prostředí při dodržování zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje

Specifické cíle	Indikátor	Výchozí hodnota (rok)	Zdroj
6.1. Ochrana přírody a krajiny Plzeňského kraje	Rozloha chráněných krajinných oblastí v kraji	96 905 ha (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZPR01&z=T&f=TABULK&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301_null&katalog=30842&str=v28&u=v4_VUZEMI_100_3042#w=
6.2. Udržitelné hospodaření s odpady v Plzeňském kraji	Produkce odpadů na obyvatele	3 708 kg na obyvatele (2020)	ČSÚ, https://www.czso.cz/csu/xp/odpady-v-plzenskem-kraji
6.3. Vyvážený rozvoj venkovských oblastí	Podíl obcí, které nemají v žádném pilíři problémy (dle Souhrnného vyhodnocení vyváženosti územních podmínek podle pilířů udržitelného rozvoje)	12,2 % (2021)	Územně analytické podklady PK, Geoportál Plzeňského kraje, https://geoportal.plzensky-kraj.cz/portal/uap-kraj

6.4. Zkvalitnění života ve městech s ohledem na trvale udržitelný rozvoj	Počet zahájených nových výstaveb	2219 (2021)	ČSÚ, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=BYT11-l&z=T&f=TABULKA&skupId=1353&katalog=30836&pvo=BYT11-l&str=v277&u=v277_VUZEMI_100_3042
---	----------------------------------	----------------	---